

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากร ในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1

160

ชุดาพร จรจรัส

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา
คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2566

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1

ชุดาพร จรจรัส

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา
คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2566

AN APPLICATION OF IDDHIPADA 4 TO PROMOTE THE PERFORMANCE OF PERSONNELS IN DIGITAL ERA UNDER SURATTHANI 1 AREA REVENUE OFFICE

CHUDAPORN JORNJARAT

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
PROGRAMA IN BUDDHIST STUDIES FOR DEVELOPMENT
FACULTY OF RELIGION AND PHILOSOPHY
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
2023

หัวข้อวิทยานิพนธ์	:	**การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1**
ชื่อนักศึกษา	:	**ชุดาพร จรจรัส**
ชื่อปริญญา	:	**ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชา	:	**พุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา**
ปีพุทธศักราช	:	**2566**
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	:	**ผศ. ดร. ปัณณพงศ์ วงศ์ณาศรี**

คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา

รักษาการแทนคณบดี
คณะศาสนาและปรัชญา .....
(พระสุทธิสารเมธี, ผศ. ดร.)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :
ประธานกรรมการ .....
(พระสุทธิสารเมธี, ผศ. ดร.)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก) .....
(ผศ. ดร. ปัณณพงศ์ วงศ์ณาศรี)

กรรมการ .....
(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ. ดร.)

กรรมการ .....
(พระมหาวิชาญ กนฺตสีโล, ดร.)

กรรมการ .....
(ดร.โสภณ ขำทัพ)

(ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

Thesis Topic	:	An Application of Iddhipada 4 in Promotion of Work Performance of Personel in Digital Era under Surat Thani 1 Revenue Office
Student's Name	:	Chudaporn Jornjarat
Degree Sought	:	Master of Arts
Program	:	Buddhist Studies for Development
Anno Domini	:	2023
Advisor	:	Asst. Prof. Dr. Punnapong Wongnasri

Accepted by Faculty of Religion and Philosophy, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Arts (Buddhist Studies for Development)

Acting Dean of Faculty of Religion and Philosophy

.....
(Phrasutthisamethi, Asst. Prof. Dr.)

Thesis Committee :

Chairman

.....
(Phrasutthisamethi, Asst. Prof. Dr.)

Member (Advisor)

.....
(Asst. Prof. Dr. Punnapong Wongnasri)

Member

.....
(Phrakhrusiridhammapirat, Asst. Prof. Dr.)

Member

.....
(Phramahavichan Kantaseelo, Dr.)

Member

.....
(Dr. Sophon Khumtrup)

(Copyright of Mahamakut Buddhist University)

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	**: การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1**
ชื่อนักศึกษา	**: ชุดาพร จรจรัส**
ชื่อปริญญา	**: ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชา	**: พุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา**
ปีพุทธศักราช	**: 2566**
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	**: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปัณณพงศ์ วงศ์ณาศรี**
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	**: ดร. โสภณ ขำทัพ**

การวิจัยนี้เป็นแบบผสมผสาน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) หลักอิทธิบาท 4 2) เปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการทำงาน และ 3) ข้อเสนอแนะการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครซี่ มอร์แกน ได้ 113 คน แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยายและสถิติเชิงอ้างอิง และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา การลดข้อความซ้ำซ้อน และการรักษาสำนวนเดิม

ผลการวิจัยพบว่า:

1) อิทธิบาท 4 เป็นแนวทางสู่ความสำเร็จ และเป็นทฤษฎีส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากร ประกอบด้วย ฉันทะ คือความพอใจ ความต้องการทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ และจะทำให้ได้ผลดียิ่งขึ้น, วิริยะ คือความเพียร ความขยันหมั่นทำด้วยความเข้มแข็งและอดทน, จิตตะ คือความคิดความตั้งใจรับรู้ในสิ่งที่ทำ และเอาใจใส่สิ่งนั้น, วิมังสา คือความไตร่ตรอง หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาหาเหตุผลและข้อบกพร่องในสิ่งที่ทำ ด้วยการวางแผน วัดผล และแก้ไขปรับปรุง

2) การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากร พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ 4.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมากที่สุด คือ ด้านวิริยะ ($\overline{X}$ 4.44) และน้อยที่สุดคือ ด้านจิตตะ ($\overline{X}$ 4.01) ส่วนผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ของบุคลากร ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการทำงานแตกต่างกัน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ข้อเสนอแนะพบว่า การส่งเสริมการปฏิบัติงานด้วยหลักอิทธิบาทเป็นแบบนำไปสู่แผนพัฒนาบุคลากรในยุคดิจิทัล เป็นแนวทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม และเป็นแผนปฏิบัติขององค์การที่เป็นระบบ

คำสำคัญ อิทธิบาท 4 , การส่งเสริมการปฏิบัติงาน , ยุคดิจิทัล

ABSTRACT

Thesis Topic	**: An Application of Iddhipada 4 to Promote the Performance of Personnel in Digital Era under Surat Thani 1 Area revenue Office**
Student's Name	**: Chudaphorn Jonjarat**
Degree Sought	**: Master of Arts**
Program	**: Buddhist Studies for Development**
Anno Domini	**: 2023**
Advisor	**: Asst. Prof. Dr. Pannapong Wongnasri**
Co-Advisor	**: Dr. Sophon Khumtrup**

This research is a mixed methods research, the objectives were as follows: 1) to study the Iddhipada 4, 2) to compare the application of Iddhipada 4 for promoting the performance of personnel in digital era under revenue office Surat Thani 1 area according to personal factors such as gender, age, educational level and duration of work, and 3) to recommendations for application of Iddhipada 4 for promoting the performance of personnel in digital era under revenue office Suratthani 1 area. The samples composed of 113 persons according to Krejcie and Morgans' table. The quantitative tool was a questionnaire. The reliability was at 0.97. The statistics used in data analysis were descriptive statistics and inferential statistics, and interviewed key informants by using descriptive content analysis techniques, reducing duplicate messages and maintaining the original texts.

The results of research were found that:

1) Iddhipada 4 was the way to success and a theory to promote the performance of personnel principles consisting of Chanda, which is satisfaction always want to do that, and will make even better results. Viriya was perseverance, diligence done with strength and patience. Citta was active thought, awareness of what to do and pay attention to that. Vimamsa was contemplation, always use wisdom to find reasons and flaws in what you do by planning, measuring, and improving.

2) An application of Iddhipada 4 to promote the performance of personnel. The overall data analysis results were at a high level ($\overline{X}$ 4.33). When considering each aspects. It was found that all aspects were at a high level. The aspect with the highest mean was Viriya ($\overline{X}$ 4.44), and the side with the lowest mean was Citta ($\overline{X}$ 4.01). As for the comparison of the application of the Idthipada 4 principle for promoting the performance of personnel with gender, age, education level and duration of work were different according to the hypothesis, it was found that they were not different.

3) Suggestions were found that; Promoting operations with Iddhipada 4 as a model leads to a human resource development plan in the digital era. It was a concrete practice and same as a systematic organizational action plan.

Keywords: Iddhipada 4 , Promotion of Job Performance., Digital Era

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จสมบูรณ์ลงได้ด้วยความอนุเคราะห์จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช ซึ่งเป็นสถาบันที่ให้ความรู้ทางด้านการศึกษาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา และได้รับความช่วยเหลืออุปถัมภ์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณพระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร. รองอธิการบดี ที่เมตตาอบรมสั่งสอนให้การศึกษา ทั้งส่วนที่เป็นงานวิชาการงานภาคสนาม และผู้สนับสนุนการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ พระสุทธิสารเมธี, ผศ.ดร. คณบดีคณะศาสนาและปรัชญา และพระมหาวิชาญ กนฺตสีโล ประธานหลักสูตรพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา ที่ประสิทธิประสาทวิชา กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ติดตาม สอบถาม และอำนวยความสะดวกในการศึกษาตลอดหลักสูตร

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัณณพงศ์ วงศ์ณาศรี อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ ดร.โสภณ ขำทัพ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และอาจารย์พระปลัดนิคม ปญฺญาวชิโร ที่กรุณาช่วยจุดประกายความคิดเริ่มต้นคอยติดตาม และส่งเสริมการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ อีกทั้งได้เมตตาถ่ายทอดความรู้ในการทำวิจัย และให้คำปรึกษาแนะนำอันมีคุณค่าเป็นอย่างยิ่ง ตลอดจนวิธีการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูล การอภิปรายผล ให้กับผู้วิจัยนับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งเสร็จสิ้นสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สุจิตรา ทิพย์บุรี และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ที่มีเมตตาช่วยอำนวยความสะดวกในการค้นคว้าหนังสือ ตำรา และเอกสารทางวิชาการต่างๆ ทั้งในส่วนของห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย และหนังสือ ตำราจากภายนอก เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลอ้างอิงในการเขียนงานวิทยานิพนธ์เล่มนี้ รวมถึงเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้อนุเคราะห์ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการจัดทำเอกสารต่างๆ ของบัณฑิตวิทยาลัย

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อวิรัตน์-คุณแม่แนบ จรจรัส ผู้ให้กำเนิดตลอดถึงครอบครัว ญาติมิตร บุคลากรสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 สำนักงานสรรพากรภาค 11 ตลอดจนทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ ที่คอยห่วงใยให้กำลังใจ สนับสนุนนับตั้งแต่เริ่มต้นในการเข้ารับการศึกษา และเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยด้วยดีมาตลอดจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา

ท้ายที่สุดนี้ ขอคุณงามความดีและกุศลอันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ถวายเป็นพุทธบูชา และตอบแทนพระคุณบิดามารดาผู้ให้กำเนิด ตลอดจนครู อาจารย์ ผู้มีพระคุณทุกท่าน ซึ่งข้าพเจ้าขอมอบผลบุญเหล่านี้เป็นเครื่องบูชาพระคุณ เพื่อประโยชน์ความสำเร็จในทางพระพุทธศาสนานี้ด้วยเทอญ

ชุดาพร จรจรัส

2566

สารบัญคำย่อ

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

1. คำย่อภาษาไทย

คำย่อเกี่ยวกับพระไตรปิฎก

อักษรย่อพระไตรปิฎกในงานวิจัยฉบับนี้ ใช้อ้างอิงจากพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช 2539 การอ้างอิงใช้ระบบระบุ เล่ม/ ข้อ/ หน้า หลังคำย่อชื่อคัมภีร์ ดังตัวอย่างเช่น ที.ม. 10/16/10 หมายถึง ทีฆนิกาย มหาวรรค พระไตรปิฎก เล่มที่ 10 ข้อ 16 หน้า 10 เป็นต้น

คำย่อ	คำเต็ม		
พระวินัยปิฎก			
วิ.มหา.	= วินัยปิฎก	มหาวิภังค์	
พระสุตตันตปิฎก			
ม.มู.	= สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	มูลปัณณาสก์
ม.ม.	= สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	มัชฌิมปัณณาสก์
สำ .ข.	= สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	ขันธวารวรรค
สำ .ม.	= สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	มหาวารวรรค
อง.เอก.	= สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	เอกนิบาต
อง.จตุกก.	= สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	จตุกกนิบาต
อง.ปญฺจก.	= สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ปัญจกนิบาต
ขุ.ธ.	= สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ธรรมบท
พระอภิธรรมปิฎก			
อภิ.ธา.	= อภิธรรมปิฎก	ธาตุกถา	
อภิ.วิ.	= อภิธรรมปิฎก	วิภังค์	

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... **จ**

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... **ช**

กิตติกรรมประกาศ ..... **ณ**

สารบัญคำย่อ ..... **ญ**

สารบัญ ..... **ฎ**

สารบัญตาราง ..... **ฐ**

สารบัญภาพ ..... **ฒ**

บทที่

1 บทนำ **1**

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย 4

1.3 สมมติฐานของการวิจัย 4

1.4 กรอบแนวคิดการวิจัย 5

1.5 ขอบเขตของการวิจัย 6

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ 7

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 8

2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง **9**

2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน 9

2.2 แนวคิดที่เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ 16

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับหลักอิทธิบาท 4 18

2.4 แนวคิดการปฏิบัติงานและปัจจัยที่ส่งเสริมการปฏิบัติงาน 26

2.5 บริบทของพื้นที่ที่ศึกษา 36

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 43

3 วิธีดำเนินการวิจัย **49**

3.1 วิธีการและขั้นตอนในการวิจัย 49

3.2 ระเบียบวิธีการวิจัย 50

3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 51

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 51

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล 54

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล 55
3.7 สรุป 60
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 61
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 61
4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล 62
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ 62
4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ 78
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 91
5.1 สรุปผลการวิจัย 91
5.2 อภิปรายผลการวิจัย 95
5.3 ข้อเสนอแนะ 98
บรรณานุกรม 99
ภาคผนวก 105
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ 106
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ 108
ภาคผนวก ค เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการทำวิจัยในคน 112
ภาคผนวก ง หนังสือขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย Try out 114
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย 116
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย 124
ภาคผนวก ช เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย 135
ภาคผนวก ซ แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง 144
ประวัติผู้วิจัย 138

สารบัญตาราง

ตารางที่ **หน้า**

4.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ 63

4.2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ 63

4.3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา 64

4.4 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน 64

4.5 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 โดยภาพรวม 65

4.6 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ด้านฉันทะ (ความพึงพอใจ) 66

4.7 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ด้านวิริยะ (ความเพียรพยายาม) 68

4.8 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ด้านจิตตะ (ความเอาใจใส่) 70

4.9 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ด้านวิมังสา (ความพิจารณาใคร่ครวญ) 72

4.10 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างตามสมมติฐานข้อที่ 1 บุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่มีเพศต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 แตกต่างกัน 74

4.11 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างตามสมมติฐานข้อที่ 2 บุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่มีอายุต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 แตกต่างกัน 75

4.12 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างตามสมมติฐานข้อที่ 3 บุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 แตกต่างกัน 76

4.13 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างตามสมมติฐานข้อที่ 4 บุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 แตกต่างกัน 77

4.14 สรุปผลการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 90

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	รอบแนวคิดการวิจัย	5
2	พีระมิดแสดงลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์	11
3	หน้าเว็บไซต์การยื่นแบบผ่านอินเทอร์เน็ต	34
4	แผนที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี	36
5	อาคารที่ตั้งสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1	40
6	คุณธรรม อัตลักษณ์ และจริยปฏิบัติ ของเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี1	41
7	ที่ตั้งสำนักงานสรรพากรพื้นที่รับผิดชอบในเขตท้องที่ต่างๆ รวม 16 พื้นที่	42

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ระบบราชการไทยยุค 4.0 ในปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนจากรูปแบบเดิมไปเป็นอย่างมาก โดยเน้นการเป็นส่วนร่วม (People - centric Innovation) ให้มากยิ่งขึ้น มีการประยุกต์ใช้แนวคิดรูปแบบใหม่เพื่อการทำงาน อาทิเช่น คุณลักษณะเฉพาะระบบราชการยุคใหม่ (Public entrepreneurship) คือ การเป็นผู้ประกอบการภาครัฐ อันประกอบด้วยนวัตกรรมที่ต้องแสวงหาแนวทางใหม่ๆ ที่จะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เชื่อมประสานภาครัฐและเอกชน เพื่อสรรค์สร้างสิ่งที่มีคุณค่าใหม่ เพื่อการสร้างสรรค์สังคม และเป็นนักสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรมในยุคดิจิทัล ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาเชิงสังคมบริหารจัดการให้เกิดขึ้นจริงได้ ผู้ประกอบการภาครัฐต้องมีแรงจูงใจที่จะมุ่งผลสัมฤทธิ์ และมีอำนาจมุ่งทำงานที่ก่อให้เกิดความริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ยังคงความเป็นภาครัฐโดยเน้นการบริการแก่ประชาชน ไม่มุ่งหวังผลกำไร มุ่งสร้างสรรค์การสร้างคุณค่าให้เกิดกับประชาชน โดยรู้จักการใช้โอกาสและทรัพยากรให้คุ้มค่าทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และการเรียนรู้ที่จะใช้พลังจากภายนอกมาขับเคลื่อนเพื่อเปลี่ยนแปลงภายในองค์การ ปรับเปลี่ยนระบบการทำงานสู่การเป็นระบบราชการต้นแบบ (Agile Public Sector) ที่ต้องปรับตัวอย่างรวดเร็วในทุกมิติ ทั้งด้านยุทธศาสตร์ โครงสร้าง กระบวนการ เทคโนโลยี และผู้ปฏิบัติงาน โดยใช้ระบบการบริหารจัดการภายในองค์การแบบไร้ผู้บริหาร (Holacracy) ที่มีโครงสร้างการบังคับบัญชาซับซ้อนน้อยลง เน้นเรื่องบทบาทของคนในองค์การ เพื่อให้มีความสามารถตอบสนองกับความเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วในโลกเทคโนโลยีดิจิทัล นอกจากการปรับเปลี่ยนที่ระบบดังกล่าวแล้ว ยังควรต้องเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรในภาครัฐให้พร้อมสู่ยุคดิจิทัลด้วย โดยต้องสามารถเป็นผู้นำและเชี่ยวชาญด้านดิจิทัลในทุกๆ ด้าน สามารถพลิกโฉมตัวเอง (Disrupt) มีความคิดสร้างสรรค์เพื่อสร้างนวัตกรรม สร้างการสนับสนุนให้เกิดกระบวนการเปลี่ยนผ่านที่ราบรื่น สามารถเชื่อมประสานกับภาคีที่เกี่ยวข้อง มีธรรมาภิบาล โปร่งใส ตรวจสอบได้ และพร้อมรับผิดชอบ[1]

---

[1] มนพะงา เล็กขาว, *นักพัฒนาระบบราชการชำนาญการ สำนักงาน ก.พ.ร.* , “เปิดมุมมองระบบราชการไทยผ่านหน้าต่าง Society 5.0”, 2561, สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2565 <https://wiki.ocsc.go.th.>.

การทำระบบราชการให้มีความคล่องตัวทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน จำเป็นต้องมีการปรับแนวคิดและวิธีการทำงานใหม่ คือ การเปิดกว้างและเชื่อมโยงระหว่างกัน การยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง และการสร้างสมรรถนะตนเองให้มีความสามารถสูงขึ้นและทันสมัย ทั้งนี้ระบบราชการจะมีประสิทธิภาพได้จะต้องปรับการทำงานของข้าราชการให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัล ให้กลายเป็นข้าราชการดิจิทัลที่มีความสามารถ 5 มิติ คือ

1) รู้เท่าทัน รับผิดชอบ และใช้เทคโนโลยีเป็น

2) เข้าใจนโยบาย กฎหมาย และมาตรฐานสากล

3) ใช้ดิจิทัลเพื่อการประยุกต์ พัฒนา และสร้างสรรค์

4) ใช้ดิจิทัลเพื่อการวางแผน บริหารจัดการ และชี้นำองค์กร

5) ใช้ดิจิทัลเพื่อการขับเคลื่อน และการเปลี่ยนแปลง[2]

ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 9 เรื่อง การปฏิบัติราชการให้สำเร็จผล ตอนหนึ่งว่า

"... การปฏิบัติราชการให้สำเร็จผลที่พึงประสงค์นั้น นอกจากจะอาศัยความรู้ความสามารถในทางวิชาการแล้ว แต่ละบุคคลยังจะต้องมีรากฐานทางจิตใจที่ดี คือความหนักแน่นมั่นคงในสุจริตธรรม และความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้จนเสร็จ ทั้งต้องมีกุศโลบายหรือวิธีการอันแยบคายในการปฏิบัติงานประกอบกันพร้อมด้วย จึงจะสัมฤทธิ์ผลที่แน่นอน และบังเกิดประโยชน์อันยั่งยืนทั้งแก่ตนเองและแผ่นดิน ..."[3]

อีกทั้งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 79 ได้สนับสนุนให้นำหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม และพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ปวงชนทุกครัวเรือนที่อยู่ในราชอาณาจักร ตลอดจนการปฏิบัติงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนให้ดีมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

. กรมสรรพากรเป็นหน่วยงานหลักในการจัดเก็บรายได้ภาษีให้ภาครัฐเพื่อเป็นรายได้ให้รัฐบาลนำมาใช้พัฒนาประเทศ กำกับ / ตรวจสอบการปฏิบัติด้านภาษีตามมาตรฐาน ติดตาม และเร่งรัดภาษีอากรค้าง เป็นตัวแทนฝ่ายรัฐในการรักษาความเป็นธรรม และรักษาสภาพบังคับใช้กฎหมายภาษี พิจารณาปรับปรุงตัวบทกฎหมาย และระบบการบริหารจัดเก็บภาษีเพื่อส่งเสริมการออม การลงทุน และการแข่งขันในการผลิตและการส่งออกกับนานาประเทศ ตลอดจนสร้างความเป็นธรรมในการกระจายรายได้ และเสริมสร้างความสมัครใจในการเสียภาษี และจากการที่กรมสรรพากรได้วางระบบ

---

[2] ษมาวีร์ จันทร์อารีย์, "ระบบราชการไทยกับข้าราชการในประเทศไทย 4.0", *วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ ปีที่ 4 ฉบับที่ 2*, (2562): 218–232.

[3] บุษยมาศ แสงเงิน, "พระบรมราโชวาทเนื่องในโอกาสวันข้าราชการพลเรือน ปีพุทธศักราช 2538, 2552", สืบค้นเมื่อ 21 มีนาคม 2565 <https://www.gotoknow.org/posts/316864>.

การให้บริการยื่นแบบชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางอินเทอร์เน็ตมาตั้งแต่ปี 2545 จนถึงปัจจุบันนี้ จำนวนผู้ประกอบการที่ลงทะเบียนในระบบ และยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางอินเทอร์เน็ตนั้น มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในทุกปี แต่ถึงอย่างไรการที่มีผู้ประกอบการให้ความสนใจในการยื่นแบบฯ ทางอินเทอร์เน็ตเป็นจำนวนมาก แต่ก็มิได้หมายถึงความสำเร็จของกรมสรรพากรแต่อย่างใด เนื่องจากยังมีผู้ประกอบการที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางอินเทอร์เน็ต ทั้งในด้านการเข้าไปใช้งานของระบบอินเทอร์เน็ต ด้านความรู้เกี่ยวกับการวางแผนภาษี ความรู้เกี่ยวกับประมวลรัษฎากร และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้ก่อให้เกิดผลกระทบตามมาหลังจากการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางอินเทอร์เน็ต ทำให้ผู้ประกอบการบางรายต้องมายื่นแบบฯ เพิ่มเติม เนื่องจากกรอกข้อมูลผิดพลาด หรือมิได้รับเงินภาษีที่ชำระไว้เกินคืน หรือได้รับเงินคืนล่าช้าจนเกิดการกระทบกระทั่งกับเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรในที่สุด[4] อีกทั้งบุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานดิจิทัลในหน่วยงานนั้นๆ ยังขาดความชำนาญ ขาดแคลนอุปกรณ์ และมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการให้บริการ ซึ่งสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ก็มีปัญหาดังที่กล่าวมาข้างต้นนี้เช่นกัน

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเพื่อการส่งเสริมต่อการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในยุคดิจิทัล ให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติมากยิ่งขึ้น จึงควรนำหลักอิทธิบาท 4 มาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 เพื่อแก้ไขปัญหาในด้านการปฏิบัติงานของบุคลากรและสถานที่ เนื่องจากผลสำรวจความพึงพอใจของผู้มารับบริการ ปี พ.ศ. 2564 ที่ผ่านมาพบว่า ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรในการให้บริการ จึงควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น เพราะคำสอนในพระพุทธศาสนาล้วนมีประโยชน์และมีคุณค่าทั้งสิ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีคุณค่าต่อประชาชนมากที่สุด โดยเฉพาะหลักธรรมอิทธิบาท 4 ถือว่าเป็นบาทฐานสำคัญให้บุคคลสามารถบรรลุความสำเร็จตั้งแต่เบื้องต้นจนถึงสูงสุด คือความหลุดพ้น หลักธรรมแห่งความสำเร็จหรือหลักอิทธิบาท 4 นี้ ได้แก่ 1) ฉันทะ ความพอใจในสิ่งที่กระทำนั้น 2) วิริยะ ความเพียรในการประกอบสิ่งที่กระทำนั้น 3) จิตตะ ความเอาใจฝักใฝ่ในสิ่งที่กระทำนั้น และ 4) วิมังสา การใช้สติปัญญาพิจารณาการกระทำของตนเองในสิ่งที่กระทำนั้น นอกจากนั้นการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัลของสำนักงานสรรพากรทุกๆ ภาระหน้าที่ย่อมเกี่ยวข้องกับประชาชนตลอดเวลา ดังนั้นปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานย่อมเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่ถ้าหากบุคลากรผู้ปฏิบัติงานของสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 มี 1) ฉันทะ คือความพอใจในการปฏิบัติงาน ย่อมอยากจะทำงานนั้นและไม่เกิดความเบื่อหน่ายต่องาน 2) วิริยะ คือความอดทนในการปฏิบัติงาน ย่อมมุ่งมั่นที่จะทำงาน

---

[4] นิชานันท์ ชาวนา, “ปัญหาและอุปสรรคของการยื่นแบบและชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านอินเทอร์เน็ต ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่ชลบุรี 1”, วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), 2559, หน้า 64.

นั้นให้สำเร็จและจะไม่ทิ้งงานที่ทำนั้น 3) จิตตะ คือความเอาใจฝักใฝ่ในการปฏิบัติงาน ย่อมมุ่งมั่นทำงานนั้นให้สำเร็จและไม่ล้มเลิกงานที่ทำนั้น และ 4) วิมังสา คือการพิจารณาใคร่ครวญในการปฏิบัติงานที่ทำ ย่อมตรวจสอบทบทวนถึงความสำเร็จในงานตามกระบวนการที่เกิดขึ้นนั้น ดังนั้นการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 จึงควรประยุกต์หลักอิทธิบาท 4 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัลมีความมั่นใจมากขึ้น สามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานได้เป็นอย่างดี เพราะอิทธิบาท 4 เป็นคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จในงานได้อย่างมีประสิทธิผล

ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 และเป็นผู้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 จึงมีความสนใจและตั้งใจจะศึกษาถึงปัญหาและแนวทางการแก้ไขของการประเมินความพึงพอใจที่ไม่ประสบผลของสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 อีกทั้งเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในด้านการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 เป็นลำดับต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาหลักอิทธิบาท 4

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

1.2.3 เพื่อเสนอแนะการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

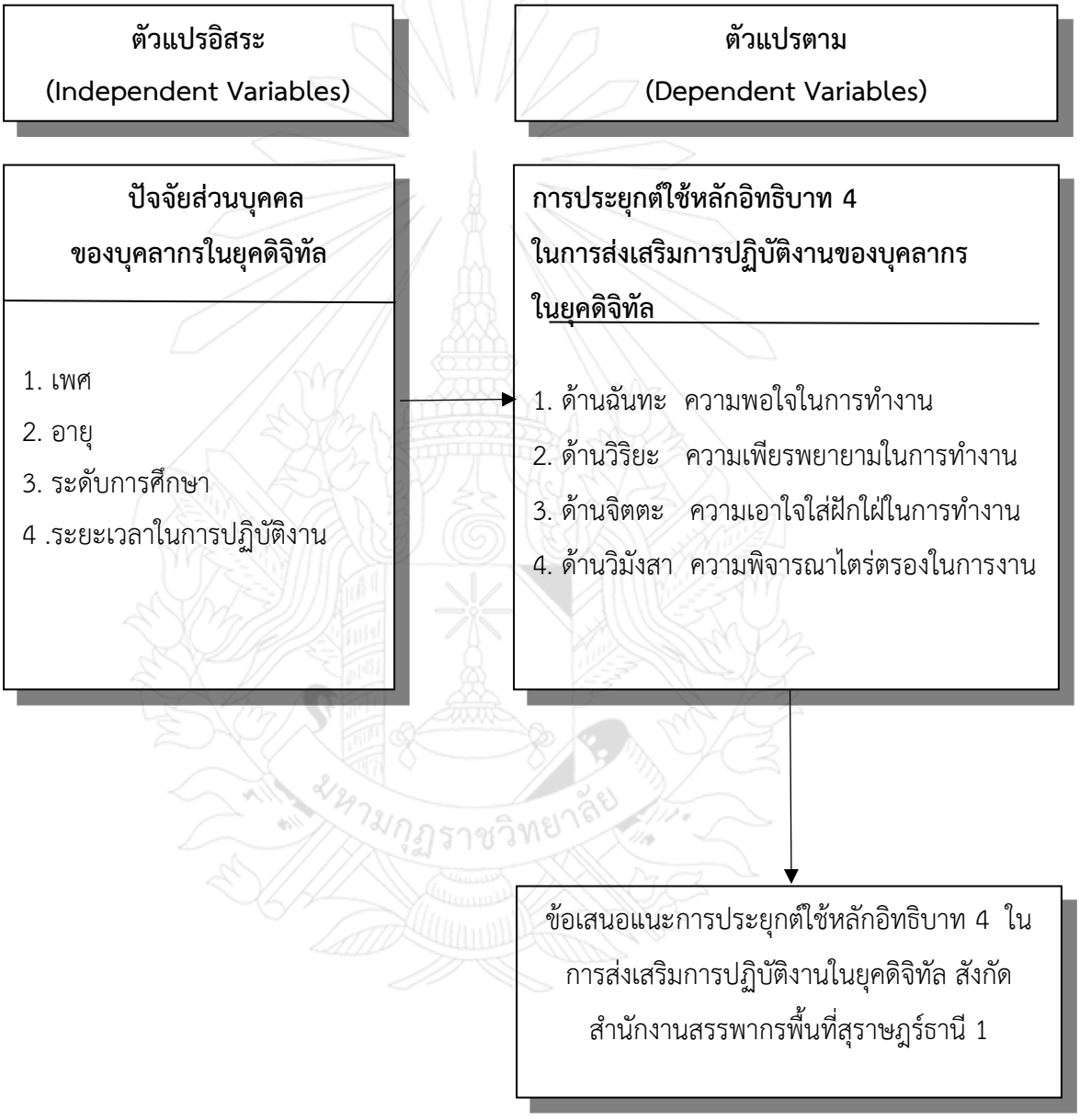
1.3.1 บุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่มีเพศต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 แตกต่างกัน

1.3.2 บุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่มีอายุต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 แตกต่างกัน

1.3.3 บุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 แตกต่างกัน

1.3.4 บุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 แตกต่างกัน

1.4 กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ศึกษาด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ศึกษาด้วยแบบสัมภาษณ์ (In-depth Interview) โดยมีขอบเขตดังนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านเอกสาร

ชั้นปฐมภูมิ ได้แก่ พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ส่วนชั้นทุติยภูมิ ได้แก่ ทฤษฎีเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน หนังสือตำรา เอกสารทางวิชาการ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

2. ตัวแปรตาม คือ หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงาน ได้แก่

ด้านฉันทะ คือความพอใจในการทำงาน

ด้านวิริยะ คือความเพียรพยายามในการทำงาน

ด้านจิตตะ คือความเอาใจใส่ฝักใฝ่ในการทำงาน

ด้านวิมังสา คือความพิจารณาไตร่ตรองในการงาน

1.5.3 ขอบเขตด้านประชากร/กลุ่มตัวอย่าง/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. เชิงปริมาณ

ได้แก่ บุคลากรของสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 จำนวน 160 คน (สถิติบุคลากรสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 พ.ศ. 2565) ได้กลุ่มตัวอย่าง 113 คน ตามตารางของ เครซี่ แอนด์ มอร์แกน

2. เชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างจากเทคนิคการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง รวมทั้งสิ้น 7 ท่าน ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 สรรพากรพื้นที่

กลุ่มที่ 2 ผู้ช่วยสรรพากรพื้นที่

กลุ่มที่ 3 สรรพากรอำเภอ

กลุ่มที่ 4 นักวิชาการทางพระพุทธศาสนา

1.5.4 ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่วิจัยแบบเจาะจง เป็นสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

การประยุกต์ใช้ หมายถึง การที่บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 นำเอาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการของหลักอิทธิบาท 4 มาปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในยุคดิจิทัล

อิทธิบาท 4 หมายถึง หลักธรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาทตามที่ปรากฏอยู่ใน ทีฆนิกาย ปาฏิกวรรค เล่ม 11 ข้อ 231 หน้า 233 เป็นหลักธรรมที่ส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานในยุคดิจิทัลบรรลุถึงความสำเร็จในการปฏิบัติงานที่ทำ ซึ่งมี 4 ด้าน คือ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา

1) ฉันทะ หมายถึง การที่บุคลากรสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 แสดงถึงความพอใจในการส่งเสริมการปฏิบัติงานตามนโยบายสรรพากรดิจิทัลอย่างเต็มความสามารถ ได้แก่ ความต้องการที่จะทำงาน มีใจรักในงานที่ทำอยู่รวมทั้งพอใจเพื่อนร่วมงาน มีความสนใจต่อการทำงาน มีความภูมิใจในงานที่ทำ เต็มใจทำงานในหน้าที่ และมุ่งหวังให้งานสำเร็จบรรลุเป้าหมายของผู้ปฏิบัติงาน

2) วิริยะ หมายถึง การที่บุคลากรสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 แสดงถึงความเพียรพยายามในการทำงาน ได้แก่ ความพากเพียรในงานที่ปฏิบัติ มีความอุตสาหะเข้มแข็ง อดทน ไม่ท้อทอย รู้จักเสียสละเวลาเพื่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ มีความขยันอดทน มีความกระตือรือร้นในการทำงาน และเพียรพยายามทำงานที่คั่งค้างให้สำเร็จลุล่วงไป หรือความมุ่งมั่นในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย

3) จิตตะ หมายถึง การที่บุคลากรสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 แสดงถึงการเอาใจใส่ในนโยบายสรรพากร เอาจิตฝักใฝ่ในการทำงาน ได้แก่ ความเอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่อยู่ตลอดเวลา มีใจจดจ่อ มีสมาธิ หรือรับรู้ในงานที่ทำ ไม่ปล่อยใจให้เลื่อนลอยในขณะที่ทำงาน และทำงานนั้นด้วยความรับผิดชอบต่อหน้าที่ อุทิศตัวอุทิศใจในงานที่ทำ ตลอดจนเตรียมความพร้อมในการทำงานอยู่ตลอดเวลา

4) วิมังสา หมายถึง การที่บุคลากรสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 แสดงถึงการพิจารณาไตร่ตรองในการทำงาน ได้แก่ การใช้ความรู้ไตร่ตรองใคร่ครวญก่อนการทำงานอยู่ตลอดเวลา การพิจารณาตรวจสอบประสิทธิภาพการทำงานของตนเองอยู่เสมอ การอบรมเพื่อพัฒนางาน มีการวางแผนในการทำงาน มีการวัดผลและประเมินผลเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในงานที่ทำ

การส่งเสริมการปฏิบัติงาน หมายถึง การทำให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น หรือการสร้างทักษะใหม่ๆ ให้เกิดขึ้น เพื่อพัฒนาตนตามหลักอิทธิบาท 4

ยุคดิจิทัล หมายถึง ยุคที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างเต็มศักยภาพในการพัฒนาตามพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พุทธศักราช 2560

สำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 หมายถึง หน่วยงานราชการในระดับจังหวัดตามระบบการจัดแบ่งเขตพื้นที่จัดภาษีของกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง ซึ่งหน้าที่และความรับผิดชอบในการวางแผนและประเมินผล เพื่อการบริหารงานจัดเก็บภาษีอากรให้เป็นไปตามนโยบายแผนงานและเป้าหมายของกรมสรรพากร กำกับ ติดตาม และควบคุมการปฏิบัติงานของสำนักงานสรรพากรพื้นที่และสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาที่อยู่ในความรับผิดชอบ จำนวน 16 แห่ง

เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 2 เพศ คือ 1) เพศชาย และ 2) เพศหญิง

อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 3 ช่วงอายุ คือ 1) อายุต่ำกว่า 35 ปี, 2) อายุระหว่าง 35-45 ปี และ 3) อายุมากกว่า 45 ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี, 2) ปริญญาตรี และ 3) สูงกว่าปริญญาตรี

ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน หมายถึง ระยะเวลาที่บุคลากรทำงานที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 3 ช่วงปี คือ 1) ต่ำกว่า 15 ปี 2) ระหว่าง 15 - 30 ปี และ 3) มากกว่า 30 ปีขึ้นไป

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ทำให้ทราบหลักอิทธิบาท 4

1.7.2 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

1.7.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1” ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าในประเด็นต่างๆ ที่สำคัญ ดังนี้

2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน
2.2 แนวคิดที่เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้
2.3 หลักอิทธิบาท 4 ในพุทธศาสนาเถรวาท
2.4 แนวคิดที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานและปัจจัยที่ส่งเสริมการปฏิบัติงาน
2.5 บริบทของพื้นที่ที่ศึกษา
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

Herzberg (เฮอร์เบิร์ก) ศาสตราจารย์ด้านการบริหาร ได้ประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์มาเป็นรูปแบบการจูงใจปฏิบัติงานของคนทำงาน โดยสรุปว่าการจูงใจในการปฏิบัติงานขึ้นอยู่กับความพอใจในการทำงาน และขึ้นอยู่กับผู้บริหารว่าใช้วิธีการจูงใจแบบใด ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับพฤติกรรมของบุคคล หรือผู้ปฏิบัติงานในองค์การนั้นๆ กล่าวคือผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ อันเป็นแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ ซึ่งจะก่อให้เกิดความสำเร็จในการบริหารองค์การ[5] โดยมีแนวคิดพื้นฐานที่มาจากทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ และทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom’s taxonomy) มาเป็นกระบวนการเนื่องจากการเรียนรู้ (Learning Ecology) คือ กระบวนการที่ทำให้มนุษย์เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางความคิดได้ มนุษย์เราสามารถเรียนรู้ได้จากการมองเห็น การได้ยิน การดมกลิ่น การ

---

[5] Frederick Herzberg, Bernard Mausner and Babara Snyderman, *Motivation to work*, (New York : John wiley and Sons, 1959), pp. 113-115.

สัมผัส การอ่าน รวมถึงผ่านการใช้สื่ออุปกรณ์ เครื่องมือเป็นส่วนส่งผ่าน โดยการเรียนรู้นี้มักถูกกระตุ้นด้วยแรงจูงใจเสมอ ฉะนั้นการประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์มาเป็นรูปแบบการจูงใจให้คนปฏิบัติงาน นั่นคือความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นภายใต้กฎเกณฑ์ของหลักคุณธรรมจริยธรรม อันเป็นกระบวนการที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของบุคคล ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงกันทั้งแรงจูงใจและจริยธรรม นั่นคือ แรงจูงใจเป็นความทะยานอยาก และจริยธรรมเป็นการควบคุม ดังนี้

2.1.1 ทฤษฎีแรงจูงใจ

Maslow (มาสโลว์) ได้อธิบายเกี่ยวกับแรงจูงใจที่เป็นปัจจัยส่งเสริมการปฏิบัติงานไว้ว่า มนุษย์ทุกคนมีความต้องการที่จะแสวงหาสิ่งใหม่ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ดังนั้น ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (Hierarchy of Needs Theory) เป็นทฤษฎีดั้งเดิมเกี่ยวกับการจูงใจที่มาสโลว์ได้เสนอไว้ โดยสาระสำคัญของทฤษฎีนี้เน้นในเรื่องความต้องการของมนุษย์ มนุษย์ทุกคนนั้นมีความต้องการอยู่ตลอดเวลาอย่างไม่สิ้นสุด และเป็นความต้องการที่เป็นกลุ่มเป็นชุด มีการจัดลำดับไว้เป็นลำดับชั้น ความต้องการในระดับชั้นที่ต่ำสุดต่างๆ นี้ มาสโลว์ให้ความเห็นว่าบุคคลพยายามที่จะตอบสนองความต้องการพื้นฐานของตนให้มาก ก่อนที่จะเกิดพฤติกรรมมุ่งไปตอบสนองความต้องการชั้นเหนือขึ้นไป จนถึงชั้นความต้องการที่จะประสบความสำเร็จสูงสุด ความต้องการในลำดับชั้นต้นๆนี้ต้องได้รับการตอบสนองก่อนที่ความต้องการในลำดับชั้นสูงจะเข้ามามีบทบาทต่อความรู้สึกอันมีสติของบุคคลนั้นๆ[6]

ดังนั้นจุดสำคัญในความคิดของมาสโลว์ คือ ความต้องการใดที่ได้รับการตอบสนองอันทำให้เกิดความพึงพอใจแล้ว ความต้องการนั้นก็จะไม่เป็นแรงกระตุ้นอีกต่อไป แต่ความต้องการในระดับที่สูงกว่าจะกลายเป็นแรงกระตุ้นหรือแรงจูงใจแทนที่ อันจะเป็นเหตุทำให้บุคคลต้องสร้างพฤติกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของตนนั้นต่อไป ตามลำดับ 5 ขั้นความต้องการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ความต้องการพื้นฐานทางกายภาพและชีวภาพ เป็นความต้องการที่จำเป็นในการช่วยค้ำจูงชีวิตโดยตรง คือ ความต้องการมูลฐานที่ขาดไม่ได้อันเป็นปัจจัยที่ช่วยให้ชีวิตเราดำรงอยู่ได้ เช่น ความต้องการอากาศ อาหาร น้ำ ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย และเครื่องนุ่งห่มปกปิดร่างกาย

ขั้นที่ 2 ความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง เป็นความต้องการที่ได้รับการตอบสนองจากทางด้านร่างกายแล้วความต้องการขั้นต่อไป คือ ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง เช่น ความปลอดภัยจากภยันตรายต่างๆ ความปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บ ความมั่นคงในอาชีพ และ ทางด้านเศรษฐกิจ

---

[6] Maslow, Abraham.h., *Motivation and personality*, 2nd (New York : Harper & Brothers, 1970), pp. 22-24.

ขั้นที่ 3 ความต้องการในทางสังคม ความรักใคร่ และความเป็นเจ้าของ เมื่อตอบสนองความต้องการด้านร่างกายและความปลอดภัยแล้ว ความต้องการขั้นต่อไป คือ การแสดงความเป็นเจ้าของ ต้องการยอมรับเป็นสมาชิกของกลุ่มต่างๆ ในองค์กรหรือสังคม และความรักจากบุคคลอื่นๆ

ขั้นที่ 4 ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องและเป็นที่ยอมรับ เมื่อความต้องการทางสังคมและความรักได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการขั้นต่อไปคือ ความต้องการยกย่องเพื่อสร้างเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรู้ความสามารถ มีความสำเร็จ รวมทั้งได้ตำแหน่งที่สูงขึ้นในด้านความก้าวหน้าทางหน้าที่การงาน มีชื่อเสียง อำนาจ อิทธิพล และการควบคุมประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 5 ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จสูงสุด หรือความต้องการประจักษ์ตน เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ของตนไปสู่ความเจริญ ความจริง ความสดชื่น ความสนุกสนาน ความเป็นหนึ่ง ความสมบูรณ์แบบ ความสำคัญ ความพรั่งพร้อม ความยุติธรรม ความเป็นระเบียบวินัย ความมั่นคง มีเสรีภาพ และมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นซึ่งเกิดจากความรู้สึกนึกคิดของตนเอง

ผู้วิจัยเห็นว่าการจูงใจของมาสโลว์นั้นแสดงให้เห็นถึง ความต้องการของมนุษย์ในลำดับขั้นที่หนึ่งเมื่อได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์จะเกิดความต้องการในลำดับต่อๆ ไป ดังนั้นการประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์จึงเป็นรูปแบบการจูงใจปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติให้ทำงานมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ดังปรากฏในแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 พีระมิดแสดงลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์

กล่าวได้ว่าการจูงใจของมาสโลว์นั้นแสดงให้เห็นว่า ความต้องการของมนุษย์ในลำดับขั้นที่หนึ่งเมื่อได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์จะเกิดความต้องการในลำดับต่อๆ ไป ดังนั้นการจูงใจให้คนทำงานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ผู้บริหารต้องเข้าใจความต้องการของคนในองค์กร แล้วต้องพยายามตอบสนองความต้องการของคนเหล่านั้น เพื่อให้บุคคลในองค์กรเกิดความพอใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ปฏิบัติงานได้อย่างดีมีประสิทธิภาพจนเกิดการเรียนรู้ต่อสิ่งใหม่ๆ และในทางตรงกันข้ามนั้นหากผู้บริหารในองค์กรไม่สามารถจูงใจผู้ปฏิบัติงานให้พึงพอใจในสิ่งตอบสนองความต้องการของตนเองได้ ผู้ปฏิบัติงานย่อมเกิดความเบื่อหน่ายในการทำงาน ไม่เกิดการเรียนรู้ต่อสิ่งใด และผลการปฏิบัติงานย่อมจะตกต่ำไม่มีประสิทธิภาพได้เช่นกัน

นอกจากนั้น Vroom (วูม) ได้อธิบายต่อไปอีกว่า แรงจูงใจมาจากทัศนคติหรือความพึงพอใจที่สามารถใช้แทนกันได้ เพราะทัศนคติและความพึงพอใจหมายถึง การที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งนั้น ทัศนคติด้านบวกจะแสดงให้เห็นสภาพความพึงพอใจในสิ่งนั้น และทัศนคติด้านลบจะแสดงให้เห็นสภาพความไม่พึงพอใจในสิ่งนั้น เรียกว่า ทฤษฎี V.I.E. เนื่องจากมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

V มาจากคำว่า Valence หมายถึง ความพึงพอใจ

I มาจากคำว่า Instrumentality หมายถึง สื่อเครื่องมือวิถีทางนำไปสู่ความพึงพอใจ

E มาจากคำว่า Expectancy หมายถึง ความคาดหวังภายในตัวบุคคลนั้นๆ[7]

อีกทั้ง Vroom ยังได้ศึกษาถึงจิตวิทยาของบุคคลในองค์การ และพบว่าการที่บุคคลจะกระทำต่อสิ่งใดก็ตาม ย่อมจะต้องขึ้นอยู่กับตัวแปร 4 ตัว ได้แก่

1) ผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติจะได้รับนั้นเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติเพียงใด

2) ความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจต่อผลที่ผู้ปฏิบัติจะได้รับ

3) เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ปฏิบัติอื่นแล้ว เชื่อว่าตนเองจะต้องเป็นผู้ได้รับผลอันนั้น

4) ผู้ปฏิบัติมีโอกาสจะได้รับผลตอบแทนตามความคาดหวังหรือได้รับล่วงหน้า

ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า แรงจูงใจมีอิทธิพลส่งเสริมต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 นี้ เนื่องเพราะความพึงพอใจเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับทัศนคติอย่างแยกกันไม่ออก อันเกิดจากพฤติกรรมความต้องการของมนุษย์เอง เมื่อความต้องการเกิดแรงกระตุ้นย่อมจะต้องได้รับการสนองตอบ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของแรงจูงใจให้กระทำในสิ่งนั้นๆ สมดั่งคำนิยามของนักทฤษฎีที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นว่า “แรงจูงใจ คือความทะยานอยากนั่นเอง”

---

[7] Vroom, Victor H., *Hand book of personnel labour relation*, (New York : Mc GrawHill, 1953), p. 99.

2.1.2 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน ได้ศึกษาและวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมคนดีและคนเก่ง สามารถสรุปออกมาในรูปของทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม ซึ่งวิเคราะห์ได้ว่ามีองค์ประกอบทางจิตเกี่ยวข้องอยู่ 8 จิตลักษณะ โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ จิตลักษณะที่เป็นพื้นฐานทางจิตใจ 3 ด้าน และลักษณะที่เป็นสาเหตุทางจิตใจ 5 ด้าน ซึ่งมีความเชื่อมโยงกัน เมื่อนำไปประกอบกันเป็นภาพต้นไม้ จะแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

1) ส่วนดอกและผลไม้บนต้นไม้

ส่วนดอกและผลไม้บนต้นไม้ คือ พฤติกรรมประเภทต่างๆ ที่รวมเข้าเป็นพฤติกรรมของคนดีคนเก่ง พฤติกรรมของพลเมืองดี พฤติกรรมการกระทำความดีและละเว้นความชั่ว พฤติกรรมที่เอื้อเฟื้อในการพัฒนาประเทศ และพฤติกรรมการปฏิบัติหน้าที่การทำงานอย่างขยันขันแข็ง เพื่อส่งผลให้ออกมาเป็นพฤติกรรมต่างๆ ที่น่าปรารถนา ซึ่งมีสาเหตุมาจากจิตใจที่เป็นส่วนของต้นไม้ และลักษณะของพื้นฐานทางจิตใจที่เป็นส่วนของรากต้นไม้

2) ส่วนลำต้นของต้นไม้

ส่วนลำต้น คือ สาเหตุทางจิตใจของพฤติกรรมบุคคลประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ด้าน ได้แก่

(2.1) การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม คือ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบต่อ หน้าที่ มีระเบียบวินัยในสังคม มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ประเทศชาติ มนุษยชาติและหลักการมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

(2.2) จิตลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน คือ รู้จักคาดการณ์ไกล รู้จักควบคุมตัวเองได้ สามารถอดได้ รอได้ มีความภูมิใจในการทำความดีแม้จะไม่มีคนอื่นเห็นก็ตาม

(2.3) ความเชื่ออำนาจในตน คือ เชื่อว่าผลที่เกิดกับตนมาจากการกระทำของตนเอง ไม่ใช่เกิดจากความบังเอิญ หรือโชคเคราะห์สิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือบุคคลอื่นบันดาลให้

(2.4) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ คือ มีความมุ่งมั่นในการที่จะทำงานให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายโดยไม่ย่อท้อ

(2.5) ทัศนคติคุณธรรม ค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม หรือค่านิยมนั้นๆ คือ มองเห็น และเข้าใจในคุณค่าประโยชน์ความดีของการปฏิบัติหน้าที่เกิดความพึงพอใจ มีความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

3) ส่วนรากของต้นไม้

ส่วนรากของต้นไม้ คือ ลักษณะพื้นฐานทางจิตใจของพฤติกรรมประกอบด้วย จิตลักษณะ 3 ด้าน ได้แก่

(3.1) มีสติปัญญา คือ ความเฉลียวฉลาดมีการรู้คิดที่เหมาะสมกับอายุเมื่อเป็นผู้ใหญ่ก็มี ความสามารถทางความคิดที่เป็นนามธรรมขั้นสูงได้กล่าวคือ คิดแบบเป็นระบบได้เมื่อผู้ใหญ่

(3.2) มีสุขภาพจิตที่ดี คือ มีความสุขในการทำงาน มีความสุขในการอยู่ร่วมกันในสังคม มีการปรับตัวที่ดีมีความวิตกกังวลน้อยเหมาะสมกับเหตุการณ์มีอารมณ์มั่นคง มีความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมของการทำงาน

(3.3) มีประสบการณ์ทางสังคมสูง คือ การเข้าใจมนุษย์และสังคม รู้จักเอาใจเขามาใส่ ใจเรา ได้รับประสบการณ์อย่างเพียงพอเหมาะสมตามอายุถ้าบุคคลมีลักษณะทางจิตใจ 3 ด้าน ที่เป็นส่วนรากของต้นไม้ในปริมาณที่สูงเหมาะสมกับอายุและอยู่ในสภาพแวดล้อมทางบ้าน ทางโรงเรียน และทางสังคมที่เหมาะสม ก็จะเป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะพัฒนาทางจิตลักษณะทั้ง 5 ด้าน อันเป็นสาเหตุทางจิตใจที่เป็นส่วนลำต้นของต้นไม้ได้[8]

ทั้งนี้ ดวงเดือน พันธุมนาวิน ได้กล่าวต่อไปอีกว่าการเรียนรู้ (Learning Ecology) คือ กระบวนการที่ทำให้มนุษย์เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางความคิด มนุษย์เราสามารถเรียนรู้ได้จากการได้ยิน การสัมผัส การเห็น การอ่าน หรือการใช้อุปกรณ์สื่อสารต่างๆ การนำทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมมาประยุกต์ใช้กับหลักพุทธธรรมจึงเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่ทำให้คนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความคิด ความสามารถ และทักษะ คนจึงสามารถเรียนได้จากการได้ยินการสัมผัส การอ่าน การใช้เทคโนโลยี การเรียนรู้ของเด็กและผู้ใหญ่มักจะมีความต่างกัน เด็กจะเรียนรู้ด้วยการเรียนในห้องด้วยการซักถาม ส่วนผู้ใหญ่มักเรียนรู้จากประสบการณ์ที่มีอยู่ แต่การเรียนรู้จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ผู้สอนนำเสนอ โดยการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ผู้สอนจะเป็นผู้ที่สร้างบรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ที่จะให้เกิดขึ้นเป็นรูปแบบใดก็ได้ เช่น มีความเป็นกันเอง ความเข้มงวดกวดขัน หรือความไม่มีระเบียบวินัย สิ่งเหล่านี้ผู้สอนจะเป็นผู้กำหนดหรือสร้างเงื่อนไข และสถานการณ์เรียนรู้ให้กับผู้เรียน ดังนั้นผู้สอนจะต้องพิจารณาเลือกรูปแบบการสอนรวมทั้งการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน ทฤษฎีการเรียนรู้ของชาวตะวันตกมีหลากหลายทฤษฎี แต่ถ้าพิจารณาถึงการประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานแล้ว การเรียนรู้ตามทฤษฎีของ (Bloom’s taxonomy) นับได้ว่าเหมาะสมกับผู้ปฏิบัติงานในองค์การ

การเรียนรู้ตามทฤษฎีของ (Bloom’s taxonomy) แบ่งการเรียนรู้เป็น 6 ระดับ คือ

1) ความรู้ที่เกิดจากความจำ (knowledge)

---

[8] ดวงเดือน พันธุมนาวิน, *ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม*, พิมพ์ครั้งที่ 4, (กรุงเทพมหานคร: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2544), หน้า 2-4.

2) ความเข้าใจ (Comprehension)

3) การประยุกต์ (Application)

4) การวิเคราะห์ (Analysis) สามารถแก้ปัญหา ตรวจสอบได้

5) การสังเคราะห์ (Synthesis) สามารถนำส่วนต่างๆ มาประกอบเป็นรูปแบบใหม่ได้ ให้แตกต่างจากรูปเดิม เน้น โครงสร้างใหม่

6) การประเมินค่า (Evaluation) วัดได้ และตัดสินได้ว่าอะไรถูกหรือผิด ประกอบการ ตัดสินใจ

ส่วน Peck (เพค) ได้อธิบายถึงการแบ่งขั้นของพัฒนาการทางจริยธรรมไว้ 5 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ไม่มีจริยธรรมอะไรเลยขาดความรู้ความสำนึกว่าสิ่งใดก็ตามที่ตัวเองกระทำลงไปนั้น มีผลดีหรือผลเสียต่อบุคคลอื่นอย่างไร ผู้มีจริยธรรมอยู่ในขั้นนี้ ได้แก่ ทารก ในหมู่นักเรียนอาจมีอยู่บ้างแต่น้อย

ขั้นที่ 2 เป็นการกระทำด้วยตนเอง เอาใจใส่ในเรื่องของตนเองว่าตนเองมีความต้องการอะไรบ้างทำตามอารมณ์หรือความพอใจของตนเองฝ่ายเดียว ทั้งๆที่รู้ว่าสิ่งที่ตนพอใจนั้นคนอื่นไม่พอใจ

ขั้นที่ 3 เป็นการกระทำตามเพื่อนฝูง หรือทำตามแบบแผนที่หมู่คณะเขาปฏิบัติกันโดยไม่ครุ่นคิดไตร่ตรองว่า สิ่งที่ทำนั้นดีหรือเลว เป็นผลเสียแก่บุคคลอื่นไหม

ขั้นที่ 4 เป็นการกระทำตามระเบียบ แต่ขาดความเข้าใจในเรื่องเหตุผลว่า ทำไมต้องทำสิ่งนั้นหรือทำสิ่งนี้

ขั้นที่ 5 เป็นการกระทำอย่างมีเหตุผลและมีสติสัมปชัญญะ ขั้นนี้เป็นขั้นสูงสุดเป็นการปฏิบัติที่เป็นผลดีต่อทุกๆ คน แม้ว่าบางครั้งจะละเมิดระเบียบแบบแผน หรือผิดไปจากหลักการปฏิบัติตนตามหมู่คณะก็ตาม[9]

สรุปได้ว่าทฤษฎีเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและการส่งเสริมการปฏิบัติงานให้สัมฤทธิผลนี้ เป็นรูปแบบของกระบวนการจูงใจไปเพื่อการเรียนรู้ เพื่อให้ได้ความรู้ และสามารถนำความรู้ในสิ่งที่เรียนนั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ สามารถนำไปสร้างเป็นอาชีพได้ ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษาหรือการ

---

[9] Peck, R.F. & R.J. Harighurst., *The Psychology of Character Development*, (New York: Wiley, 1960), pp. 70-79.

ปฏิบัติงาน และถ้านำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาหรือการปฏิบัติงานแล้ว ไม่ว่าจะเป็นไปในทางโลกหรือทางธรรม ย่อมจะเป็นหนทางนำไปสู่ความสำเร็จได้เป็นอย่างดี นั่นคือ แรงจูงใจเป็นความทะยานอยาก และจริยธรรมเป็นเครื่องควบคุม

2.2 แนวคิดที่เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้

2.2.1 ความหมายของการประยุกต์ใช้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายของคำว่า “การ”หมายถึง งาน, สิ่งหรือเรื่องที่ทำ, มักใช้กับคู่กับคำว่า “งาน” เช่น การงาน, เป็นการเป็นงาน, ได้การได้งาน ถ้าอยู่หน้านาม หมายความว่าเรื่อง, ธุระ, หน้าที่ เช่น การบ้าน การเมือง และถ้าอยู่หน้ากริยา ทำกริยาให้เป็นนาม เช่น การกิน การเดิน

ส่วนคำว่า “ประยุกต์” เป็นคำกริยา หมายถึง นำความรู้ในวิทยาการต่างๆ มาปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ เป็นคำวิเศษณ์ หมายถึงการนำความรู้มาปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ เช่น วิทยาศาสตร์ประยุกต์ จิตวิทยาประยุกต์ และคำว่า “ใช้”เป็นคำกริยา หมายถึง บังคับให้ทำ เช่น ใช้งาน, จับจ่าย เช่น ใช้เงิน, เอามาทำให้เกิดประโยชน์ เช่น ใช้เวลา, ใช้เรือ, ใช้รถ

ฉะนั้นเมื่อนำเอาคำว่า “การ”+“ประยุกต์”+“ใช้” มารวมกันเป็น “การประยุกต์ใช้” จึงหมายถึง การนำความรู้ในวิทยาการต่างๆ มาปรับใช้ให้สอดคล้องหรือให้เป็นประโยชน์กับงานหรือสิ่งที่ทำ[10]

พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย พ.ศ. 2545 กล่าวถึงคำว่า “ประยุกต์” ตรงกับคำว่า “Applied” adj. หมายถึง ประยุกต์, ประยุกต์ได้, ใช้ให้เป็นประโยชน์[11]

สวิง สุวรรณ (2540) อธิบายไว้ว่า การประยุกต์ หมายถึง การนำบางสิ่งมาใช้ประโยชน์ บางสิ่งที่มานั้นอาจเป็นทฤษฎี หลักการ แนวคิด ความรู้เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และนำมาใช้ประโยชน์ใน

---

[10] ราชบัณฑิตยสถาน, *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว*, (กรุงเทพมหานคร: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ จำกัด (มหาชน), 2556), หน้า 116.

[11] วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม, *พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย & ไทย-อังกฤษ ฉบับทันสมัย*, ฝ่ายวิชาการ (กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2545), หน้า 23.

ภาคปฏิบัติ โดยปรับให้เข้ากับบริบทแวดล้อมที่เป็นอยู่อย่างเหมาะสม นอกจากนี้บางสิ่งนั้นอาจเป็นวัตถุสิ่งของที่นำมาใช้นอกเหนือบทบาทหน้าที่เดิม เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทใหม่[12]

จึงกล่าวได้ว่าการประยุกต์เป็นการนำทฤษฎี หลักการ กฎเกณฑ์ แนวคิด เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในภาคปฏิบัติ โดยเฉพาะในศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ มักมีการประยุกต์ใช้ทฤษฎีสู่ภาคปฏิบัติ เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้จริงให้เกิดประโยชน์โดยอยู่บนพื้นฐานความเข้าใจถึงความแตกต่างกันในบริบท สถานที่ เวลา และองค์ประกอบอื่นๆ ผู้วิจัยนำแนวคิดและหลักธรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาท เรื่องอิทธิบาท 4 มาประยุกต์ใช้ โดยใช้หลักการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในยุคดิจิทัลของบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ตามภาระงานของแต่ละตำแหน่งงานในภาระงานต่างๆ ของบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการปฏิบัติให้สามารถแก้ปัญหาในวิถีทางที่ถูกต้อง ช่วยให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งเป้าหมายไว้

2.2.2 ความสำคัญของการประยุกต์ใช้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ ได้กล่าวถึงการประยุกต์ใช้มีความสำคัญไว้ดังนี้

1) การประยุกต์ เป็นการนำ “ภาคทฤษฎี” สู่ “การปฏิบัติ” ในการพัฒนางาน ซึ่งเป็นความสำคัญในการประยุกต์ใช้ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ เป็นการนำทฤษฎี หลักการ กฎเกณฑ์ แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งไป ปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในภาคปฏิบัติ โดยเฉพาะในศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ มักมีการประยุกต์ทฤษฎีสู่ภาคปฏิบัติ เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้จริงในการแก้ปัญหา เพราะมีความเป็นรูปธรรมมากกว่า ดังตัวอย่างเช่น คณิตศาสตร์ประยุกต์ซึ่งเป็นงานของนักคณิตศาสตร์ สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ คณิตศาสตร์บริสุทธิ์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้ทางคณิตศาสตร์ให้ก้าวหน้ามากกว่าที่จะใช้ประโยชน์ในทางปฏิบัติ และคณิตศาสตร์ประยุกต์ จะเป็นการพยายามพัฒนาเทคนิคทางคณิตศาสตร์เพื่อใช้ประโยชน์ในวงการวิทยาศาสตร์และในศาสตร์แขนงต่างๆ

2) การประยุกต์ เป็นการนำ “ความรู้ในสาขาหนึ่ง” มาปรับใช้กับ “อีกสาขาหนึ่ง” ซึ่งเป็นความสำคัญในการประยุกต์ใช้ เป็นการนำความรู้ในสาขาวิชาหนึ่งมาปรับใช้กับอีกสาขาวิชาหนึ่ง เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะเจาะจงบางประการ เช่น ความรู้ในทางคณิตศาสตร์จะถูกนำมาประยุกต์ใช้แทบจะทุกด้านของชีวิต นับตั้งแต่เรื่องเล็กไปจนถึงเรื่องใหญ่ในศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ ได้แก่ การคำนวณภาษีเงินได้ การตัดเย็บเสื้อผ้า การกีฬา เป็นต้น

---

[12] สวิง สุวรรณ, *พฤติกรรมองค์การ*, (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2540), หน้า 23.

3) การประยุกต์ เป็นการนำสิ่งหนึ่งมาปรับใช้ใน “บทบาทหน้าที่ใหม่” เพื่อ “เป้าหมายใหม่” การประยุกต์ลักษณะนี้ ไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์ตามหน้าที่ที่ควรเป็น แต่เป็นการนำไปใช้ประโยชน์ในวัตถุประสงค์อื่น ซึ่งอาจทำได้ทั้งสิ่งของและแนวคิด เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและตอบสนองวัตถุประสงค์การใช้งานต่อองค์การหรือหน่วยงาน ดังตัวอย่างทางด้านการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในองค์การทั้งภาครัฐและภาคเอกชนตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 หรือการใช้นวัตกรรม AI ในสังคมดิจิตอล[13]

จึงกล่าวได้ว่าการประยุกต์ใช้มีความสำคัญก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากมายทั้งทางตรงและทางอ้อม การประยุกต์จึงเป็นการนำภาคทฤษฎีสู่การปฏิบัติ เป็นการนำความรู้ในสาขาหนึ่งมาปรับใช้กับอีกสาขาหนึ่ง หรือเป็นการนำสิ่งหนึ่งมาปรับใช้ในบทบาทหน้าที่ใหม่เพื่อเป้าหมายใหม่ อันเป็นความสำคัญที่ก่อให้เกิดประโยชน์และแก้ไขปัญหาได้จริงในสังคมยุคดิจิตอล

2.3 หลักอิทธิบาท 4 ในพุทธศาสนาเถรวาท

อิทธิบาท 4 เป็นหลักธรรมที่สำคัญในพระพุทธศาสนาที่ส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการปฏิบัติ โดยมีนักวิชาการทางด้านศาสนาได้ให้ความหมายของอิทธิบาทธรรม ไว้ดังนี้

2.3.1 ความหมายในพระไตรปิฎกและคัมภีร์ทางเถรวาท

พระไตรปิฎก มีปรากฏคำว่า “อิทฺธิ” มีความหมาย 2 ประการ คือ

ความสำเร็จ = อิชฺฌนำ อิทฺธิ (ลงติ ปัจจัยในภาวสาธนะ)

ธรรมที่สำเร็จ = อิชฺฌตีติ อิทฺธิ (ลงติ ปัจจัยในกัตตุสาธนะ)14

ปาทะ คือ เหตุให้เป็นไป

ความหมายในพระไตรปิฎกคำว่า “อิทธิบาท” มีความหมายว่า “ความสำเร็จ” บาท แปลว่า “ทาง หรือ สิ่งที่ช่วยนำทาง” เมื่อนำมารวมกันเป็นอิทธิบาท แปลว่า ทางแห่งความสำเร็จ วิธีการที่คนจะพึงใช้ในการสร้างความสำเร็จให้ชีวิตนั้น ในทางพระพุทธศาสนามีคุณธรรมอยู่ข้อหนึ่งเรียกว่า อิทธิบาท 4 ซึ่งมีองค์ประกอบอยู่ 4 ประการ คือ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา

---

[13] เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, “การคิดเชิงประยุกต์”, 2560, สืบค้นเมื่อ 30 พฤษภาคม 2565 <https://www.novabizz.com/NovaAce/Intelligence/Thinking_Applicative.htm>.

[14] อภิ.วิ. 35/434/343.

พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อังคุตตรนิกาย ทุกนิบาต ได้กล่าวถึงอิทธิบาทในอิทธิปาทสูตร[15] ดังนี้

อิทธิบาท 4 (คุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ) ภิกษุในพระธรรมวินัย มี

1) เจริญอิทธิบาทที่ประกอบด้วยฉันทสมาธิปธานสังขาร (สมาธิที่เกิดจากฉันทะและความเพียรสร้างสรรค์)

2) เจริญอิทธิบาทที่ประกอบด้วยวิริยสมาธิปธานสังขาร (สมาธิที่เกิดจากวิริยะและความเพียรสร้างสรรค์)

3) เจริญอิทธิบาทที่ประกอบด้วยจิตตสมาธิปธานสังขาร (สมาธิที่เกิดจากจิตตะและความเพียรสร้างสรรค์)

4) เจริญอิทธิบาทที่ประกอบด้วยวิมังสาสมาธิปธานสังขาร (สมาธิที่เกิดจากวิมังสาและความเพียรสร้างสรรค์)

คัมภีร์วิสุทธิมรรค ได้ให้ความหมายของอิทธิบาทว่า คำว่า อิทธิบาท ได้แก่ กองจิตและเจตสิกที่เหลืออันเป็นบาท เพราะอรรถว่าเป็นที่ตั้งพำนักแห่งฉันทสมาธิ และปธานสังขารอันสัมปยุตด้วยอภิญญาจิต ซึ่งถึงอันนับว่าฤทธิ์ เพราะอรรถว่าสำเร็จ โดยบรรยายนี้ว่าเป็นเครื่องสำเร็จแห่งสัตว์คือเป็นเครื่องรุ่งเรืองเจริญงอกงามแห่งปวงสัตว์[16]

คัมภีร์วิภาวนี ได้ให้ความหมายว่า “อิทธิ (ฤทธิ์) คือ ธรรมที่ทำให้เกิดการอธิษฐานเป็นต้นสำเร็จ หมายถึง อิทธิวิธญาณ อิทธิบาท คือ เหตุของฤทธิ์”[17]

สรุปถึงความหมายอิทธิบาท 4 ในพระพุทธศาสนาเถรวาท หมายถึง คุณเครื่องที่นำไปสู่ความสำเร็จอันเป็นหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา และเป็นแหล่งยึดเหนี่ยวจิตใจสำหรับผู้ที่ต้องการความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1) ฉันทะ เป็นความพอใจในการทำงาน เพราะเราต้องสร้างความพอใจ ความใส่ใจในงานเหล่านั้นจะทำให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงไปได้โดยง่าย 2) วิริยะ เป็นความเพียรพยายามในการทำงาน เพราะเราต้องมีความขยันอดทนต่องาน ไม่ย่อท้อในการทำงานซึ่ง

---

[15] มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณวิทยาลัย*, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539).

[16] พระพุทธโฆสเถระ, *คัมภีร์วิสุทธิมรรค*, แปลและเรียบเรียงโดยสมเด็จพระพุฒาจารย์(อาจ อาสภมหาเถร), (กรุงเทพมหานคร: บริษัท ประยูรวงศ์พริ้นติ้ง จำกัด, 2547), หน้า 651.

[17] พระคันธสาราภิวงศ์, *อภิธัมมัตถสังคหและปรมัตถทีปนี*, (กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไทยรายวันกราฟฟิค เพลท, 2546), หน้า 666.

ทุกอย่างต้องมีความลำบากและมีอุปสรรคขัดขวางบ้าง 3) จิตตะ เป็นความเอาใจใส่ในการทำงานที่กระทำอยู่ เพราะเราต้องตั้งใจแน่วแน่ในสิ่งที่ทำนั้น ย่อมจะทำให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีในเวลาที่รวดเร็ว และ 4) วิมังสา เป็นการพิจารณาในการทำงาน เพราะเราต้องใช้เหตุผลพิจารณาตรวจสอบสิ่งที่ทำให้ละเอียดถี่ถ้วนและถูกต้องทุกขั้นตอน

2.3.2 ความหมายของนักวิชาการทางพระพุทธศาสนา

สารานุกรมพระพุทธศาสนา ให้ความหมายของ อิทธิบาท 4 คือ คุณเครื่องให้สำเร็จความประสงค์ มี 4 อย่าง ประกอบด้วย

1) ฉันทะ พอใจรักใครในสิ่งนั้น

2) วิริยะ เพียรประกอบสิ่งนั้น

3) จิตตะ เอาใจฝักใฝ่ในสิ่งนั้น ไม่วางธุระ

4) วิมังสา หมั่นตริตรองพิจารณาเหตุผลในสิ่งนั้น

คุณทั้ง 4 อย่างนี้มีบริบูรณ์แล้ว อาจชักนำบุคคลให้ถึงสิ่งที่ต้องประสงค์ซึ่งไม่เหลือวิสัย[18]

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) ได้อรรถาธิบายว่า อิทธิบาท 4 ทำให้อยู่ถึงสิ้นอายุไข พลังแห่งอิทธิบาท 4 ต่ออายุให้ยืนยาวได้ ตามที่พระพุทธเจ้าตรัสกับพระอานนท์ไว้ก่อนปรินิพพาน 3 เดือนว่า ถ้าบุคคลใดประสงค์จะอยู่ชั่วกัปให้ใช้อิทธิบาท 4 หมายความว่า ข้อแรก ฉันทะ คือมีความพอใจที่จะมีชีวิตอยู่ต่อไป ความพอใจที่จะมีชีวิตอยู่เพื่อทำกิจให้สำเร็จ ข้อที่ 2 วิริยะ คือมีกำลังใจที่จะสู้กับความทุกข์ยากจากโรคร้ายเพื่อรักษาชีวิตให้ยืนยาวต่อไป นั่นคือมีความเพียรพยายามจะรักษาสุขภาพตนเพื่อสู้กับความทุกข์ทรมานจากโรคภัยไข้เจ็บ ข้อที่ 3 จิตตะ คือมีใจจดจ่อหรือฝักใฝ่กับเรื่องที่ตัวเองมีความผูกพันนั้น ทำให้มีสมาธิมุ่งมั่นและมีความสุขที่กำลังทำ สามารถจะมีชีวิตอยู่ได้อย่างไม่ไร้ค่า และข้อที่ 4 วิมังสา คือ ใช้ปัญญาสอบสวน สมองทบทวนขบคิดเป็นการออกกำลังสมอง จิตใจจะคิดที่จะทำงานต่อไปได้เรื่อยๆ และใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพด้วยอิทธิบาท 4[19]

พระธรรมวิสุทธิกวี (พิจิตร ฐิตวณฺโณ) ได้กล่าวไว้ในหนังสือ“อุดมมงคลในพระพุทธศาสนา”ว่า อิทธิบาท คือ การทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายได้หรือประสบความสำเร็จได้ มี 4 อย่าง คือ

1) ฉันทะความพอใจในงานนั้น

2) วิริยะ ความขยันหมั่นเพียรในการงานนั้น

---

[18] สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส, *สารานุกรมพระพุทธศาสนา*, (กรุงเทพมหานคร: มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2539), หน้า 69.

[19] พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), “ธรรมในใจของนักบริหารไฮโซ”, *ไทยรัฐ*, (20 มิถุนายน 2551), หน้า 24.

3) จิตตะ ความตั้งใจในการทำงานนั้น

4) วิมังสา ความเข้าใจในการทำงานนั้น

โดยได้อธิบายถึงฉันทะว่าถ้าเราพอใจในงานนั้น เราก็อยากจะทำ แต่ถ้าไม่พอใจก็ไม่อยากทำ ได้อธิบายวิริยะว่า เป็นความพากเพียรหรือความเข้มแข็งในสิ่งนั้น ถ้าเรามีฉันทะแล้วก็ต้องมีวิริยะ วิริยะความเพียรนี้สำคัญมาก ถ้ามีความพอใจในงานแล้วไม่มีความเพียร การทำงานนั้นๆ ก็ไม่ก้าวหน้า เช่น เราอยากจะได้งานทำแต่ไม่ไปหางานทำสักที นั่งรออยู่ที่บ้านให้งานมาหาเอง ก็ย่อมไม่ได้งานทำ เราจึงต้องมีความเพียร ได้อธิบายจิตตะว่า เป็นความใฝ่ใจมีจิตจดจ่อ มีความตั้งใจจะทำงานนั้นจริงๆ และได้อธิบายวิมังสาไว้ว่า เป็นความเข้าใจในการทำงาน โดยการใช้ปัญญาใช้สมองคิด ไม่ใช่สักแต่ว่าทำ คนเราแม้จะรักงานสักเพียงใด บากบั่นทำงานสักปานใดหรือเอาใจใส่อยู่ตลอดเวลาก็ตาม แต่ถ้าขาดปัญญาพิจารณาแล้ว คนทำงานโดยไม่ใช้ปัญญาจะทำงานไม่สำเร็จสักที แม้จะพยายามทำให้เสร็จก็ไม่เสร็จ เพราะขาดวิมังสาหรือขาดปัญญาหนักเข้าตนเองก็กลายเป็นทาสของงาน[20]

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) ได้กล่าวไว้ว่า หลักธรรมของผู้ปฏิบัติงานที่ใช้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจเพื่อถึงพร้อมด้วยความสำเร็จสมประสงค์ คือ “อิทธิบาท” ซึ่งเป็นหลักแห่งความสำเร็จประกอบด้วยหลักปฏิบัติ 4 ประการ ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา กล่าวคือ การประยุกต์หลักอิทธิบาท 4 เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานตำแหน่งประเภทสนับสนุน มีความรัก ความพอใจงานในหน้าที่และภารกิจที่ได้รับมอบหมาย (ฉันทะ) เพราะเมื่อเกิดความรักในงานที่ปฏิบัติแล้วจะทำให้อยากได้ผลงานที่ดีที่สุด สร้างให้บุคลากรมีความขยันหมั่นเพียร ไม่ท้อถอย (วิริยะ) มองเห็นงานเป็นสิ่งท้าทาย สร้างให้มีจิตสำนึกที่จะอุทิศตัวให้งาน มีใจจดจ่อในงาน (จิตตะ) ซึ่งเมื่อมีความแน่วแน่ในงานแล้ว จะทำให้เกิดสมาธิ ไม่วอกแวก และควรกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานตำแหน่งประเภทสนับสนุน เป็นผู้ที่ชอบการพิสูจน์ หรือทดลองแนวทางใหม่เพื่อที่ จะนำมาปรับปรุงแก้ไขงานเดิมโดยการใช้สติปัญญาที่มีอยู่อย่างแยบคายนั่นก็คือ “การตรวจสอบคุณภาพ ประสิทธิภาพของงาน” (วิมังสา) โดยสรุปอิทธิบาท 4 คือ การรักงาน สู้งาน ใส่ใจในงาน และการทำงานด้วยปัญญาดังนั้นการทำงานที่ดีต้องมีหลักธรรมเป็นพื้นฐาน ที่ใช้พัฒนาจิตใจเพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน เพื่อความสุขในการทำงานของตนเอง โดยต้องสร้างทัศนคติใหม่ว่า “ให้ชอบในสิ่งที่ทำ ไม่ใช่ทำในสิ่งที่ชอบ” โดยให้สนุกกับงานที่รับผิดชอบ เพราะงานเป็นเวลาส่วนใหญ่ของชีวิตโดยให้นึกอยู่เสมอว่างานที่ทำนั้นก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ต่อผู้เกี่ยวข้อง และต่อสังคมอย่างไร ไม่ใช่เพียงคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตน หรือรายได้เท่านั้นมีสุขภาพจิตดี เต็มใจทำงาน มีความสุข เพราะเมื่อเป็นเช่นนี้ก็จะได้ผลงานที่ดีเป็นการตอบแทน ตามคำ

---

[20] พระธรรมวิสุทธิกวี (พิจิตร ฐิตวณฺโณ), *อุดมมงคลในพระพุทธศาสนา*, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2548), หน้า 141-142.

กล่าวที่ว่า “งานก็ได้ผล คนก็เป็นสุข” ข้อมูลเกี่ยวกับหลักอิทธิบาท 4 ที่ผู้วิจัยได้ค้นคว้ามานั้นสามารถสรุปได้ว่าธรรมทั้งสี่ประการนี้เมื่อเกิดขึ้นในจิตใจของบุคคลผู้ประกอบภารกิจใดไม่ว่าจะเป็นทางกายหรือทางใจก็ตาม ภารกิจนั้นๆ ย่อมสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเสมอ แต่ถ้าหากธรรมทั้งสี่ประการนี้เกิดขึ้นในจิตใจของบุคคลผู้นั้นอย่างไม่ครบถ้วนบริบูรณ์ ถึงแม้บุคคลนั้นจะมีวิชาฉลาดเปรื่องปราดสักเท่าไรก็ตาม ภารกิจต่างๆ ที่เขาลงมือปฏิบัติ ย่อมยากที่จะสำเร็จลุล่วง หรือแม้หากจะสำเร็จลุล่วงไปได้แล้ว ก็จะไม่สามารถอำนวยผลประโยชน์ให้แก่เขาได้อย่างเต็มที่[21] นั่นเอง

พระราชธรรมนิเทศ (ระแบบ ฐิตญาโณ) ได้อรรถาธิบายว่า อิทธิบาท 4 แปลว่า คุณธรรมที่จะเกื้อกูลผู้ปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จในสิ่งที่ตนประสงค์ ที่ไม่นอกเหนือวิสัย องค์ธรรมข้อนี้มาจาก อิทธิ แปลว่า ความสำเร็จ และ บาท แปลว่า ทางหรือเหตุ องค์ธรรมจึงเป็นอริยมรรคเช่นเดิม องค์ธรรม 4 ข้อนี้มีความสำคัญมาก และเมื่อนำไปปฏิบัติจะมีอาการหมุนหนุนเนื่องกันตลอดไป ทำนองเดียวกับพวกวุฒิธรรมและกุศลธรรมส่วนเหตุกลุ่มอื่นๆ คือ

1) ฉันทะ ความพอใจรักใคร่ ยินดีในสิ่งนั้นๆ ไม่ว่าจะเป็นการเรียน การทำงาน การปฏิบัติธรรม เป็นต้น

2) วิริยะ เพียรพยายามหมั่นประกอบ ประพฤติ กระทำไปตามสมควรแก่กรณีของภารกิจนั้นๆ เป็นการใช้ความเพียรอย่างกล้าหาญ มุ่งมั่นสู่ผลที่ตนต้องการอย่างหนักแน่นมั่นคง

3) จิตตะ เอาใจใส่สนใจใส่ใจทุกขั้นตอนของการทำงานที่ต้องจัดต้องทำเหล่านั้น บางคราวอาจจะทำในรูปของจิตจดจ่อต่อภารกิจเหล่านั้นอย่างเอาจริง เอาจัง และเด็ดเดี่ยว

4) วิมังสา มีการตรวจสอบ ตรวจตรา หาเหตุผลในสิ่งนั้น ซึ่งการตรวจสอบแม้ก่อนจะปลูกฝังความพอใจ ในขณะใช้ความเพียร การแสดงอาการมุ่งมั่น รวมถึงการพิจารณาตนเอง[22]

สรุปได้ว่าหลักอิทธิบาท 4 หมายถึงหนทางแห่งการดำเนินชีวิตด้วยความถูกต้อง และย่อมเกิดประโยชน์สุข คือเป็นบาทฐานที่เป็นเครื่องมือดำเนินไปสู่เป้าหมาย หรือบรรลุวัตถุประสงค์ได้ตามที่ต้องการ หมายความว่า หลักธรรมที่ผู้หวังความสำเร็จควรนำเอามาปฏิบัติตนเพื่อเอาชนะอุปสรรคขวากหนามปัญหาต่างๆ ได้ และยังจะทำให้เกิดประสิทธิภาพของการทำงานเพิ่มมากยิ่งขึ้นอีกด้วย ซึ่ง

---

[21] พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), *พุทธธรรม*, พิมพ์ครั้งที่ 11, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2552), หน้า 842.

[22] พระราชธรรมนิเทศ (ระแบบ ฐิตญาโณ), *โลกและชีวิตในวิถีแห่งธรรม*, (กรุงเทพมหานคร : พรศิวการพิมพ์, 2542), หน้า 165-166.

องค์ธรรมของอิทธิบาท 4 ประกอบด้วย ฉันทะ (ความพอใจ) วิริยะ (ความพากเพียร) จิตตะ (ความเอาใจใส่) และวิมังสา (ความพิจารณาไตร่ตรอง)

2.3.3 ลักษณะหลักคำสอนของอิทธิบาท 4

การศึกษาเกี่ยวกับหลักธรรมคืออิทธิบาท 4 นี้ จำต้องศึกษาเนื้อหาสาระให้ครบถ้วนในด้านของความหมาย ลักษณะ และความสำคัญของอิทธิบาท 4 ด้วย ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้ศึกษาต้องคำถึงเช่นเดียวกัน เพราะหากทราบแต่เพียงความหมาย แล้วไม่ทราบลักษณะและความสำคัญของอิทธิบาทก็ไม่สามารถจะจำแนกให้เห็นถึงรูปลักษณ์ หรือความโดดเด่น และความสำคัญในแง่ของการนำเอาไปประยุกต์ใช้ได้จริง ฉะนั้นผู้วิจัยจึงขอนำเสนอลักษณะและความสำคัญของอิทธิบาท 4 ไว้ดังต่อไปนี้

ในคัมภีร์พระอภิธรรมปิฎก ธาตุกถา บันทึกไว้ว่า ลักษณะของอิทธิบาท 4 นั้น พระพุทธเจ้าทรงตรัสไว้มีความว่า

ฉันทะมีลักษณะ คือ ความพอใจ การทำความพอใจ ความเป็นผู้ประสงค์จะทำความฉลาดความพอใจในธรรมนี้เรียกว่า ฉันทะ[23]

วิริยะมีลักษณะ คือ การปรารภความเพียรทางใจ การทำความเพียร ความเป็นผู้ประสงค์จะทำความฉลาด ความมีสัมมาวายามะนี้เรียกว่า วิริยะ[24]

จิตตะมีลักษณะ คือ จิต มโน มนัส วิญญาณธาตุที่เหมาะสมกันนี้เรียกว่า จิตตะ[25]

วิมังสามีลักษณะ คือปัญญาความรู้ชัด ความรู้แจ้ง ความไม่หลงงมงาย ความเลือกเฟ้นธรรมสัมมาทิฏฐินี้เรียกว่า วิมังสา[26]

นอกจากนี้พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2538). ได้กล่าวถึงลักษณะของอิทธิบาท 4 ที่มีการเชื่อมโยงและเกื้อหนุนกัน ดังนี้

อิทธิบาท 4 มีลักษณะที่เกื้อหนุนกันและมักมาด้วยกัน เช่น เมื่อเกิดฉันทะมีใจรักแล้วก็ทำให้พากเพียร เมื่อมีความพากเพียรก็เอาใจใส่อยู่เสมอและเปิดช่องให้ใช้ปัญญาพิจารณาไตร่ตรอง แต่การที่แยกพิจารณาแต่ละข้อต้องถือเอาภาวะที่เด่นเป็นใหญ่ เป็นตัวนำ เป็นตัวชักจูงข้ออื่นๆ ในแต่ละกรณี เช่น เมื่อฟังธรรมด้วยกันคนหนึ่งชอบศึกษาธรรม ฟังด้วยความรักความพอใจในธรรม อยากรู้อยากเข้าใจในธรรมให้ยิ่งๆ ขึ้นไปจึงฟังด้วยจิตแน่วแน่ ก็มีฉันทะเป็นตัวเด่นชักนำสมาธิและกุศลธรรมข้ออื่นๆ ส่วนอีกคนหนึ่งมีนิสัยหรือความรู้สึกเกิดขึ้นในขณะนั้นว่า เมื่อพบอะไรที่พึงทำก็ต้องสู้ต้อง

---

[23] อภิ.ธา. 35/434/343.

[24] อภิ.ธา. 35/436/344.

[25] อภิ.ธา. 35/439/355.

[26] อภิ.ธา. 35/442/347.

เอาชนะต้องเข้าเผชิญ และทำให้สำเร็จจึงฟังด้วยความรู้สึกว่า เป็นสิ่งที่ท้าทาย ที่ต้องพยายามเข้าใจให้ได้ก็มีวิริยะเป็นธรรมเด่น อีกคนหนึ่งมีนิสัยเอาใจใส่รับผิดชอบ ไม่ว่าอะไรที่ตนเกี่ยวข้องก็จะต้องใส่ใจเอาจิตจดจ่อติดตาม จึงตั้งใจฟังเอาจิตติดตามเนื้อความไปก็มีจิตตะเป็นใหญ่ อีกคนหนึ่งคิดจะตรวจสอบว่า ธรรมที่แสดงนั้นเป็นจริงหรือไม่ ดีหรือไม่หรือจะค้นหาเหตุผลในธรรมที่ฟัง ฟังไปก็คิดใคร่ครวญพิจารณาสอบสวนไป ใจจึงแน่วแน่อยู่กับธรรมที่ฟัง ก็มีวิมังสาเป็นใหญ่ ด้วยเหตุนี้บางแห่งบางท่านจึงเรียกอิทธิบาท 4 นี้ว่าเป็นอธิบดีหรืออธิปไตย 4 โดยกำหนดเอาภาวะที่เป็นใหญ่เป็นหัวหน้าในกรณีนั้นๆ ด้วยเหตุนี้ลักษณะคุณธรรมอิทธิบาท 4 ของแต่ละบุคคลจึงมีลักษณะเด่น หรือสูงในแต่ละด้านแตกต่างกันได้ และอาจมีคุณธรรมเป็นลักษณะเด่นหรือสูงมากกว่าหนึ่งด้านก็ได้[27]

จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้เห็นได้ว่า อิทธิบาทประกอบด้วยคุณลักษณะ 4 ประการอันเป็นคุณธรรมที่มีความสัมพันธ์และมีผลต่อกัน หมายถึงผู้ที่ปฏิบัติงานหรือหน้าที่โดยมีคุณธรรมด้านใดด้านหนึ่งเด่นหรือสูงมาก จะส่งผลให้คุณธรรมด้านอื่นๆ สูงตามไปด้วย ซึ่งหมายความว่าคุณธรรมของอิทธิบาททั้ง 4 ประการอย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้น คุณธรรมเหล่าอื่นก็เกิดขึ้นสูงตามไปด้วย เช่น เมื่อมีฉันทะคือความพอใจอย่างแรงกล้าแล้ว วิริยะ จิตตะ และวิมังสาก็เจริญขึ้นตามลำดับด้วยเช่นกัน

2.3.4 ความสำคัญของหลักคำสอนอิทธิบาท 4

ในพระสุตตันตปิฎกระบุไว้ว่า อิทธิบาท 4 มีความสำคัญเนื่องจากเป็นธรรมที่ปฏิบัติเพื่อเพิ่มพูนความสำเร็จ เพื่อให้ชำนาญในเรื่องความสำเร็จ เพื่อพลิกแพลงให้เกิดความสำเร็จ พระพุทธเจ้าทรงแสดงสั่งสอนไว้ว่า “.....ภิกษุทั้งหลายอิทธิบาท 4 ประการนี้ ที่บุคคลเจริญทำให้มากแล้ว ย่อมเป็นไปเพื่อความเบื่อหน่ายอย่างที่สุด เพื่อคลายกำหนัด เพื่อดับ เพื่อสงบระงับ เพื่อรู้ยิ่ง เพื่อตรัสรู้ และเพื่อนิพพาน”[28]

ฉะนั้น อิทธิบาท 4 จึงความสำคัญยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ “เพราะการเจริญอิทธิบาท มี 4 ประการนั้น แลสาวกของเราเป็นอันมากจึงได้บรรลุที่สุดแห่งอภิญญา และอภิญญาบารมีอยู่” อิทธิบาท 4 ประการนี้แลที่บุคคลเจริญทำให้มากแล้ว ย่อมเป็นไปเพื่อถึงฝั่งโน้นจากฝั่งนี้[29]

ดังนั้น การน้อมนำหลักธรรมไปปฏิบัติก็ได้รับผลจากการปฏิบัตินั้นจึงควรให้ต่อเนื่อง เพราะคำสอนนั้นส่งผลให้กับผู้ปฏิบัติโดยไม่จำกัดบุคคลไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ผู้ใดนำไปปฏิบัติก็ได้รับผลของการปฏิบัตินั้นตามสมควร หลักอิทธิบาท 4 ประการ จึงถือว่าเป็นหลักธรรมที่สำคัญอีกประการ

---

[27] พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), *พุทธธรรมฉบับปรับปรุงและขยายความ*, พิมพ์ครั้งที่ 6, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2538), หน้า 845-846.

[28] ที.ม. 10/816/379.

[29] สำ.ม. 19/813/377.

หนึ่งในคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติธรรม การทำงาน หรือการศึกษาเล่าเรียน เหล่านี้เป็นต้น จะสำเร็จประโยชน์ได้นั้น ล้วนแล้วแต่นำหลักธรรมคือ อิทธิบาท 4 ประการนี้ไปปฏิบัติทั้งสิ้น และมีอรรถาธิบายเพิ่มเติมในหลักธรรมที่สำคัญ คือ อิทธิบาท 4 ประการ นี้ว่า

อิทธิบาท 4 นี้มีความสำคัญต่อการเรียนรู้และเป็นปัจจัยสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ความพอใจอย่างเดียวก็ไม่สามารถสร้างผลแห่งความสำเร็จของการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องมีความพอใจแล้วพยายามขวนขวายหาความรู้บ่อยๆ โดยไม่เลิกกลางคัน มีความเพียรพิจารณาหาข้อบกพร่องในการเรียนแล้วปฏิบัติสิ่งที่เกื้อกูลต่อการเรียน ลดละเลิกสิ่งที่ไม่เกื้อกูลต่อการเรียนนั้น ควรละเสียเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนของตน[30]

อิทธิบาท 4 นอกจากจะเป็นคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จในงานที่ทำ อิทธิบาท 4 ยังเป็นอายุวัฒนธรรม คือธรรมเป็นเหตุให้คนมีอายุยืนยาวอีกด้วย ดังที่มีพระพุทธดำรัสรับรองไว้ในมหาปรินิพพานสูตร ว่า

“...ยสฺสกสฺสจิ อานนฺทจตฺตาโร อิทฺธิปาทา...” เป็นต้น แปลความว่า “อานนทอิทธิบาท 4 บุคคลใดเจริญทำให้มาก ทำให้เป็นดุจยานทำให้เป็นพื้นฐาน ตั้งไว้อบรมเริ่มไว้ดีแล้ว บุคคลนั้นเมื่อปรารถนาก็พึงดำรงชีวิตอยู่ตลอดกัปหรือเกินกว่ากัป”[31] พระอรรถกถาจารย์อธิบายว่า การเจริญอิทธิบาททำให้บุคคลมีชีวิตอยู่ตลอดอายุกัป หมายถึงมีชีวิตอยู่ได้จนครบเกณฑ์อายุขัยประมาณได้ 100 ปีหรือมากกว่านั้น

อิทธิบาท 4 มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ก็เพราะว่า การฝึกหัดคนให้มีคุณธรรมตามหลักอิทธิบาท 4 นี้ จัดเป็นการใช้ปัญญาในการพิจารณาหาเหตุผลและกระบวนการทำงาน โดยวิมังสาเป็นผลของจิตตะ คือเมื่อตรวจตราดูแล้วเห็นว่าการทำงานของตนยังบกพร่องอยู่ หรือผิดวัตถุประสงค์ อีกอย่างหนึ่ง คือ

พิจารณาหาเหตุผลในการทำงานตามขั้นตอนงานที่ลงมือทำแล้วนั้นได้ผลเป็นขั้นๆ อย่างไรเป็นการทบทวนผลว่า เป็นที่พึงปรารถนาหรือไม่ ถ้าได้ผลไม่เป็นที่น่าพอใจ หรือได้ผลที่ไม่พึงปรารถนาก็จัดการแก้ไขหรือปรับปรุงตามกระบวนการอิทธิบาท 4 นั้น[32]

---

[30] พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), *พุทธธรรม*, พิมพ์ครั้งที่ 8, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2542), หน้า 190.

[31] พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), “อิทธิปาทกถา” *พุทธจักร*, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539), หน้า 10.

[32] สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย, *หลักการบริหารการศึกษาตามแนวพุทธศาสตร์,* (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2550), หน้า 239.

การฝึกหัดคนให้มีคุณธรรมตามหลักอิทธิบาท 4 นี้ จัดเป็นการใช้ปัญญาในการพิจารณาหาเหตุผล และกระบวนการทำงานโดยวิมังสาเป็นผลของจิตตะ คือ เมื่อตรวจตราดูแล้วเห็นว่าการทำงานของตนยังบกพร่องอยู่หรือผิดวัตถุประสงค์ อีกอย่างหนึ่ง คือ พิจารณาหาเหตุผลในการทำงานตามขั้นตอนงานที่ลงมือทำแล้วนั้นได้ผลเป็นขั้นๆ อย่างไรเป็นการทบทวนผลว่าเป็นที่พึงปรารถนาหรือไม่ ถ้าได้ผลไม่เป็นที่น่าพอใจ หรือได้ผลที่ไม่พึงปรารถนาก็จัดการแก้ไขหรือปรับปรุงตามกระบวนการอิทธิบาท 4[33]

สรุปถึงความสำคัญของอิทธิบาท 4 ได้ว่า อิทธิบาท 4 มีความสำคัญต่อการพัฒนาการปฏิบัติธรรม การศึกษาเล่าเรียน และการทำงานเป็นอย่างมาก ซึ่งหากาขาดหลักอิทธิบาท 4 แล้วย่อมจะทำให้บุคคลนั้นไม่ประสบความสำเร็จต่อการทำสิ่งนั้นๆ เพราะอิทธิบาท 4 จะทำให้บุคคลที่นำไปปฏิบัตินั้นเกิดการสร้างความพอใจในหน้าที่การงานของตน พร้อมทั้งมีความขยันหมั่นเพียร เอาใจใส่ในหน้าที่ของตน และกลับมาทบทวนไตร่ตรองหาข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นแล้ว จึงนำข้อผิดพลาดนั้นไปแก้ไข้ให้ดียิ่งขึ้นไป การเรียนรู้จึงจะเกิดขึ้นเพราะมีการวางเงื่อนไข และการที่พฤติกรรมใดจะมีความเข้มข้นรุนแรงขึ้นนั้น มิใช่เป็นเพราะรางวัลหรือการเสริมแรงอย่างเดียว แต่เป็นเพราะการเชื่อมโยงเกี่ยวพันกับสิ่งเร้า คือ สิ่งที่กระตุ้นให้นักเรียนมีความต้องการเรียนรู้ มีอิทธิบาทสมบูรณ์ และนอกจากนั้นอิทธิบาท 4 ซึ่งเป็นคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จในงานที่ทำแล้วนั้น อิทธิบาท 4 ยังเป็นอายุวัฒนธรรมคือธรรมเป็นเหตุให้คนมีอายุยืนยาวอีกด้วย

2.4 แนวคิดการปฏิบัติงานและปัจจัยที่ส่งเสริมการปฏิบัติงาน

2.4.1 ความหมายของการปฏิบัติงาน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 ให้ความหมายคำว่า“ปฏิบัติ”,“ใช้” หมายถึง การดำเนินการไปตามระเบียบแบบแผน เช่น ปฏิบัติราชการ ปฏิบัติงาน การกระทำเพื่อให้เกิดความชำนาญ เช่น ภาคปฏิบัติ หรือกระทำตาม เช่น การปฏิบัติตามสัญญา ประพฤติ เช่น ปฏิบัติสมณธรรม ปฏิบัติต่อกัน ปรนนิบัติรับใช้ เช่น ปฏิบัติบิดามารดา ปฏิบัติครูอาจารย์[34]

---

[33] ชัยยะ แสงจันทร์นวล, “ศึกษาวิเคราะห์หลักอิทธิบาท 4 กับการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจกองบังคับการสืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 4”, วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2563, หน้า 25.

[34] ราชบัณฑิตยสถาน, *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ จำกัด, 2554), หน้า 647.

พุทธทาสภิกขุ ได้ให้ความหมาย การปฏิบัติงาน คือ การปฏิบัติธรรม งานหรือการงาน หมายถึง หน้าที่ หน้าที่ คือ สิ่งจำเป็นที่สิ่งมีชีวิตจะต้องปฏิบัติให้ถูกต้อง ที่ไหนมีการปฏิบัติหน้าที่ ที่นั่นมีธรรมะ ที่ไหนมีธรรมะสูง ที่นั้นมีการปฏิบัติหน้าที่สูง มนุษย์เกิดมาเพื่อทำหน้าที่ 2 ประการ คือ ทำหน้าที่บริหารชีวิตด้วยการทำกิจให้มีชีวิตรอด และทำหน้าที่พัฒนาชีวิตให้อยู่เหนือความทุกข์[35]

ประภาเพ็ญ สุวรรณ ได้ให้ความหมาย “การปฏิบัติงาน” ไว้ว่าเป็นปฏิกิริยาหรือกิจกรรมทุกชนิดของสิ่งมีชีวิต ที่จะสังเกตได้หรือสังเกตไม่ได้ก็ตาม รวมทั้งที่มีอยู่ภายในและแสดงออกมาภายนอกได้ และให้ข้อคิดว่า “พฤติกรรมด้านการปฏิบัติ” เป็นการใช้ความสามารถที่แสดงออกทาง ร่างกาย รวมทั้งการปฏิบัติและพฤติกรรมที่แสดงออกและสังเกตได้ในสภาวการณ์หนึ่งๆ หรืออาจเป็นพฤติกรรมที่ล่าช้า คือบุคคลไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ แต่คาดคะเนไว้ว่าอาจจะปฏิบัติในโอกาสต่อไปเป็นพฤติกรรมสุดท้ายที่เป็นเป้าหมายของการศึกษา ซึ่งต้องอาศัยพฤติกรรมระดับต่างๆ เป็นส่วนประกอบทั้งทางความรู้และทัศนคติสามารถประเมินผลได้ง่าย แต่กระบวนการในการที่ก่อให้เกิดเป็นพฤติกรรมนี้ต้องอาศัยเวลาและการตัดสินใจหลายขั้นตอน ดังนี้

1) ตัดสินใจปฏิบัติภารกิจต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากรและ ชุมชน

2) มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติได้เต็มศักยภาพ

3) พัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง

4) พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นเป็นลำดับ

5) ปฏิบัติงานขององค์กรโดยเน้นผลถาวร

6) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ

7) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

8) ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์

9) แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

---

[35] พุทธทาสภิกขุ, *การปฏิบัติงานคือการปฏิบัติธรรม*, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เลี่ยงเชี่ยง, 2530), หน้า 11.

10) เป็นผู้นำและสร้างผู้นำสร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์[36]

การพัฒนากระบวนการประเมินผลปฏิบัติงาน (Performance Appraisal) ซึ่งเป็นการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานในอดีตเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้มาเป็นกระบวนการบริหารผลการปฏิบัติงาน (Performance Management) ที่มีแนวความคิดสำคัญๆ ที่ต้องการพัฒนาพนักงานให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะในการปฏิบัติงานจนมีผลการปฏิบัติงานในอนาคตบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่าการปฏิบัติงาน คือ การทำหน้าที่ในสภาวการณ์นั้นๆ ให้สมบูรณ์ด้วยความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแผนงานที่กำหนดไว้ อีกทั้งการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ เพื่อทักษะการปฏิบัติงานในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.2 ความหมายของการส่งเสริม

หลักอิทธิบาท 4 เป็นหลักธรรมเหมือนพลังขับเคลื่อนให้บุคคลมีความมุ่งมั่นที่จะพากเพียรพยายามไปสู่เป้าหมายที่ได้ตั้งใจไว้ โดยไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก เพื่อให้บุคคลสามารถปฏิบัติภารกิจให้สำเร็จได้ไม่ว่าจะการทำงาน การศึกษา และการดำรงชีวิตเสมือนปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดแรงจูงใจเป็นพลังขับเคลื่อน ซึ่งการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ ในทางพระพุทธศาสนามีการแบ่งแรงจูงใจของการส่งเสริมไว้ 2 ประเภท คือ แรงจูงใจที่ส่งเสริมไปในทางดี และแรงจูงใจที่ส่งเสริมไปในทางที่ไม่ดี

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) ได้อธิบายไว้ในหนังสือพุทธธรรมว่า แรงจูงใจในพุทธธรรม มีจุดเริ่มต้นสำหรับทำความเข้าใจกันในตอนนี้ คือ ให้ถือว่าแรงจูงใจในการกระทำของมนุษย์แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) ความพอใจ ชอบใจ ยินดี อยาก ต้องการ ดีงาม สบาย เป็นอกุศล เรียกว่า ตัณหา

2) ความพอใจ ชอบใจ ยินดี อยาก ต้องการ ดีงาม สบาย เป็นกุศล เรียกว่า ฉันทะ

คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้อธิบายถึงปัจจัยที่ส่งเสริมแรงจูงใจในทางพระพุทธศาสนาที่ก่อให้เกิดแรงผลักดันพฤติกรรมมนุษย์ ได้แก่ ความทะยานอยาก หรือความใคร่ ความกระหาย ขนาดต้องดิ้นรนขวนขวายที่เดียว สิ่งเหล่านี้เรียกว่า “ตัณหา” ซึ่งมีอยู่ 3 อย่าง คือ

---

[36] ประภาเพ็ญ สุวรรณ, *การจัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย*, (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2520), หน้า 10-11.

1) กามตัณหา คือ ความต้องการที่อยากจะใช้ชีวิตอย่างที่โลกเขาใช้ชีวิตกัน อยากในสิ่งที่คิด จะทำให้ชีวิตเรามีความสุข ความสบาย ความอยากในสิ่งที่น่าใคร่ น่าปรารถนา น่าพอใจในรูป รส กลิ่น เสียง และสัมผัส

2) ภวตัณหา คือ ความใคร่ในภพ อยากเป็นนั่น เป็นนี่ ความต้องการที่จะมีฐานะทางสังคม อย่างนั้นอย่างนี้

3) วิภวตัณหา เป็นตัณหาที่ตรงกันข้ามกับภวตัณหา หมายถึง ความไม่อยากอยู่ในภพปัจจุบัน ความไม่อยากเป็นนั่นเป็นนี่อยากพ้นไปจากภาวะที่ไม่ปรารถนา[37]

ตัณหาทั้ง 3 จำพวกนี้ทำให้เกิดอุปาทาน คือ ความยึดมั่นถือมั่นและทำให้เกิดเจตจำนงใจการ กระตุ้นพฤติกรรมต่างๆ นักปรัชญาต่างประเทศหลายคนเห็นพ้องต้องกันว่าตัณหาเป็นพลังชีวิตการที่ คนเราทำอะไรทุกอย่างทุกวันนี้เพราะมีตัณหาเป็นแรงผลักดันทั้งสิ้น

ธงชัย สันติวงษ์ ได้กล่าวถึง ปัจจัยส่วนบุคคลที่สำคัญต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงาน อันได้แก่ อายุ ประสบการณ์ สถานภาพสมรส และระดับการศึกษา นับเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของบุคคล[38]

อรุณ รักธรรม ได้กล่าวว่า “หัวหน้าหน่วยงานเป็นผู้ที่มีหน้าที่จะต้องรับผิดชอบต่อตนเองต่อผู้อื่น ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา และข้อสำคัญที่สุดคือจะต้องให้งานที่ตนเองรับผิดชอบบรรลุผลได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานหรือองค์การ ทั้งนี้ปัจจัยที่ส่งเสริมการทำงานของมนุษย์ (Job Performance) ขึ้นอยู่กับสิ่งสำคัญ 2 ประการ คือ แรงจูงใจ (Motivation) และความสามารถ (Ability)”สรุปได้ว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของบุคคลที่สำคัญมี 2 ประการ คือ แรงจูงใจและความสามารถที่ประกอบด้วย อายุ ประสบการณ์ สถานภาพสมรส และระดับการศึกษา[39]

สรุปได้ว่าแรงจูงใจ คือ ความต้องการทางจิตของมนุษย์ ความพยายามที่จะแสดงออก หรือปฏิบัติตามสิ่งที่ต้องการมาผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างมีทิศทาง เป็นสาเหตุให้บุคคลมีความมุ่งมั่นที่จะเพียรพยายาม ฝ่าฟันไปสู่เป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ โดยไม่ย่อท้อต่อความลำบาก เอาชนะต่ออุปสรรคเพื่อให้เกิดสัมฤทธิผลในการปฏิบัติงาน

---

[37] ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช, *พุทธศาสนาและโลกในพุทธศาสนา*, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพมหานคร: สยามรัฐ , 2520), หน้า 43.

[38] ธงชัย สันติวงษ์, *พฤติกรรมบุคคลในองค์การ*, (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2526), หน้า 67.

[39] อรุณ รักธรรม, *หลักมนุษยสัมพันธ์และการบริหาร*, (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2527), หน้า 280.

2.4.3 ข้าราชการ 4.0 ต้นทางการพัฒนาสู่รัฐบาลดิจิทัล

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการและพลเรือน (ก.พ.) ได้กำหนดพันธกิจหรือแนวปฏิบัติที่ข้าราชการจะต้องทำ เรียกว่า “4 พันธกิจร่วม” ของข้าราชการยุคประเทศไทย 4.0 โดยกำหนดแนวทางไว้ 4 ด้าน ได้แก่

1) การส่งเสริมการทำงานที่สอดคล้องเชื่อมโยง เป็นบูรณาการและสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบร่วมกัน

2) การสร้างพันธมิตรและการส่งเสริมการทำงานแบบประชารัฐ

3) การส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมและการคิดสร้างสรรค์

4) การปรับเปลี่ยนภาครัฐเป็นรัฐบาลดิจิทัล[40]

การปฏิบัติงานในระบบราชการ 4.0 ของประเทศไทย พยายามสร้างระบบราชการให้เข้มแข็งให้สอดรับกับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในยุคดิจิทัล หากมองโดยภาพรวมแล้ว เป็นนโยบายที่ต้องใช้เวลาระยะยาวในการขับเคลื่อน และที่สำคัญเป็นผลผลิตจากรัฐบาลที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง ดังนั้นเมื่อรัฐบาลใหม่เข้ามาบริหารงานแทนที่จึงไม่อาจจะเป็นหลักประกันว่านโยบายไทยแลนด์ 4.0 นี้จะยังคงอยู่ หรืออาจจะมีการปรับเปลี่ยนเป็นนโยบายใหม่ที่เน้นประชานิยมก็มีความเป็นไปได้

ทั้งนี้แนวคิดการปรับเปลี่ยนภาครัฐให้เป็นรัฐบาลดิจิทัลนี้ เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ได้อธิบายว่า แนวทางหนึ่งในการพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้เป็นข้าราชการ 4.0 โดยเริ่มจากมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2560 เพื่อมุ่งหวังให้มีการพัฒนาศักยภาพด้านดิจิทัลแก่ข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ ให้สามารถปรับตัวในบริบทของการเปลี่ยนผ่านไปสู่ Thailand 4.0 เพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการทำงานโดยสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานและพัฒนางานได้อย่างเต็มที่ ซึ่งแนวทางการพัฒนาบุคลากรดังกล่าวได้วางกรอบการพัฒนาทักษะเพื่อเป็น “ข้าราชการดิจิทัล” ที่มีความสามารถ 5 มิติ คือ

1) รู้เท่าทันและใช้เทคโนโลยีเป็น

2) เข้าใจนโยบาย กฎหมายและมาตรฐาน

---

[40] สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการและพลเรือน,“ข้าราชการไทยกับการขับเคลื่อนสู่ประเทศไทย 4.0”, 2561, สืบค้นเมื่อ 11 มิถุนายน 2565, จาก <http://www.ocsc.go.th/sites/default/files/attachment/civil/officer/th4.0>.

3) ใช้ดิจิทัลเพื่อการประยุกต์และพัฒนา

4) ใช้ดิจิทัลเพื่อการวางแผน บริหารจัดการและนาองค์กร

5) ใช้ดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อน เปลี่ยนแปลง และสร้างสรรค์[41]

โดยมีขอบเขตการพัฒนาครอบคลุมบุคลากรทั้งกลุ่ม IT และกลุ่ม Non-IT มีการตั้งเป้าหมายสำหรับการพัฒนาระยะ 5 ปี ระหว่างปี 2561-2565 แต่คาดหวังผลระยะยาวเพื่อไปสู่เป้าหมาย

2.4.4 การปฏิบัติงานราชการ 4.0 และวิธีการทำงานใหม่ในยุคดิจิทัล

ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2561 : 4) อธิบายไว้ว่า ระบบราชการ 4.0 จะเป็นการพลิกโฉมภาครัฐ (Transform) หรือระบบราชการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และรองรับรูปแบบการพัฒนาประเทศไทย 4.0 โดยยึดหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน (Better Governance, Happier Citizens) อันจะทำให้ระบบราชการสามารถเป็นที่ไว้วางใจ และเป็นที่พึ่งของประชาชนได้อย่างแท้จริงนั้น จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวคิดและวิธีการทำงานใหม่ กล่าวคือ

1) เปิดกว้างและเชื่อมโยงระหว่างกัน (Open & Connected Government) ในการปฏิบัติงานของส่วนงานราชการมุ่งเน้นให้เกิดความโปร่งใสในการทำงาน มีการแชร์ข้อมูลให้ส่วนงานทั้งภาครัฐและเอกชนสามารถเข้าถึงได้ และสามารถตรวจสอบการทำงานได้ เป็นการทำงานในระบบเครือข่ายแนวระนาบมากกว่าการทำงานในระบบสายการบังคับบัญชาในแนวดิ่ง ภารกิจบางประการที่ภาครัฐไม่ควรดำเนินการเองก็ถ่ายโอนให้ภาคเอกชนรับไปดำเนินการแทน หรืออีกนัยหนึ่งเรียกว่า การจัดหาจัดจ้างจากแหล่งภายนอก (Out Sourcing) ซึ่งระบบการปฏิบัติงานในภารกิจแบบนี้มิใช่เป็นรูปแบบใหม่เสียทีเดียว

2) ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen-centric Government) โดยสาระสำคัญแล้ว การบริหารราชการที่ถือเอาประชาชนหรือลูกค้าเป็นศูนย์กลาง (Citizen–centered หรือ Customer–centered) เป็นการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์และวิธีปฏิบัติงานของหน่วยราชการในการบริหารและการให้บริการแก่ประชาชน เป็นการปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมการทางานของข้าราชการและพนักงานของรัฐในการให้บริการแก่ประชาชน โดยมีมุมมองและหลักคิดว่า การบริหารราชการและการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐที่ดี มีประสิทธิภาพ ที่ประชาชนพึงพอใจ ต้องยึดถือความต้องการของผู้รับบริการเป็นตัวกำหนด ไม่ได้ยึดถือความคิดความต้องการและความสะดวกของ

---

[41] เมธินี เทพมณี, “ข้าราชการ 4.0 ต้นทางการพัฒนาสู่รัฐบาลดิจิทัล”, 2561, สืบค้นเมื่อ 18 มิถุนายน 2565, จาก <http://forbesthailand.com/th/commentaries-detail.php?did=2181>.

ข้าราชการหรือผู้ให้บริการ การบริหารงานในลักษณะนี้มุ่งเน้นไปที่การอำนวยความสะดวกให้ประชาชนผู้มารับบริการได้รับความสะดวกสบายเป็นหลัก ซึ่งก็คือการให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ One-stop Service หมายถึง การนำงานที่ให้บริการทั้งหมดที่เกี่ยวข้องมารวมให้บริการอยู่ในสถานที่เดียวกัน ในลักษณะที่ส่งต่องานระหว่างกันทันที หรือเสร็จในขั้นตอน หรือเสร็จในจุดให้บริการเดียว โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้การให้บริการมีความรวดเร็วขึ้น โดยรูปแบบของการให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ มีได้หลายรูปแบบที่สำคัญ คือ

รูปแบบที่ 1 การนำหลายหน่วยงานมารวมให้บริการอยู่ในสถานที่เดียวกัน

รูปแบบที่ 2 กระจายอำนาจมาให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งทำหน้าที่ให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ

รูปแบบที่ 3 การปรับปรุงและออกแบบใหม่ในการให้บริการ ซึ่งรูปแบบนี้อาจใช้วิธีการปรับลดหรือยุบรวมขั้นตอน (Reprocess) หรือการสร้างใหม่ (Redesign)

และรูปแบบที่ 4 การสามารถให้บริการผ่านทางอินเทอร์เน็ตได้เสร็จทันที เช่น การสร้างโปรแกรมสำเร็จรูปหรือ Application สำหรับการใช้งานบนเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือการใช้งานทางสมาร์ทโฟนในระบบแอนดรอยด์ หรือ iOS หรือระบบอื่นๆ

3. มีสมรรถนะและก้าวล้ำทันสมัย (Smart & High Performance Government) ข้าราชการที่มีสมรรถนะสูง ได้แก่ มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร มีความมั่นใจตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรมในการทำงานใหม่ มีความสามารถด้านต่างประเทศ ความสามารถในการจัดการตนเอง เป็นต้น รวมทั้งมีการวิเคราะห์ความเสี่ยง มีความยืดหยุ่นในการทำงานสูง มีการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ๆ ได้ดี และที่สำคัญเป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อองค์การและมีจริยธรรม[42]

สรุปได้ว่า การทำให้ระบบราชการมีความคล่องตัว ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน จำเป็นต้องมีการปรับแนวคิดและวิธีการทางานใหม่ คือ การเปิดกว้างและเชื่อมโยงระหว่างกัน การยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง และการสร้างสมรรถนะให้สูงและทันสมัย ทั้งนี้ระบบราชการจะมีประสิทธิภาพได้จะต้องปรับการทำงานของข้าราชการให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัล ให้กลายเป็นข้าราชการดิจิทัลที่มีความสามารถ 5 มิติ คือ รู้เท่าทันและใช้เทคโนโลยีเป็น เข้าใจนโยบาย กฎหมาย และมาตรฐาน ใช้ดิจิทัลเพื่อการประยุกต์และพัฒนา ใช้ดิจิทัลเพื่อการวางแผนบริหารจัดการและนำองค์กร และใช้ดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อน เปลี่ยนแปลง และสร้างสรรค์

---

[42] ทศพร ศิริสัมพันธ์, “ระบบราชการ 4.0 กับการสร้างนวัตกรรมและความเป็นผู้ประกอบการภาครัฐ”, มีนาคม 2561, หน้า 4 สืบค้นเมื่อ 11 มิถุนายน 2565, จาก <https://www.opdc.go.th/psic/spaw2/uploads/ files/1_ doc2.pdf>.

2.4.5 การส่งเสริมจากรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์สู่กรมสรรพากรอิเล็กทรอนิกส์

รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ หรือรัฐบาลดิจิทัล (e-government) คือการที่ภาครัฐนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ และพัฒนาหน่วยงานของรัฐ โดยการให้บริการประชาชนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อพัฒนาศักยภาพในการดำเนินงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ดังนั้นรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์จึงถือว่าเป็นวิธีการบริหารจัดการภาครัฐสมัยใหม่ หรือเรียกง่ายๆ ว่าเป็นวิธีการบริหารจัดการหน่วยงานของรัฐสมัยใหม่ เพราะเป็นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของภาครัฐ ปรับปรุงการให้บริการแก่ประชาชน บริการข้อมูลต่างๆแก่ประชาชน ทำให้ประชาชนได้รับการบริการจากภาครัฐดีขึ้นและมีความใกล้ชิดกับภาครัฐมากขึ้น อีกทั้งทำให้ประเทศมีขีดความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศได้ดีขึ้นด้วยกระบวนการทำงานของรัฐบาลอีเล็กทรอนิกส์ คือ การนำบริการต่างๆ ของภาครัฐมาทำการออนไลน์ผ่านระบบเว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ตนั่นเอง ดังนั้นสื่ออิเล็กทรอนิกส์จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการเข้าถึงบริการของภาครัฐ ความสำเร็จของรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์จะเกิดขึ้นได้จากความร่วมมือทั้งจากภาครัฐและภาคประชาชน ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้นอกจากการบริการที่มีประสิทธิภาพแล้ว การเกิดธรรมาภิบาลและความโปร่งใสที่มีเพิ่มมากขึ้นในกระบวนการทำงานของระบบราชการก็เป็นผลลัพธ์ประการหนึ่ง เพราะหน่วยงานของรัฐ มีการเปิดเผยข้อมูลของตน และประชาชนสามารถเข้าไปตรวจสอบได้ ซึ่งจะนำไปสู่การลดการคอร์รัปชั่นได้ในที่สุด จะเห็นได้ว่ารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์สามารถตอบโจทย์ของการพัฒนาระบบราชการได้ เพราะเป็นเครื่องมือที่สามารถพัฒนาและปรับปรุงระบบงานให้มีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า และเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจในการให้บริการประชาชน และสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐได้มีการพัฒนาและปรับปรุงตนเองลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน รวมทั้งยกระดับมาตรฐานการบริหารจัดการของหน่วยงานของรัฐให้สูงขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการบริการประชาชน และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยคำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชนเป็นสำคัญ[43] รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์จึงนับว่าเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งในการบริหารจัดการภาครัฐในยุคปัจจุบัน

ประโยชน์ของรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์หรือรัฐบาลดิจิทัล สามารถแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1) ด้านประโยชน์ต่อประชาชน รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ทำให้ประชาชนได้ใช้ระบบสารสนเทศที่ดีกว่าเดิม สามารถเข้าถึงการบริการของรัฐได้มากขึ้น ประชาชนมีช่องทางในการรับบริการที่สะดวก รวดเร็ว และสามารถ รับบริการได้ทุกที่ทุกเวลา

---

[43] พิธุวรรณ กิติคุณ, *การบริหารจัดการภาครัฐรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (E-Government)*, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานวิชาการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2558), หน้า 36.

2) ด้านประโยชน์ต่อหน่วยงาน รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ทำให้หน่วยงานของรัฐสามารถลดต้นทุนในการดำเนินงาน สามารถปรับปรุงคุณภาพการให้บริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพิ่มประสิทธิภาพ ในการให้บริการพื้นฐานของรัฐ การทำงานของหน่วยงานของรัฐมีช่องทางการสื่อสารที่มากขึ้นทั้งภายใน หน่วยงานของรัฐและระหว่างหน่วยงานของรัฐ และสร้างความโปร่งใสในการดำเนินงาน รวมทั้งเกิดการผลักดันให้หน่วยงานของรัฐให้บริการข้อมูลที่ดี

ตัวอย่างรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์[44]

แผนภาพที่ 3 หน้าเว็บไซต์การยื่นแบบผ่านอินเทอร์เน็ต(สำนักบริหารการเสียภาษีทางอิเล็กทรอนิกส์)

การชำระภาษีผ่านอินเทอร์เน็ต (e-revenue) หรือสรรพากรดิจิทัลเป็นการให้บริการแก่ผู้เสียภาษี ด้วยการมีโครงการยื่นแบบแสดง รายการเสียภาษีผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อเพิ่มทางเลือกในการบริการให้แก่ผู้เสียภาษี และเพื่ออำนวย ความสะดวกและรวดเร็วให้กับผู้เสียภาษี เป็นการลดต้นทุนของผู้เสียภาษีในการเดินทางไปเสียภาษี และเป็นการลดภาระ ลดขั้นตอน และลดเวลาในการดำเนินงานรับแบบแสดงรายการเสียภาษี ชำระภาษี งานบันทึกข้อมูล และงานจัดเก็บเอกสาร ตลอดจนเป็นการลดต้นทุนค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกิดขึ้น รวมทั้งลดต้นทุน

จากแนวความคิดรัฐบาลอิเลคทรอนิคส์ (e-government) ทำให้หน่วยงานภาครัฐจำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับนโยบาย และยุทธศาสตร์แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศไทย ตลอดจนการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นต่างๆ เพื่อร่วมกันหาทางปรับเปลี่ยนวิธีการ และ

---

[44] สำนักบริหารการเสียภาษีทางอิเล็กทรอนิกส์, “การยื่นแบบผ่านชาระภาษีผ่านอินเทอร์เน็ต”, 2559, สืบค้นเมื่อ 21 มิถุนายน 2565, จาก <http://rdserver.rd.go.th/publish/index.php?page=advice>.

รูปแบบในการดำเนินการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ให้เกิดความสมบูรณ์ และประสบความสำเร็จร่วมกัน อันจะนำไปสู่การเพิ่มความโปร่งใสในกระบวนการทำงานของระบบราชการ และเพิ่มความเชื่อมั่นให้กับประชาชนในการรับบริการที่รวดเร็ว และปลอดภัยในยุคโลกาภิวัฒน์ ความทันสมัยในด้านเทคโนโลยีของเครื่องมือเครื่องใช้ และข้อมูลข่าวสารเป็นปัจจัยสำคัญในการนำความเจริญก้าวหน้าของหน่วยงานให้ทัดเทียม สามารถก้าวไปได้ทันต่อสภาวะที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีสารสนเทศและอินเทอร์เน็ตในปัจจุบันจึงมีบทบาทสำคัญในการดำเนินกิจการของหน่วยงาน ระบบอินเทอร์เน็ตเดิมที่ถูกใช้เป็นเพียงเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร และเผยแพร่ข้อมูลได้ขยายรูปแบบไปถึงการให้บริการทางด้านอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ โดยใช้สัญลักษณ์ e- นำหน้าชื่อสินค้าและบริการ ซึ่งกรมสรรพากรในฐานะหน่วยงานภาครัฐหน่วยงานหนึ่งมุ่งที่จะเป็นพลังขับเคลื่อนที่สำคัญ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ e-government ในประเทศไทย กรมสรรพากรจึงได้ปรับยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าว จึงเป็นที่มาของการเป็น e-revenue หรือสรรพากรดิจิทัล ดังเช่น

1. แนวคิดเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

วาสนา ดวงดารา กล่าวถึงภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คือ ภาษีที่จัดเก็บจากบุคคลทั่วไป หรือจากหน่วยภาษีที่มีลักษณะพิเศษ ตามที่กฎหมายกำหนดและมีรายได้เกิดขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยปกติจัดเก็บเป็นรายปี รายได้ที่เกิดขึ้นในปีใดๆ ผู้มีรายได้มีหน้าที่ต้องนำไปแสดงรายการตนเองตามแบบแสดงรายการภาษีที่กำหนดภายในเดือนมกราคม ถึง มีนาคม ของปีถัดไป สำหรับผู้มีเงินได้บางกรณีกฎหมายยังกำหนดให้ยื่นแบบฯ เสียภาษีตอนครึ่งปี สำหรับรายได้ที่เกิดขึ้นจริงในช่วงครึ่งปีแรก เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีที่ต้องชำระและเงินได้บางกรณี กฎหมายกำหนดให้ผู้จ่ายทำหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายจากเงินได้ที่จ่ายบางส่วน เพื่อให้มีการทยอยชำระภาษีขณะที่มีเงินได้เกิดขึ้นอีกด้วย[45]

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการยื่นแบบชาระภาษีผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต

ปัจจุบันสำนักบริหารการเสียภาษีทางอิเล็กทรอนิกส์ กรมสรรพากร ได้กำหนดให้ประชาชนมีทางเลือกที่จะยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีเงินได้ 2 วิธี คือ

1) การยื่นแบบแสดงรายการชำระภาษีด้วยตนเอง เป็นการยื่นแบบแสดงรายการชำระภาษีอากรโดยทั่วไป ให้ยื่นแบบแสดงรายการชำระภาษีอากรตามที่กำหนดไว้ต่ออำเภอ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ ที่ว่าการเขต หรืออาจจะยื่นแบบทางไปรษณีย์ได้ โดยถือเอาวันที่ลงทะเบียนเป็นวันรับแบบแสดงรายการชำระภาษี

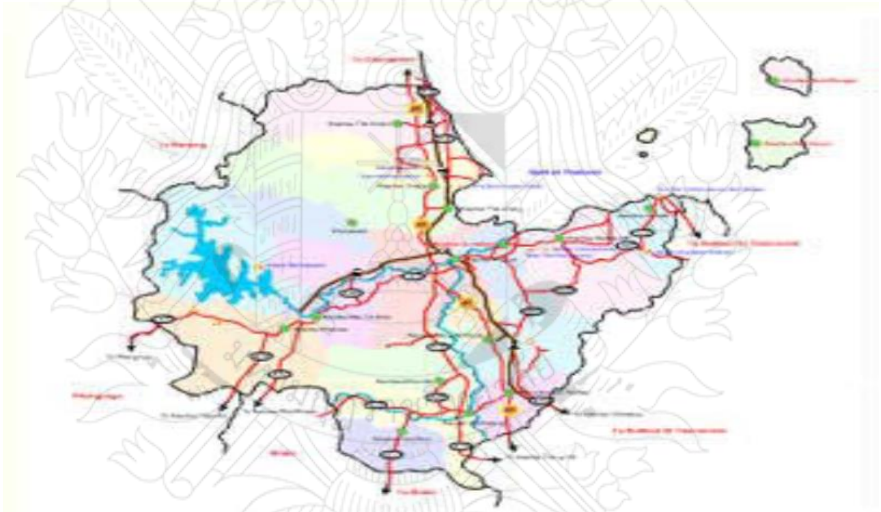
[45] วาสนา ดวงดารา, *การบัญชีภาษีอากร*, 2559, สืบค้นเมื่อ 25 มิถุนายน 2565, จาก <http://rdserver.rd.go.th/publish/index.php?page = Tax accounting>.

2) การยื่นแบบแสดงรายการชำระภาษีตามเว็บไซต์ของกรมสรรพากร เป็นการยื่นแบบแสดงรายการชำระภาษีของประชาชนตามวัตถุประสงค์ของการยื่นแบบชำระภาษีผ่านอินเทอร์เน็ตผู้มีสิทธิขอให้บริการยื่นแบบชำระภาษีผ่านทางอินเทอร์เน็ต ประเภทของแบบที่สามารถยื่น และชำระผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้[46]

2.5 บริบทของพื้นที่ที่ศึกษา

คณะกรรมการยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี (2560) ได้จัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 -2579) ความว่า จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดที่เป็นที่รู้จักแพร่หลายในฐานะจังหวัดที่มีความสำคัญด้านการท่องเที่ยวของประเทศเพราะนับตั้งแต่อาจารย์เดโช บุญชูช่วย ปราชญ์ชาวสุราษฎร์ธานี ได้เขียนบทกลอนในการสัมมนาการท่องเที่ยว 14 จังหวัดภาคใต้ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อปี 2525

“สุราษฎร์ธานี มีไม่น้อย เกือบร้อยเกาะ พืชพันธุ์เงาะ อร่อย หอยก็ใหญ่
ไข่เค็มแดง และแหล่งธรรม น้อมนำใจ คุณเมื่อไร มาอีกครั้ง ตั้งตาคอย”[47]

แผนภาพที่ 4 แผนที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

---

[46] สำนักบริหารการเสียภาษีทางอิเล็กทรอนิกส์, “การยื่นแบบผ่านชาระภาษีผ่านอินเทอร์เน็ต”, 2559, สืบค้นเมื่อ 21 มิถุนายน 2565, จาก <http://rdserver.rd.go.th/publish/index.php?page=advice≥.

[47] คณะกรรมการยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี, *แผนพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 -2579)*, (สำนักงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2560), หน้า 4.

ต่อมาได้ถอดบทกลอนนี้เป็นคำขวัญของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่“เมืองร้อยเกาะ เงาะอร่อย หอยใหญ่ ไข่แดง แหล่งธรรมะ” เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นคำขวัญเชื่อว่ามีคนจำได้มากที่สุด และมีส่วนส่งเสริมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของจังหวัดได้รู้จักแพร่หลายได้ดีทีเดียว

หมายเหตุ : บทความ “คำขวัญสุราษฎร์ธานี” เกิดจากวงเฮฮา

โดย กนก งานไพโรจน์

2.5.1 ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดสุราษฎร์ธานีตั้งอยู่บนฝั่งตะวันออกของภาคใต้ มีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดชุมพร จังหวัดระนอง และอ่าวไทย

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดนครศรีธรรมราช และกระบี่

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดพังงา

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอ่าวไทยและจังหวัดนครศรีธรรมราช

ลักษณะภูมิประเทศประมาณร้อยละ 49 ของพื้นที่เป็นภูเขา ภูเขาสำคัญของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ เทือกเขาบรรทัด เทือกเขาตะนาวศรี ซึ่งทอดยาวผ่านเนื้อที่จังหวัดใกล้เคียงหลายจังหวัด และทอดเปิดสู่อ่าวไทย โดยแบ่งเป็นภูมิประเทศต่างๆ ได้ ดังนี้

1) ภูมิประเทศเป็นที่ราบสูง ภูเขาสลับซับซ้อน ได้แก่ พื้นที่ในเขตอำเภอคีรีรัฐนิคม พระแสง พนม ท่าฉาง ไชยา ท่าชนะ เวียงสระ ชัยบุรี และอำเภอวิภาวดี

2) ภูมิประเทศเป็นที่ราบสูงด้านตะวันออก ได้แก่ พื้นที่ในอำเภอเมือง ดอนสัก กาญจนดิษฐ์ เวียงสระ และอำเภอบ้านนาสาร

3) ภูมิประเทศที่เป็นที่ราบสูงตอนกลางส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอเมือง พุนพิน เคียนซา พระแสง พนม บ้านนาเดิม ท่าชนะ ท่าฉาง และอำเภอไชยา

4) ภูมิประเทศเป็นที่ราบชายฝั่งทะเล ได้แก่ พื้นที่อำเภอเมืองและอำเภอพุนพิน

5) ลักษณะภูมิประเทศเป็นเกาะในอ่าวไทย ได้แก่ พื้นที่อำเภอเกาะสมุย เกาะพะงัน หมู่เกาะอ่างทอง และเกาะบริวาร รวม 42 เกาะ

2.5.2 ลักษณะภูมิอากาศและฤดูกาล

จังหวัดสุราษฎร์ธานีจะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือเป็นส่วนใหญ่ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือปกติจะมีแหล่งกำเนิดบริเวณทะเลจีนใต้และอ่าวไทย ทำให้จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดผ่านอ่าวไทย และลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากมหาสมุทรอินเดีย จึงมีช่วงฤดูฝนยาวนานระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนมกราคม โดยจังหวัดสุ

ราษฎร์ธานี มีอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 21.16 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 34.51 องศาเซลเซียส มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 129.59 มิลลิเมตรต่อปี

2.5.3 ประชากร

จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีประชากรเพิ่มขึ้นจากปี 2558 เป็น 1,050,913 คน เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ0.40 ประกอบด้วยชาย 518,860 คน หญิง 532,053 คน อำเภอที่มีประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมือง รองลงมาอำเภอกาญจนดิษฐ์ และอำเภอพุนพิน (ข้อมูล ณ ธันวาคม 2559) ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ อัตราความหนาแน่น ของประชากร 80.35 คน ต่อ 1 ตารางกิโลเมตร จำนวนบ้าน 476,800 ครัวเรือน (กรมการปกครอง,2559) อาชีพหลักของประชากรจังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ ด้านการเกษตร ปศุสัตว์ ประมง อุตสาหกรรม และในปัจจุบัน (มิถุนายน 2560) จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีประชากรรวมทั้งสิ้น 1,054,078 คน

เนื่องจากจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดที่มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วในทุกด้านเศรษฐกิจ มีความมั่นคงประชากรมีรายได้ค่อนข้างสูง ทำให้มีการจ้างงานเพิ่มขึ้นในธุรกิจและสถานประกอบการต่างๆ จำนวนมาก ส่งผลให้มีประชากรจากพื้นที่จังหวัดต่างๆ ทั้งภาคกลาง ภาคอีสาน และภาคใต้ อพยพมาทำงานในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีจำนวนมาก แต่ไม่ได้ย้ายทะเบียนบ้านมาให้ถูกต้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เทศบาลเมืองเกาะสมุย และอำเภอเกาะพะงัน ทำให้มีประชากรแฝงทั้งจังหวัดประมาณ 500,000 คน

2.5.4 ปัจจัยแห่งความสำเร็จของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ปัจจัยสำคัญที่เกื้อหนุนแผนพัฒนาจังหวัด 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติมี 7 ประการ ดังต่อไปนี้

1) ปัจจัยด้านผู้บริหาร

ผู้บริหารระดับสูงของจังหวัดประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการที่ตั้งในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ต้องมีการติดตามสั่งการ ให้หน่วยงาน และบุคคลที่อยู่ภายใต้การควบคุมบังคับบัญชาปฏิบัติราชการตามกลยุทธ์ โครงการหรือกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ รวมทั้งการให้คำปรึกษา คำแนะนำ และให้ความช่วยเหลือสนับสนุนเพื่อให้สามารถดำเนินการตามกลยุทธ์ได้

2) ปัจจัยด้านผู้ปฏิบัติงาน

ผู้ปฏิบัติงานของจังหวัดประกอบด้วยข้าราชการและบุคลากรในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ต้องศึกษาเรียนรู้ทำความเข้าใจแผนพัฒนาจังหวัด 20 ปี (พ.ศ. 2560 -2579) เพื่อให้เห็นภาพรวมที่กำหนด และศึกษาให้เข้าใจถ่องแท้ในส่วนของกลยุทธ์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย โครงการ หรือกิจกรรมใน

ส่วนงานที่ตนรับผิดชอบ ซึ่งอาจจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ และวิธีการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการดำเนินงานตามกลยุทธ์ รวมทั้งต้องพัฒนาสมรรถนะในการเขียนโครงการ การดำเนินงานโครงการ และการประเมินผลโครงการให้สอดคล้องกับการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result Based Management)

3) ปัจจัยด้านกระบวนการทำงาน

ส่วนราชการจังหวัดและส่วนราชการในจังหวัดสุราษฎร์ธานีควรมีการปรับปรุงกระบวนการทำงานแบบใหม่ให้มีความถูกต้อง รวดเร็ว ทำงานอย่างบูรณาการสู่ความเป็นหนึ่ง เพื่อสร้างความพึงพอใจผู้รับบริการเหนือความคาดหวัง

4) ปัจจัยด้านการติดตามและประเมินผล

การดำเนินงานตามกลยุทธ์ โครงการ หรือกิจกรรม ต้องมีการติดตาม ประเมินผล โดยกำหนดระบบการรายงานผลการดำเนินงานเป็นระยะๆ ทั้งระหว่างดำเนินงานตามงวดงานโครงการ และมีการวิจัยประเมินผลโครงการเมื่อดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด 20 ปี เสร็จสิ้นแล้ว

5) ปัจจัยด้านการถ่ายทอดตัวชี้วัดและการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ตัวชี้วัดตามแผนพัฒนาจังหวัด (KPIs) ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีต้องมีการถ่ายทอดแปลงสู่ระดับส่วนราชการจังหวัด และส่วนราชการในจังหวัดสุราษฎร์ธานีสู่ระดับกลุ่มงาน และสู่ระดับส่วนบุคคล การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคคลต้องสอดคล้องกับตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ รวมทั้งปรับปรุงการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในจังหวัดสุราษฎร์ธานีให้มุ่งเน้นผลการปฏิบัติงาน (Performance) ตามตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

6) ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจำเป็นต้องนำมาใช้ในการดำเนินงานตามกลยุทธ์และโครงการทั้งในด้านการติดต่อสื่อสาร ประสานงาน หรือการจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศ จึงควรได้รับการสนับสนุนให้มีจำนวนเพียงพอและมีความทันสมัย

7) ปัจจัยด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์

แผนยุทธศาสตร์จังหวัด 20 ปี (พ.ศ. 2560 -2579) ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรได้รับการเผยแพร่ให้แก่ส่วนราชการจังหวัด ส่วนราชการที่ตั้งในจังหวัดสุราษฎร์ธานี หน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง องค์กรเครือข่ายประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความร่วมมือ และให้การสนับสนุนการดำเนินงานตามกลยุทธ์ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดไว้

2.5.5 ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1

แผนภาพที่ 5 อาคารที่ตั้งสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1

อำนาจหน้าที่

มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการวางแผนและประเมินผล เพื่อการบริหารงานจัดเก็บภาษีอากรให้เป็นไปตามนโยบายแผนงานและเป้าหมายของกรมสรรพากร กำกับ ติดตาม และควบคุมการปฏิบัติงานของสำนักงานสรรพากรพื้นที่และสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาที่อยู่ในความรับผิดชอบ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบาย แผนงาน และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

วิสัยทัศน์

รวดเร็ว ทันสมัย โปร่งใส ไร้ทุจริต พิชิตคอรัปชั่น โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง

พันธกิจ

จัดเก็บภาษีอากรให้ได้ตามประมาณการ

ให้บริการและสร้างความสมัครใจในการเสียภาษี

เสนอแนะการใช้นโยบายทางภาษีอากรอย่างทั่วถึง เป็นธรรม สามารถใช้เป็นกลไกในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการแข่งขันของประเทศต่อกระทรวงการคลัง

แผนภาพที่ 6 คุณธรรมอัตลักษณ์และจริยปฏิบัติของเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี1

สำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานสรรพากรภาค 11-5 สังกัดกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง ตั้งอยู่เลขที่ 2/8 ถนนมุ่งพัฒนา ตำบลท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84130 โดยมีสำนักงานสรรพากรพื้นที่รับผิดชอบสำหรับผู้เสียภาษีในเขตท้องที่ต่างๆ รวม 16 พื้นที่ ดังนี้

1) สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาเมืองสุราษฎร์ธานี

2) สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาดอนสัก

3) สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาท่าชนะ

4) สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาบ้านตาขุน

5) สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาท่าฉาง

6) สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาบ้านนาเดิม

7) สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาเวียงสระ

8) สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาพุนพิน

9) สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขากาญจนดิษฐ์

10) สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาไชยา

11) สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาคีรีรัฐนิคม

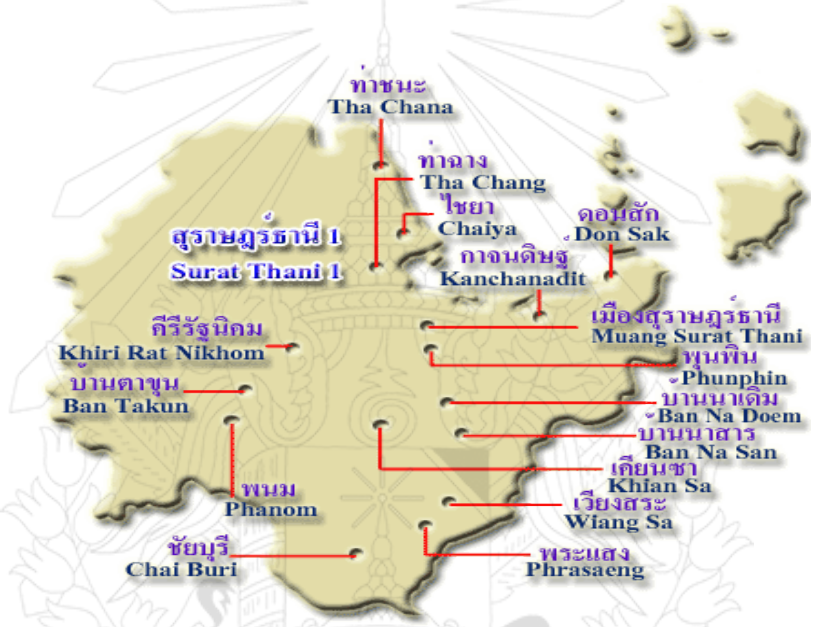
12) สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาพนม

13) สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาบ้านนาสาร

14) สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาเคียนซา

15) สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาพระแสง

16) สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาชัยบุรี

แผนภาพที่ 7 ที่ตั้งสำนักงานสรรพากรพื้นที่รับผิดชอบในเขตท้องที่ต่างๆ รวม 16 พื้นที่

กล่าวโดยสรุปได้ว่าสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 เป็นหน่วยงานสำคัญในสังกัดสำนักงานสรรพากรภาค 11-5 สังกัดกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการวางแผนและประเมินผล เพื่อการบริหารงานจัดเก็บภาษีอากรให้เป็นไปตามนโยบาย แผนงานและเป้าหมายของกรมสรรพากร ฉะนั้นผู้ปฏิบัติงานจึงเป็นบุคลากรในยุคดิจิทัลของจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่จะต้องศึกษาเรียนรู้ทำความเข้าใจแผนพัฒนาจังหวัด 20 ปี (พ.ศ. 2560 -2579) และจำต้องพัฒนาตนเพื่อให้เห็นภาพรวมที่กำหนด และศึกษาให้เข้าใจถ่องแท้ในส่วนของกลยุทธ์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย โครงการ หรือกิจกรรมในส่วนงานที่ตนรับผิดชอบ

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พูนสุข ภูสุข ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาท 4 ของข้าราชการฝ่ายอัยการสำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียง เหนือ พบว่า ผู้วิจัยเห็นว่าหลักธรรมคำสั่งสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ควรนำมาประยุกต์ใช้เป็นหนึ่งในเครื่องมือในการปฏิบัติงานได้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ โดยหลักธรรมทาง พุทธศาสนามีหลายประการด้วยกัน อาทิหลักธรรมที่เน้นถึงความพร้อมด้วยความสำเร็จสมประสงค์ คือ“อิทธิบาท” ซึ่งเป็นหลักแห่งความสำเร็จอันประกอบด้วยหลักปฏิบัติ 4 ประการ ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสากล่าวคือ ข้าราชการฝ่ายอัยการต้องสร้างกลไกในการปฏิบัติงานในองค์กรอัยการให้มีความรักความพอใจงานในหน้าที่และภารกิจที่ได้รับมอบหมาย (ฉันทะ) เพราะเมื่อเกิดความรักในงานที่ปฏิบัติแล้วจะทำให้อยากได้ผลงานที่ดีที่สุด สร้างให้คนในองค์กรอัยการให้มีความขยันหมั่นเพียร ไม่ท้อถอย (วิริยะ) มองเห็นงานเป็นสิ่งท้าทาย สร้างให้คนมีจิตสำนึกที่จะอุทิศตัวให้งาน มีใจจดจ่อในงาน (จิตตะ) ซึ่งเมื่อมีความแน่วแน่ในงานแล)ว จะทำให้เกิดสมาธิ ไม่วอกแวก และควรกระตุ้นให้ข้าราชการฝ่ายอัยการในสำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเป็นผู้ที่ชอบการพิสูจน์หรือทดลองแนวทางใหม่ เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขงานเดิมโดยการใช้สติปัญญาที่มีอยู่นั่นก็คือ “การตรวจสอบคุณภาพ ประสิทธิภาพของงาน” (วิมังสา) โดยสรุปของอิทธิบาท 4 คือ การรักงานสู้งาน ใส่ใจในงานและการทำงานด้วยปัญญา ดังนั้นการปฏิบัติงานที่ดีของข้าราชการฝ่ายอัยการที่เป็นผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมต้องมีหลักธรรมเป็นพื้นฐาน และต้องมีหลักธรรมที่ใช้พัฒนาจิตใจเพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน เพื่อความเป็นธรรมและความสุขของตนเองกับผู้ร่วมงาน โดยต้องสร้างทัศนคติให้กับผู้ปฏิบัติงานว่า“ให้ชอบในสิ่งที่ทำ ไม่ใช่ทำในสิ่งที่ชอบ” โดยให้สนุกกับงานที่รับผิดชอบเพราะงานเป็นเวลาส่วนใหญ่ของชีวิตโดยให้นึกอยู่เสมอว่า งานที่ทำนั้นก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ต่อผู้เกี่ยวข้อง และต่อสังคมอย่างไร ไม่ใช่เพียงคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตน หรือรายได้เท่านั้น จะเห็นได้ว่า หลักอิทธิบาท 4 มีความเหมาะสมสำหรับประเมินระดับประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานอย่างมาก ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการศึกษาไว้อย่างชัดเจน คือ ศึกษาระดับการปฏิบัติงานในหน้าที่และภารกิจที่ได้รับมอบหมายในด้านการปฏิบัติงานของข้าราชการฝ่ายอัยการภายในสำนักงาน

อัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัด ตามกรอบหลักธรรมอิทธิบาท 4 ประกอบด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา[48]

วิไลวรรณ กลมมา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การรับรู้ข่าวสารของผู้เสียภาษีเกี่ยวกับการยื่นแบบแสดงรายการ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด. 90, 91) ผ่านอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 62.37 และปัญหาเกี่ยวกับการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด. 90, 91) ผ่านอินเทอร์ เน็ต ภาพรวมอยู่โนระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับของปัญหามากไปน้อยพบว่า ด้านระบบการยื่นแบบผ่านอินเทอร์เน็ต ระดับปัญหามาก รองลงมา ด้านความเชื่อมั่นต่อระบบการยื่นแบบผ่านอินเทอร์เน็ต ระดับปัญหาปานกลาง ด้านหลักเกณฑ์ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาระดับปัญหาปานกลาง และด้านเครื่องมือและทักษะในการใช้งาน ระดับปัญหาปานกลาง ตามลำดับผลการศึกษาความสัมพันธ์ พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ มีผลต่อปัญหาในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด. 90, 91) ผ่านอินเทอร์เน็ต[49]

สุนิศา เกตุแดง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการชำระภาษีของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลคลองชะอุ่น อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างปัจจัยส่วนบุคคลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการชำระภาษีของ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองชะอุ่น อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เนื่องจากประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน จะมีความรู้ความเข้าใจใน เกี่ยวกับการชำระภาษีแตกต่างกัน และเล็งเห็นถึงความสำคัญใน การชำระภาษีแตกต่างกันว่ามีประโยชน์อย่างไรต่อประเทศชาติ ต่อชุมชน และต่อตนเอง จึงทำให้มองเห็นความสำคัญของการ ชำระภาษีต่างกันออกไป กลุ่มตัวอย่างปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอาชีพต่างกัน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการชำระภาษีของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลคลองชะอุ่น อำเภอพนมจังหวัดสุราษฎร์ธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากแต่ละอาชีพ จะมี ช่วงเวลาไปประกอบอาชีพแตกต่างกัน ทำให้ไม่ได้รับรู้ข้อมูลที่เทศบาลประชาสัมพันธ์ ที่เกี่ยวกับภาษีและอื่นๆ จึงเป็นผลให้ การชำระภาษีแตกต่างกันออกไป ตามการประกอบอาชีพของตน ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจในการชำระภาษีของประชาชนในเขต

---

[48] พูนสุข ภูสุข, “ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาท 4 ของข้าราชการฝ่ายอัยการสำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”, วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), 2555, หน้า บทคัดย่อ.

[49] วิไลวรรณ กลมมา, “การศึกษาปัญหาในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านอินเทอร์เน็ตกรณีศึกษาผู้เสียภาษีในเขตจังหวัดพะเยา”, วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยพะเยา), 2555, หน้า บทคัดย่อ.

เทศบาล คลองชะลุ่น อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย การเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ตลอดจนการชี้แจงให้ประชาชนได้ทราบถึงความสำคัญและประโยชน์ของเงินภาษีที่นำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นของตน การยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ที่มี ความรับผิดชอบในการชำระภาษีในรูปแบบต่างๆ การปลูกจิตสำนึกในความรับผิดชอบให้รับประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษี การออกหน่วยเคลื่อนที่จัดเก็บรายได้ถึงที่พักและการจัดเก็บล่วงหน้า[50]

คชาธาร บุญอนันต์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวของกับการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลช้างเผือก 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีของเทศบาล ตำบลช้างเผือก โดยเฉพาะภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย และภาษีบำรุงท้องที่โดยเก็บรวบรวม ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ ประชาชนผู้เสียภาษีให้กับเทศบาลประกอบด้วย ประชาชนผู้เสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย และภาษีบำรุงท้องถิ่น จำนวน 364 คน และเจ้าหน้าที่เทศบาล จำนวน 6 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านโครงสร้างและวิธีการปฏิบัติงานและปัจจัยด้าน บุคลากร มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพในการจดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลช้างเผือก กล่าวคือ ถ้าโครงสร้างการบริหารงานของเทศบาลมีความเหมาะสม เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี มีกฎระเบียบ วิธีการปฏิบัติงาน กฎหมายด้านภาษี วิธีการและบทกำหนดโทษที่เหมาะสมมีจำนวนบุคลากรที่เพียงพอ มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในด้านการจัดเก็บภาษีที่ดีก็จะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากรเทศบาลตำบลช้างเผือกเพิ่มมากขึ้น และปัจจัยด้านผู้เสียภาษี ได้แก่ ความร่วมมือและจิตสำนึกของผู้เสียภาษี เช่น ความตระหนักถึงภาระหน้าที่และมีความรับผิดชอบในการเสียภาษีอย่างสม่ำเสมอ ถูกต้อง ตรงเวลา ความเต็มใจในการเสียภาษีของผู้เสียภาษี หรือความรู้ความเข้าใจของผู้เสียภาษีเกี่ยวกับมาตรการในการจัดเก็บภาษีไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนในการเสียภาษีประเภทของภาษีที่ต้องเสีย หลักฐานที่จะต้องใช้วิธีการในการเสียภาษีล้วนมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลช้างเผือกทั้งสิ้น[51]

พระอธิการประเสริฐ กาญจโน (วงเวียน) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ผลการวิจัยพบว่า

---

[50] สุนิศา เกตุแดง, “แรงจูงใจในการชำระภาษีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองชะอุ่น อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี”, วิทยานิพนธ์การบริหารจัดการ,สาขาวิชาการจัดการ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์), 2555, หน้า บทคัดย่อ.

[51] คชาธาร บุญอนันต์, “ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่”, งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น), 2556, หน้า บทคัดย่อ.

1) พระพุทธเจ้าทรงแสดงอิทธิบาท 4 ไว้มีองค์ประกอบ คือ ฉันทะ หมายถึง สร้างความพอใจในกุศล คือ ประสงค์จะทำยิ่งขึ้น วิริยะ หมายถึง การปรารถนาความเพียรทางใจสัมมาวาจา จิตตะ หมายถึง ความเพียรที่มุ่งมั่นไม่ทอดทิ้งภาระ และวิมังสา หมายถึง ปัญญากิริยาที่รู้ชัด ความไม่หลง

2) คุณค่าของอิทธิบาท 4 เป็นหลักธรรมแห่งความสำเร็จแก่ผู้นำไปปฏิบัติที่ทันสมัยอยู่เสมอ นอกจากจะเป็นคุณธรรมนำไปสู่ความสำเร็จในการงานแล้วยังเป็นอายุวัฒนธรรม คือ ความเป็นเหตุให้คนมีอายุยืนยาวด้วย นอกจากนั้นอิทธิบาท 4 ยังมีสาระที่เกื้อหนุนการปฏิบัติ เมื่อเกิดฉันทะมีใจรักแล้วก็ให้พากเพียร เมื่อพากเพียรแล้วก็เอาใจใส่เสมอและเปิดช่องให้ปัญญาพิจารณาไตร่ตรอง

3) ศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต คือ หลักธรรมที่ช่วยให้ทำงานได้สำเร็จ ฉันทะความพอใจรักใคร่ในการเรียนรู้การพัฒนาจิตใจหน้าที่และการงานการเรียนรู้ต้องดูแลการเรียนให้ดี วิริยะความเพียรพยายามในการเรียนการพัฒนาจิตใจและการทำงาน คือตั้งใจทำและมีความรับผิดชอบสูงการทำงานการเรียนรู้ และการพัฒนาจิตใจนั้นจะออกมาดีและมีคุณภาพ จิตตะการเอาใจใส่คือความคิดเอาใจจดจ่อในการทำงานการเรียนการและพัฒนาจิตใจ และวิมังสาการพิจารณาใคร่ครวญไตร่ตรอง คือต้องปรับปรุงอยู่เสมอ หลักธรรมดังกล่าวเปรียบเสมือนต้นทุนชีวิตช่วยให้ประสบความสำเร็จ ในทุกกิจการที่กระทำทั้งทางด้านการศึกษาการพัฒนาจิตใจ การประกอบการงานการดำรงชีวิตทำให้สามารถพึ่งพาตนเองได้[52]

ยุพิน ขุนทอง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศตามหลักอิทธิบาท 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศตามหลักอิทธิบาท 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุดมี 2 ด้าน คือ ด้านความสามารถทางวิชาชีพ ด้านการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน รองลงมา คือ ด้านการจัดการการเรียนการสอน ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ[53]

---

[52] พระอธิการประเสริฐ กานจโน (วงเวียน), “ศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), 2559, หน้า บทคัดย่อ.

[53] ยุพิน ขุนทอง, “การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศตามหลักอิทธิบาท 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิตการบริหารจัดการคณะสงฆ์**,** (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), 2561, หน้า บทคัดย่อ..

พระกีต้าร์ กิตฺติวุฑฺโฒ (วิไลวงศ์) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนมัธยมสงฆ์แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการวิจัยพบว่า

1) ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ปกครองต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนมัธยมสงฆ์แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนมัธยมสงฆ์แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว ซึ่งประกอบด้วย ด้านฉันทะ ด้านวิริยะ ด้านจิตตะ และด้านวิมังสา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ปกครอง มีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนมัธยมสงฆ์ แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยแยกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพ อายุ วุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนมัธยมสงฆ์ แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้[54]

ชัยยะ แสงจันทร์นวล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาวิเคราะห์หลักอิทธิบาท 4 กับการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจกองบังคับการสืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 4 ผลการวิจัยพบว่า อิทธิบาท 4 หมายถึง ธรรมที่เป็นเครื่องให้ถึงความสำเร็จหรือทางแห่งความสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วย 1) ฉันทะ คือ ความพอใจรักใคร:เต็มใจใฝ่ใจในการทำงาน 2) วิริยะ คือ ความเพียรขยัน อดทน ทำงานให้สำเร็จ 3) จิตตะ คือ การเอาใจจดจ่ออยู่กับงานที่ทำ 4) วิมังสา คือ เป็นการใช้ปัญญาใน การไตร่ตรองสอบสวนพิจารณาตรวจสอบงานที่ทำซึ่งอิทธิบาท 4 นอกจากจะเป็นคุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จในงานที่ทำแล้วอิทธิบาท 4 ยังเป็นอายุวัฒนธรรม คือ ธรรมเป็นเหตุให้คนมีอายุยืนยาวอีกด้วย ดังที่มีพุทธดำรัสรับรองไว้ในมหาปรินิพพานสูตรว่า “ยสฺส กสฺสจิ อานนฺท จตฺตาโร อิทฺธิปาทา” แปลความว่า “อานนท์อิทธิบาท 4 บุคคลใดเจริญ ทำให้มาก ทำให้เป็นดุจยาน ทำให้เป็นพื้นฐานตั้งไว้ อบรมเริ่มไว้ดีแล้วบุคคลนั้นเมื่อปรารถนาก็พึงดำรงชีวิตอยู่ตลอดกัป หรือเกินกว่ากัป” พระอรรถกถาจารย์อธิบาย

---

[54] พระกีต้าร์ กิตฺติวุฑฺโฒ (วิไลวงศ์), “การบริหารแบบมีส่วนร่วมตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนมัธยมสงฆ์แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิตการบริหารจัดการคณะสงฆ์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), 2561, หน้า บทคัดย่อ.

ว่า การเจริญอิทธิบาททำให้บุคคลมีชีวิตอยู่ตลอดอายุกัป หมายถึง มีชีวิตอยู่ได้จนครบเกณฑ์อายุขัยประมาณได้ 100 ปี หรือมากกว่านั้น[55]

2.7 สรุป

ยุค Thailand 4.0 มีการปรับเปลี่ยนนโยบายใหม่คือเปลี่ยนภาครัฐให้เป็นรัฐบาลดิจิทัล โดยมีการพัฒนาศักยภาพด้านดิจิทัลแก่ข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ ให้สามารถปรับตัวในบริบทของการเปลี่ยนผ่านไปสู่ Thailand 4.0 เพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการทำงานซึ่งสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานและพัฒนางานได้อย่างเต็มที่ โดยแนวทางการพัฒนาบุคลากรดังกล่าวได้วางกรอบการพัฒนาทักษะเพื่อเป็น “ข้าราชการดิจิทัล” เป็นผลให้บุคลากรภาครัฐทุกภาคส่วนต้องศึกษาเรียนรู้และพัฒนาตัวเองเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นไปตามเป้าหมายที่ภาครัฐได้กำหนดไว้ สำหรับกรมสรรพากรได้ปรับยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าว จึงเป็นที่มาของการเป็น e-revenue หรือสรรพากรดิจิทัล ทำให้บุคลากรของกรมสรรพากรต้องปรับตัวและพัฒนาศักยภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงตามนโยบายของภาครัฐ การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 สามารถช่วยให้บุคลากรพัฒนาตนตามหลักธรรมเพื่อบรรลุถึงเป้าหมายตามนโยบายของกรมสรรพากร

---

[55] ชัยยะ แสงจันทร์นวล, “ศึกษาวิเคราะห์หลักอิทธิบาท 4 กับการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจกองบังคับการสืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 4”, วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิตพุทธศาสนาและปรัชญา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2563, หน้า บทคัดย่อ.

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1”เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากพระไตรปิฎก หนังสือ ตำรา งานวิจัยและเอกสารออนไลท์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน และตรงตามประเด็นของการวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1. วิธีการและขั้นตอนในการวิจัย

3.2. ระเบียบวิธีการวิจัย

3.2.1 การออกแบบการวิจัย

3.2.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.7 สรุป

3.1. วิธีการและขั้นตอนในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการศึกษาหรือระเบียบวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ศึกษาด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยแบบสัมภาษณ์ (In-depth Interview) เพื่อการวิจัย โดยผู้วิจัยได้กำหนดไว้ดังนี้

3.1.1 ขั้นเตรียมการ (Preparation stage)

คือทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หนังสือ ตำรา บทความ และเอกสารออนไลท์ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

3.1.2 ขั้นกำหนดกรอบแนวคิด (Conceptual Framework)

คือกำหนดปัญหา วัตถุประสงค์ในการวิจัย กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

3.1.3 ขั้นการพัฒนาเครื่องมือ (Development tools)

คือใช้กรอบแนวคิดเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย และหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ (IOC) จัดทำเอกสารเพื่อขอใบรับรองจริยธรรมการวิจัยในคนจากสถาบันญาณสังวร และนำไปหาค่าความเชื่อมั่นกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง (Try out) นำเสนอข้อมูลต่อกรรมการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบแนะนำ แก้ไข เพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือ

3.1.4 ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล (Collect data)

1) เชิงปริมาณ โดยการส่งแบบสอบถามกับกลุ่มประชากรผู้ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1

2) เชิงคุณภาพ โดยนัดวัน/เวลา เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง

3.1.5 ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูลและแปรผลข้อมูล (Observed data)

คือใช้สถิติวิเคราะห์ เพื่อใช้ในการวิจัยนำข้อมูลจากการรวบรวม เอกสารตำราที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลมาวิเคราะห์ เรียงลำดับข้อมูลตามหลักอุปนัยวิธี (Inductive Method) นำผลมาสรุปเสนองานวิจัยฉบับสมบูรณ์ จัดทำข้อเสนอแนะด้วยการพรรณนาวิธี (Descriptive Method)

3.1.6 ขั้นสรุปและรายงานผลการศึกษาวิจัย (Summarize and discuss the results)

คือนำข้อมูลที่ ได้มาอภิปรายและสรุปเป็นผลการศึกษาวิจัย โดยวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปเนื้อหา นำเสนอเป็น รายงานการวิจัยต่อไป

3.2. ระเบียบวิธีการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research)

3.2.1 การออกแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ”เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) แบบมีโครงสร้าง

3.2.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

การกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากพระไตรปิฎก แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) ตัวแปรต้น คือ สถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

2) ตัวแปรตาม คือ หลักอิทธิบาท 4 ได้แก่ ด้านฉันทะ ด้านวิริยะ ด้านจิตตะ และด้านวิมังสา

3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรผู้ปฏิบัติงานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 จำนวน 160 คน จากการเปิดตารางของเครซี่ (Krejcie) และมอร์แกน (Morgan) ในระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 113 คน โดยผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)[56]และประชากรผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ สรรพากรพื้นที่ 1คน ผู้ช่วยสรรพากรพื้นที่ 2 คน สรรพากรอำเภอ 2 คน และนักวิชาการทางพระพุทธศาสนา รวมจำนวน 7 รูป/คน

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ ด้วยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากพระไตรปิฎก แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 แบ่งออกเป็นขั้นตอนดังนี้

3.4.1 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1) ศึกษาเอกสาร ตำรา ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1

---

[56] ธานินทร์ ศิลป์จารุ, *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS*, พิมพ์ครั้งที่ 10, (กรุงเทพมหานคร: บิสซิเนส อาร์แอนด์ดี, 2552), หน้า 48-49.

2) กำหนดเป็นกรอบปัจจัยให้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ทำการวิจัย โดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย

3) สร้างเครื่องมือการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง

4) นำเครื่องมือการวิจัยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

5) จัดทำเอกสารเพื่อขอใบรับรองจริยธรรมการวิจัยในคนจากสถาบันญาณสังวร

6) นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับบุคลากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มประชากรจริง เพื่อหาประสิทธิภาพความเที่ยงตรงของเครื่องมือ พร้อมทั้งนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

7) จัดพิมพ์แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มประชากรจริง และสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยวิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง

3.4.2 ลักษณะของเครื่องมือ

1) แบบสอบถาม (Questionnaire)

กำหนดกรอบแนวคิดและเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย นำมาใช้สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน โดยมีหน่วยวิเคราะห์หรือข้อคำถามรวมทั้งสิ้นจำนวน 4 ข้อคำถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านฉันทะ 2) ด้านวิริยะ 3) ด้านจิตตะ 4) ด้านวิมังสา โดยมีหน่วยวิเคราะห์ด้านละ 10 ข้อคำถาม รวม 40 ข้อ และใช้แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Five Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามแบบวิธีของลิเคิร์ท ดังนี้

คะแนน		การแปลความหมาย	
5	หมายถึง	การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล	มากที่สุด

4	หมายถึง	การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล	มาก
3	หมายถึง	การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล	ปานกลาง
2	หมายถึง	การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล	น้อย
1	หมายถึง	การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล	น้อยที่สุด

ส่วนการแปลผลคะแนนการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.4.3 ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบเบื้องต้นจากที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมด้านเนื้อหา ความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของแต่ละข้อ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ได้ค่า IOC มากกว่า 0.5 ขึ้นไปทุกข้อ เครื่องมือการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม และเครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง

การพิจารณาเนื้อหาและภาษาของข้อคำถาม ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้ค่าคะแนน ดังนี้

คะแนน + 1 หมายถึง เมื่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามแล้วเห็นว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

คะแนน 0 หมายถึง เมื่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามแล้วไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

คะแนน - 1 หมายถึง เมื่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามแล้วเห็นว่าข้อคำถามนั้นไม่ได้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

2) ผู้วิจัยนำข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นตามคำแนะนำ จากนั้นได้ทำการส่งเครื่องมือพร้อมแบบ วจ. 01-วจ.04 เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการจริยธรรมในคนเพื่อพิจารณาอนุมัติ

3) เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมในคนพิจารณาอนุมัติ และผู้วิจัยได้รับเอการรับรองจริยธรรมในคนแล้ว ผู้วิจัยนำเครื่องมือเชิงปริมาณที่เป็นแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรจริงแต่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มประชากรจริง คือ บุคลากรในสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี จำนวน 30 ชุด เพื่อนำมาวิเคราะห์ทางสถิติในการหาความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรง ได้ค่าเท่ากับ .97 ผู้วิจัยนำผลไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอนุมัติ

4) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ตามวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5.1 เชิงปริมาณ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ บุคลากรในสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 โดยกำหนดระยะเวลาเก็บข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 16 มีนาคม 2566 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 25665 มีรายละเอียดดังนี้

1) ผู้วิจัยเขียนคำร้องที่บัณฑิตวิทยาลัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช ถึงสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย

2) ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยื่นต่อสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 พร้อมแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 160 ชุด เพื่อขออนุญาตในการเข้าเก็บข้อมูลการวิจัยจากคือ บุคลากรในสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 พร้อมทั้งทำการนัดหมายวัน เวลา ในการเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนได้จำนวน 160 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ตามความเป็นจริง จากนั้นได้ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูล

4) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ต่อไป

3.5.2 เชิงคุณภาพ

1) ผู้วิจัยเขียนคำร้องขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน 7 ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง

2) ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยื่นต่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 7 ท่าน พร้อมทั้งชี้แจงรายละอียดในการขออนุญาตจดบันทึกข้อความ การบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์ และการภาพถ่ายประกอบการสัมภาษณ์แก่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จากนั้นได้ทำการนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์

3) ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยตนเอง ตามวันเวลาที่นัดหมายไว้และทำการจดบันทึก บันทึกเสียง และถ่ายภาพไว้เป็นหลักฐานด้วยตนเอง

4) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มารวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา โดยพยายามลดข้อความที่ซ้ำซ้อนกันและรักษาสำนวนเดิมของผู้ให้ข้อมูลสำคัญให้มากที่สุด

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.6.1 เชิงปริมาณ

เมื่อรวบรวมข้อมูลต่างๆ ครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถาม จากนั้นจึงนำแบบสอบถามซึ่งมีความถูกต้องสมบูรณ์มาลงรหัสตามวิธีการวิจัยทางสถิติ และดำเนินการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ก่อนนำผลที่ได้มาทำตารางวิเคราะห์ทางสถิติเพื่ออธิบายข้อมูล คือ

1) สถานภาพส่วนบุคคล ได้วิเคราะห์โดยการหา ค่าความถี่ (frequency) และ ค่าร้อยละ (percentage)

2) การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ได้วิเคราะห์โดยการหา ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

3) การเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ได้วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance) และในกรณีที่พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญที่น้อยที่สุด (Scheffe)

4) ข้อมูลปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ที่ได้จากแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการเขียนความเรียง และจัดกลุ่ม

โดยมีสถิติที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

<u>สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย</u> ผู้วิจัยใช้สถิติดังต่อไปนี้

1) ค่าความสอดคล้อง (IOC: Index of Consistency) ของแบบสอบถาม การหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item – Objective Congruence Index : IOC) ตามหลักเกณฑ์ดังนี้

1 หมายถึง เห็นด้วย เป็นข้อนำไปใช้ได้จริง
0 หมายถึง ไม่แน่ใจ เป็นข้อที่ต้องปรับปรุงแก้ไขหรือตัดออก
-1 หมายถึง ไม่เห็นด้วย เป็นข้อนำไปใช้ไม่ได้ ตัดออก หรือปรับปรุงแก้ไขใหม่

สูตรการหาค่าความสอดคล้อง คือ $\frac{IOC}{N} = \sum R$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยถือเกณฑ์ประเมินในแต่ละข้อ มีค่าตั้งแต่ ๐.๕ ขึ้นไปทุกข้อ[57]

2) ค่าความเชื่อมั่น (∞ -Apha Coefficient) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ (Cronbach: unped, 1980)[58]

สูตรการหาค่าความเชื่อมั่น คือ

$$\text{สูตร} \quad \alpha = \frac{K}{K-1}\left[1-\frac{\sum S_i^2}{S_t^2}\right]$$

โดย α แทน ค่าความเชื่อมั่น

K แทน จำนวนข้อ

S_i^2 แทน ผลรวมความแปรปรวนแต่ละข้อ

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

<u>สถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนา</u> (Descriptive Analytical Statistics) เป็นสถิติที่นำมาใช้บรรยายคุณลักษณะของข้อมูล ซึ่งค่าสถิติที่ใช้ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าร้อยละ

สูตรการหาค่าร้อยละ คือ $= \dfrac{X \times 100}{N}$

เมื่อ X แทน จำนวนที่ต้องการเปรียบเทียบ

N แทน จำนวนทั้งหมด[59]

---

[57] *ส่งศรี ชมพูวงศ์, ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*, (นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช, 2554), หน้า 197.

[58] เรื่องเดียวกัน, หน้า 205.

[59] เรื่องเดียวกัน, หน้า 217.

2) การวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตรดังนี้

สูตรการหาค่าเฉลี่ย คือ $\overline{X} = \frac{\sum fx}{N}$

เมื่อ $\overline{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum fx$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับข้อมูลทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ[60]

3) การวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สูตรการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ

$$S = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - \left(\sum x\right)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละข้อยกกำลังสอง

$\left(\sum x^2\right)$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง[61]

4) การวิเคราะห์ข้อมูลหาค่า t-test

สูตรการหาค่า t-test คือ

$$t = \frac{\overline{x}_1 - \overline{x}_2}{\sqrt{s_p^2\left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}\right)}} \quad df = n_1 + n_2 - 2$$

[60] เรื่องเดียวกัน, หน้า 219.

[61] เรื่องเดียวกัน, หน้า 74.

หรือ สูตรการหาค่า t-test คือ

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

$$(df = \infty) \quad n - 1$$

เมื่อ t แทน ค่าการแจกแจงแบบ t

x_1 แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1

x_2 แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2

S_1^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

n_1 แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1

n_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2[62]

5) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยการหาค่า One Way ANOVA สูตรการหาค่าความแปรปรวนทางเดียว คือ

$$F = \frac{MSb}{MSw}$$

เมื่อ F แทน ค่าการแจกแจงแบบ

MSb แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MSw แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม[63]

6) หากพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี LSD (Least Significant Difference)

3.6.2 เชิงคุณภาพ

1) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเทปเสียงและจดบันทึกเป็นข้อความ

---

[62] เรื่องเดียวกัน, หน้า 84.

[63] เรื่องเดียวกัน, หน้า 247.

2) นำข้อมูลที่ได้รวบรวมเป็นข้อความมาจำแนกประเด็นโดยเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยพยายามลดข้อความที่ซ้ำซ้อนกันและรักษาสำนวนเดิมของผู้ให้ข้อมูลสำคัญให้มากที่สุด

3. วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนามาประกอบบริบทการวิจัย

4. สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและสรุปผลการวิจัยเพื่อนำเสนอ

3.7 สรุป

ในขั้นตอนการสรุปวิเคราะห์ข้อมูล (Observed data) นี้ มีการประเมินผลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ต่างๆ เพื่อใช้ในการวิจัยนำข้อมูลจากการรวบรวม เอกสารตำราที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลมาวิเคราะห์ เรียงลำดับข้อมูลตามหลักอุปนัยวิธี (Inductive Method) นำผลมาสรุปเสนองานวิจัยฉบับสมบูรณ์ และจัดทำข้อเสนอแนะด้วยการพรรณนาวิธี (Descriptive Method)

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1” มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1, 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ต่างกัน, และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ผู้วิจัยใช้รูปแบบระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ทั้งหมดจำนวน 113 คน โดยนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ และการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ที่ได้จากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงผู้ซึ่งมีคุณสมบัติสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การ จำนวน 5 ท่าน และนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา โดยพยายามลดข้อความที่ซ้ำซ้อนกันและรักษาสำนวนเดิมของผู้ให้ข้อมูลสำคัญให้มากที่สุด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ผู้วิจัยนำเสนอดังต่อไปนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ขั้นตอนการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การอธิบายสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้เกิดความเข้าใจ ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการอธิบายข้อมูล ดังนี้

$\overline{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

SD	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	กลุ่มตัวอย่าง

4.2 ขั้นตอนการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอข้อมูลการวิจัยแบบผสมผสานประกอบด้วย งานวิจัยเชิงปริมาณและงานวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ มี 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ มี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากบุคลากรสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ทั้งหมดจำนวน 113 คน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ผู้วิจัยนำมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ดังปรากฏตามตารางที่ 4.1 - ตารางที่ 4.4 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

n = 113

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	28	24.78
2. หญิง	85	75.22
โดยรวม	**113**	**100.00**

จากตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 75.22 และเพศชาย จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 24.78 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

n = 113

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
1. น้อยกว่า 35 ปี	11	9.73
2. ระหว่าง 35 - 45 ปี	35	30.97
3. มากกว่า 45 ปีขึ้นไป	67	59.30
โดยรวม	**113**	**100.00**

จากตารางที่ 4.2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 45 ปีขึ้นไป จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 59.30 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 35 - 45 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 30.97 และน้อยที่สุดคือ อายุน้อยกว่า 35 ปี จำนวน 11 คน 9.73 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามออออออออออระดับการศึกษา

n = 113

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	12	10.62
2. ปริญญาตรี	73	64.60
3. สูงกว่าปริญญาตรี	28	24.78
โดยรวม	**113**	**100.00**

จากตารางที่ 4.3 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 64.60 รองลงมาคือ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 24.78 และน้อยที่สุดคือ ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 10.62 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

n = 113

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน		
1. น้อยกว่า 15 ปี	21	18.58
2. ระหว่าง 15-30 ปี	70	61.95
3. มากกว่า 30 ปีขึ้นไป	22	19.47
โดยรวม	**113**	**100.00**

จากตารางที่ 4.4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานระหว่าง 15-30 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 61.95 รองลงมาคือ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานมากกว่า 30 ปีขึ้นไป จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 19.47 และน้อยที่สุดคือ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 15 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 18.58 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ผู้วิจัยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวม และรายด้าน สามารถอธิบายผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังปรากฏตามตารางที่ 4.5 - 4.9 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 โดยภาพรวม

n = 113

ข้อ	การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1	$\overline{X}$	SD	แปลผล
1.	ด้านฉันทะ (ความพึงพอใจ)	4.39	0.58	มาก
2.	ด้านวิริยะ (ความเพียรพยายาม)	4.44	0.50	มาก
3.	ด้านจิตตะ (ความเอาใจใส่)	4.01	0.71	มาก
4.	ด้านวิมังสา (ความพิจารณาใคร่ครวญ)	4.12	0.76	มาก
	โดยรวม	**4.33**	**0.65**	**มาก**

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 โดยรวม มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ 4.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านวิริยะ (ความเพียรพยายาม) ($\overline{X}$ 4.44) รองลงมาคือ ด้านฉันทะ (ความพึงพอใจ) ($\overline{X}$ 4.39) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านจิตตะ (ความเอาใจใส่) ($\overline{X}$ 4.01) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ด้านฉันทะ (ความพึงพอใจ)

n = 113

ข้อ	การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1	$\overline{X}$	SD	แปลผล
1.	ท่านพึงพอใจในการส่งเสริมการปฏิบัติ งานตามนโยบายสรรพากรดิจิทัลอย่างเต็ม ที่โดยไม่ได้หวังผลตอบแทน	4.34	0.72	มาก
2.	ท่านพึงพอใจให้ความสนใจกับงานที่ปฏิบัติอยู่แม้งานจะมีปัญหาอย่างมาก	4.25	0.70	มาก
3.	ท่านพึงพอใจในความรับผิดชอบและพร้อมให้คำปรึกษาและร่วมกันแก้ปัญหาของงานนั้นๆ ด้วยความเต็มใจ	4.42	0.69	มาก
4.	ท่านพึงพอใจรับฟังความคิดเห็นจากพระภิกษุสามเณรบุคคลรอบข้างและพร้อมจะปฏิบัติตาม	4.34	0.67	มาก
5.	ท่านพึงพอใจและมีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานอย่างสุดความสามารถ แม้งานนั้นจะเหนือความสามารถ	4.31	0.74	มาก
6.	ท่านพึงพอใจปฏิบัติงานด้วยความสมัครใจและมุ่งหวังในผลสำเร็จของงานเหนือสิ่งอื่นใด	4.10	0.73	มาก
7.	ท่านพึงพอใจที่จะให้บริการและอนุเคราะห์ผู้มาขอความช่วยเหลือด้วยการยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง	4.38	0.66	มาก
8.	ท่านพึงพอใจในการเรียนรู้ระบบดิจิทัลและการมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงาน	3.96	0.81	มาก
9.	ท่านพึงพอใจปฏิบัติงานด้วยความชื่นชอบโดยมุ่งหวังให้งานที่ได้รับบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายดิจิทัล	4.07	0.65	มาก
10.	ท่านพึงพอใจที่จะปฏิบัติและพัฒนางานอยู่ตลอดเวลาไม่หยุดนิ่งเพื่อให้ผลงานที่ได้รับมีประสิทธิผล	4.36	0.58	มาก
	โดยรวม	**4.39**	**0.57**	**มาก**

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ด้านฉันทะ (ความพึงพอใจ) มีค่าแปลผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ 4.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านพึงพอใจในความรับผิดชอบและพร้อมให้คำปรึกษาและร่วมกันแก้ปัญหาของงานนั้นๆ ด้วยความเต็มใจ ($\overline{X}$ 4.42) รองลงมาคือ ท่านพึงพอใจที่จะให้บริการและอนุเคราะห์ผู้มาขอความช่วยเหลือด้วยการยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ($\overline{X}$ 4.38) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านพึงพอใจในการเรียนรู้ระบบดิจิทัลและการมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงาน ($\overline{X}$ 3.96) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ด้านวิริยะ (ความเพียรพยายาม)

n = 113

ข้อ	การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1	$\overline{X}$	SD	แปลผล
11.	ท่านมีความเพียรพยายามปฏิบัติงานได้ต่อเนื่องยาวนานไม่เบื่อหน่ายต่อนโยบาย e-revenue ของกรมสรรพากร	4.39	0.65	มาก
12.	ท่านมีความเพียรพยายามในการปฏิบัติงานได้สม่ำเสมอจนกว่างานจะสำเร็จโดยไม่คำนึงถึงความเหนื่อยยาก	4.43	0.69	มาก
13.	ท่านมีความเพียรพยายามปฏิบัติงานทันทีที่ได้รับมอบหมายไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและไม่ละทิ้งงาน	4.48	0.62	มาก
14.	ท่านมีความเพียรพยายามชี้แจงแนะนำผู้ร่วมงานในเขตปฏิบัติทราบถึงนโยบายสรรพากร	4.40	0.65	มาก
15.	ท่านมีความเพียรพยายามบากบั่นไม่เกียจคร้านต่อการปฏิบัติงานโดยยึดหลักความสำเร็จของงานเป็นที่ตั้ง	4.46	0.68	มาก
16.	ท่านมีความเพียรพยายามในการปฏิบัติงาน แม้งานนั้นจะมีอุปสรรคและต้องใช้ระยะเวลา	4.04	0.73	มาก
17.	ท่านมีความเพียรพยายามทุ่มเทเวลาและความสามารถในการส่งเสริมการปฏิบัติงานแม้เป็นงานที่ไม่ถนัด	4.41	0.55	มาก
18.	ท่านมีความเพียรพยายามอดทนและหมั่นเพียรที่จะหาประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานให้เพิ่มพูน	3.99	0.74	มาก
19.	ท่านมีความเพียรพยายามทำงานโดยไม่ท้อถอยแม้ในขณะปฏิบัติงานนั้นจะเกิดภาวะกดดันอย่างมาก	4.15	0.61	มาก
20.	ท่านมีความเพียรพยายามศึกษาค้นคว้าและใฝ่หาความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานให้เกิดความชำนาญ	3.92	0.78	มาก
	โดยรวม	**4.44**	**0.50**	**มาก**

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ด้านวิริยะ (ความเพียรพยายาม) มีค่าแปลผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ 4.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านมีความเพียรพยายามปฏิบัติงานทันทีที่ได้รับมอบหมายไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและไม่ละทิ้งงาน ($\overline{X}$ 4.48) รองลงมาคือ ท่านมีความเพียรพยายามบากบั่นไม่เกียจคร้านต่อการปฏิบัติงานโดยยึดหลักความสำเร็จของงานเป็นที่ตั้ง ($\overline{X}$ 4.46) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านมีความเพียรพยายามศึกษาค้นคว้าและใฝ่หาความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานให้เกิดความชำนาญ ($\overline{X}$ 3.92) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ด้านจิตตะ (ความเอาใจใส่)

n = 113

ข้อ	การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1	$\overline{X}$	SD	แปลผล
21.	ท่านเอาใจใส่นโยบายสรรพากรอิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านในขณะที่ปฏิบัติงาน	4.23	0.78	มาก
22.	ท่านเอาใจใส่ใฝ่รู้ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานดิจิทัลอยู่ตลอดเวลาทั้งในและนอกเวลางาน	4.31	0.78	มาก
23.	ท่านเอาใจใส่มีจิตใจแน่วแน่และมั่นคงต่องานหรือภารกิจโดยไม่คิดเรื่องอื่นจนกว่างานจะสำเร็จ	4.29	0.82	มาก
24.	ท่านเอาใจใส่ต่อผู้ร่วมงานมีจิตอาสาเป็นมิตรกับผู้อยู่ในการปกครอง และคนรอบข้างด้วยความจริงใจ	4.44	0.71	มาก
25.	ท่านเอาใจใส่ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานและผู้อยู่ในการปกครอง และเมื่อพบปัญหาก็พร้อมที่จะร่วมกันแก้ไข	4.41	0.71	มาก
26.	ท่านเอาใจใส่ตั้งมั่นและตั้งใจที่จะปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตรงตามเป้าหมายของนโยบายดิจิทัล	4.34	0.55	มาก
27.	ท่านเอาใจใส่ด้วยจิตใจอ่อนโยนสามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จได้โดยไม่ใช้ความรุนแรงและไม่เกิดความขัดแย้ง	4.11	0.84	มาก
28.	ท่านเอาใจใส่การปฏิบัติงานด้วยความละเอียด อ่อนไม่ปฏิบัติงานแบบขอไปทีหรือฉาบฉวย	4.25	0.77	มาก
29.	ท่านเอาใจใส่ต่อการรับรู้ และมีความรับผิดชอบในงานอย่างเต็มที่ แม้ว่าการปฏิบัติงานจะมีอุปสรรค	4.08	0.80	มาก
30.	ท่านเอาใจใส่จดจ่อกับงานที่ได้ปฏิบัติโดยพัฒนาให้ถึงความสำเร็จของชิ้นงานมากกว่าจำนวนปริมาณงาน	3.91	0.63	มาก
	โดยรวม	**4.01**	**0.61**	**มาก**

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ด้านจิตตะ (ความเอาใจใส่) มีค่าแปลผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ 4.01) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านเอาใจใส่ต่อผู้ร่วมงานมีจิตอาสาเป็นมิตรกับผู้อยู่ในการปกครอง และคนรอบข้างด้วยความจริงใจ ($\overline{X}$ 4.44) รองลงมาคือ ท่านเอาใจใส่ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานและผู้อยู่ในการปกครอง และเมื่อพบปัญหาก็พร้อมที่จะร่วมกันแก้ไข ($\overline{X}$ 4.41) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านเอาใจใส่จดจ่อกับงานที่ได้ปฏิบัติโดยพัฒนาให้ถึงความสำเร็จของชิ้นงานมากกว่าจำนวนปริมาณงาน ($\overline{X}$ 3.91) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ด้านวิมังสา (ความพิจารณาใคร่ครวญ)

n = 113

ข้อ	การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1	$\overline{X}$	SD	แปลผล
31.	ท่านพิจารณาใคร่ครวญหาข้อดี-ข้อด้อยเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานทุกครั้งตามนโยบายสรรพกรดิจิทัล	3.83	0.88	มาก
32.	ท่านพิจารณาใคร่ครวญไตร่ตรองและตรวจสอบค้นหาข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา	4.13	0.78	มาก
33.	ท่านพิจารณาใคร่ครวญซักซ้อมทดลองและทำความเข้าใจในเนื้อหางานก่อนที่จะวางแผนการปฏิบัติ	4.24	0.82	มาก
34.	ท่านพิจารณาใคร่ครวญคำแนะนำของพระภิกษุสามเณรด้วยการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงาน	4.04	0.71	มาก
35.	ท่านพิจารณาใคร่ครวญตรวจสอบ /ทดสอบคุณภาพและประสิทธิภาพของผลงานที่ได้รับ	3.91	0.71	มาก
36.	ท่านพิจารณาใคร่ครวญคิดค้นหาแนวทางการปรับปรุงงานและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยเหตุผล	3.88	0.91	มาก
37.	ท่านพิจารณาใคร่ครวญศึกษาไตร่ตรองระบบงานเพื่อให้เกิดกระบวนการในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	3.96	0.84	มาก
38.	ท่านพิจารณาใคร่ครวญถึงแผนการส่งเสริมการปฏิบัติงานเพื่อสร้างระบบวิธีการและขั้นตอนที่ชัดเจน	4.20	0.69	มาก
39.	ท่านพิจารณาใคร่ครวญถึงการวัดผลประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม	3.94	0.76	มาก
40	ท่านพิจารณาใคร่ครวญนำความรู้ที่ได้จากการทำงานที่ผ่านมาเพื่อมาพัฒนาปรับปรุงประสิทธิ ภาพการปฏิบัติงาน	4.10	0.63	มาก
	โดยรวม	**4.12**	**0.76**	**มาก**

จากตารางที่ 4.9 พบว่า การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ด้านวิมังสา (ความพิจารณาใคร่ครวญ) มีค่าแปลผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ 4.12) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านพิจารณาใคร่ครวญซักซ้อมทดลองและทำความเข้าใจในเนื้อหางานก่อนที่จะวางแผนการปฏิบัติ ($\overline{X}$ 4.24) รองลงมาคือ ท่านพิจารณาใคร่ครวญถึงแผนการส่งเสริมการปฏิบัติงานเพื่อสร้างระบบวิธีการและขั้นตอนที่ชัดเจน ($\overline{X}$ 4.20) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านพิจารณาใคร่ครวญหาข้อดี-ข้อด้อยเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานทุกครั้งตามนโยบายสรรพกรดิจิทัล ($\overline{X}$ 3.83) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างตามสมมติฐานข้อที่ 1 บุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่มีเพศต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 แตกต่างกัน

n = 113

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1	$\overline{X}$ **เพศชาย** (n = 28)	$\overline{X}$ **เพศหญิง** (n = 85)	**T**	**P -value ค่า Sig.**	**แปลค่า**
เพศ					
1. ด้านฉันทะ (ความพึงพอใจ)	3.63	3.58	1.47	.105	**ไม่แตกต่าง**
2. ด้านวิริยะ (ความเพียรพยายาม)	3.60	3.74	0.79	.614	**ไม่แตกต่าง**
3. ด้านจิตตะ (ความเอาใจใส่)	3. 12	3.27	1.33	.213	**ไม่แตกต่าง**
4. ด้านวิมังสา (ความพิจารณาใคร่ครวญ)	3.37	3.61	2.18	.162	**ไม่แตกต่าง**
โดยรวม	**3.27**	**3.80**	**1.26**	**.365**	**ไม่แตกต่าง**

*p < 0.05

จากตารางที่ 4.10 พบว่าในภาพรวมการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ที่มีเพศต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านวิริยะ (ความเพียรพยายาม) ($\overline{X}$ 3.74) รองลงมาคือ ด้านฉันทะ (ความพึงพอใจ) ($\overline{X}$ 3.63) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านจิตตะ (ความเอาใจใส่) ($\overline{X}$ 3.12) ตามลำดับ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างตามสมมติฐานข้อที่ 2 บุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่มีอายุต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 แตกต่างกัน

n = 113

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1	$\overline{X}$ **น้อยกว่า 35 ปี** (n =11)	$\overline{X}$ **ระหว่าง 35-45 ปี** (n =35)	$\overline{X}$ **มากกว่า 45 ปี** (n =67)	T	P -value **ค่าSig.**	**แปลค่า**
อายุ						
1. ด้านฉันทะ (ความพึงพอใจ)	3.78	3.63	3.46	1.71	.362	**ไม่แตกต่าง**
2. ด้านวิริยะ (ความเพียรพยายาม)	3.69	3.37	3.84	2.90	.514	**ไม่แตกต่าง**
3. ด้านจิตตะ (ความเอาใจใส่)	3.52	3.32	3.28	1.63	.216	**ไม่แตกต่าง**
4. ด้านวิมังสา (ความพิจารณาใคร่ครวญ)	3.56	3.65	3.21	2.18	.082	**ไม่แตกต่าง**
โดยรวม	**3.71**	**3.68**	**3.53**	**2.59**	**.303**	**ไม่แตกต่าง**

*p < 0.05

จากตารางที่ 4.11 พบว่าในภาพรวมการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ที่มีอายุต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านวิริยะ (ความเพียรพยายาม) ($\overline{X}$ 3.84) รองลงมาคือ ด้านฉันทะ (ความพึงพอใจ) ($\overline{X}$ 3.78) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านวิมังสา (ความพิจารณาใคร่ครวญ) ($\overline{X}$ 3.21) ตามลำดับ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างตามสมมติฐานข้อที่ 3 บุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 แตกต่างกัน

n = 113

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1	$\overline{X}$ **ต่ำกว่าปริญญาตรี** (n =12)	$\overline{X}$ **ปริญญาตรี** (n =73)	$\overline{X}$ **สูงกว่าปริญญาตรี** (n =28)	T **P -value ค่าSig.**		**แปลค่า**
ระดับการศึกษา						
1. ด้านฉันทะ (ความพึงพอใจ)	3.84	3.65	3.54	2.21	.148	**ไม่แตกต่าง**
2. ด้านวิริยะ (ความเพียรพยายาม)	3.61	3.90	3.58	1.79	.414	**ไม่แตกต่าง**
3. ด้านจิตตะ (ความเอาใจใส่)	3.42	3.56	3.37	1.03	.213	**ไม่แตกต่าง**
4. ด้านวิมังสา (ความพิจารณาใคร่ครวญ)	3.23	3.61	3.40	2.18	.162	**ไม่แตกต่าง**
โดยรวม	**3.42**	**3.18**	**3.26**	**1.53**	**.139**	**ไม่แตกต่าง**

*p < 0.05

จากตารางที่ 4.12 พบว่าในภาพรวมการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านวิริยะ (ความเพียรพยายาม) ($\overline{X}$ 3.90) รองลงมาคือ ด้านฉันทะ (ความพึงพอใจ) ($\overline{X}$ 3.84) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านวิมังสา (ความพิจารณาใคร่ครวญ) ($\overline{X}$ 3.23) ตามลำดับ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างตามสมมติฐานข้อที่ 4 บุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 แตกต่างกัน

n = 113

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1	$\overline{X}$ **น้อยกว่า 15 ปี** (n =21)	$\overline{X}$ **ระหว่าง 15-30 ปี** (n =70)	$\overline{X}$ **มากกว่า 30 ปี** (n =22)	T	P -value **ค่าSig.**	**แปลค่า**
ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน						
1. ด้านฉันทะ (ความพึงพอใจ)	3.43	3.78	3.56	2.93	.250	**ไม่แตกต่าง**
2. ด้านวิริยะ (ความเพียรพยายาม)	3.69	3.37	3.34	2.49	.314	**ไม่แตกต่าง**
3. ด้านจิตตะ (ความเอาใจใส่)	3.52	3.65	3.64	1.23	.163	**ไม่แตกต่าง**
4. ด้านวิมังสา (ความพิจารณาใคร่ครวญ)	3.56	3.22	3.40	3.18	.075	**ไม่แตกต่าง**
โดยรวม	**3.71**	**3.68**	**3.53**	**2.59**	**.303**	**ไม่แตกต่าง**

*p < 0.05

จากตารางที่ 4.13 พบว่าในภาพรวมการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านฉันทะ (ความพึงพอใจ) ($\overline{X}$ 3.78) รองลงมาคือ ด้านวิริยะ (ความเพียรพยายาม) ($\overline{X}$ 3.69) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านวิมังสา (ความพิจารณาใคร่ครวญ) ($\overline{X}$ 3.22) ตามลำดับ ไม่แตกต่างกัน

4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1” จากการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง ด้วยวิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา โดยพยายามลดข้อความที่ซ้ำซ้อนกันและรักษาสำนวนเดิมของผู้ให้ข้อมูลสำคัญให้มากที่สุด สามารถจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ผู้วิจัยได้นำหลักอิทธิบาท 4 ที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสไว้สำหรับคฤหัสถ์มาปรับประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล เพื่อเป็นต้นแบบที่ดีแก่บุคลากรในสังกัด โดยสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 นั้นเป็นสำนักงานสรรพากรพื้นที่ที่มีชื่อเสียง มีสถานที่ตั้งอยู่ใจกลางเมืองสุราษฎร์ธานี ทั้งยังเป็นสำนักงานสรรพากรพื้นที่ที่คงความโดดเด่นในเรื่องดิจิทัล จนขึ้นชื่อว่าเป็นสำนักงานสรรพากรพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีที่นำหลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล มาสู่แผนการปฏิบัติงานและนำมาบอกกล่าวถ่ายทอดอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านโครงการ และกิจกรรมต่างๆ ของสำนักงานสรรพากร ทำให้การส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัลจึงเป็นหลักสำคัญ ที่สามารถสร้างตัวแบบความไว้วางใจ ความเชื่อมั่น และความศรัทธาให้เกิดแก่ชุมชนในพื้นที่ โดยสิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้มาติดต่อในส่วนงานต่างๆ ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ได้รับความเชื่อมั่นไว้วางใจมาใช้บริการเป็นจำนวนมาก จากความเข้มแข็งของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 นี้เห็นได้ว่า มีการมุ่งเน้นการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานในยุคดิจิทัลให้เกิดแก่บุคลากรเป็นแบบหลัก ก่อนที่จะนำไปปฏิบัติงานตามส่วนงานต่างๆ ของหน่วยงาน ด้วยความพอใจ ความเพียรพยายาม ความเอาใจใส่ และความใคร่ครวญ สมกับคำที่ว่า “แบบย่อมมีค่ามากกว่าบอก” ซึ่งสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ทั้ง 7 คน พบว่า

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1 ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลัก “อิทธิบาทธรรม-หลักความสำเร็จ” ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2566 ไว้ว่า

1) ควรประยุกต์ใช้หลักฉันทะ-ความพอใจ มีความพึงพอใจในการส่งเสริมการปฏิบัติงานตามนโยบายสรรพากรดิจิทัล อย่างเต็มที่โดยไม่ได้หวังผลตอบแทน ในการให้ความสนใจกับงานที่ปฏิบัติอยู่ แม้งานจะมีปัญหาอย่างมาก ในความรับผิดชอบและพร้อมให้คำปรึกษาและร่วมกันแก้ปัญหาของงานนั้นๆ ด้วยความเต็มใจ ในการรับฟังความคิดเห็นจากบุคลากรหรือพระภิกษุสามเณรที่อยู่รอบข้างและพร้อมที่จะปฏิบัติตาม ในความพร้อมที่จะปฏิบัติงานอย่างสุดความสามารถแม้งานนั้นจะเหนือความสามารถ ในการปฏิบัติงานด้วยความสมัครใจและมุ่งหวังในผลสำเร็จของงานเหนือสิ่งอื่นใด ในการให้บริการและอนุเคราะห์ผู้มาติดต่อขอความช่วยเหลือ ด้วยการยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ในการเรียนรู้ระบบดิจิทัลและมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงาน ในการปฏิบัติงานด้วยความชื่นชอบโดยมุ่งหวังให้งานที่ได้รับบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายนโยบายดิจิทัล ในการรักที่จะปฏิบัติงาน และพัฒนางานอยู่ตลอดเวลาไม่หยุดนิ่ง เพื่อให้ผลงานที่ได้รับมีประสิทธิผล

2) ควรประยุกต์ใช้หลักวิริยะ-ความเพียรพยายาม มีความเพียรพยายามในการปฏิบัติงานได้ต่อเนื่องยาวนานไม่เบื่อหน่ายต่อนโยบาย e-revenue ของกรมสรรพากร ได้สม่ำเสมอจนกว่างานจะสำเร็จโดยไม่คำนึงถึงความเหนื่อยยาก ได้ทันทีที่ได้รับมอบหมายโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและไม่ละทิ้งงาน ในการชี้แจงแนะนำผู้ร่วมงาน ในเขตปฏิบัติงานให้ทราบถึงนโยบายกรมสรรพากร ในความมานะบากบั่นไม่เกียจคร้านต่อการปฏิบัติงาน โดยยึดหลักความสำเร็จของงานเป็นที่ตั้ง ในการปฏิบัติงาน แม้งานนั้นจะยากและต้องใช้ระยะเวลา ในการทุ่มเทเวลาและความสามารถในการส่งเสริมการปฏิบัติงานแม้เป็นงานที่ไม่ถนัด ในการอดทน และหมั่นเพียรที่จะหาประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานให้เพิ่มพูน ในการทำงาน ไม่ท้อถอยแม้ในขณะปฏิบัติงานนั้นจะเกิดภาวะกดดันอย่างมาก ในการศึกษาค้นคว้าและใฝ่หาความรู้ใหม่ๆ เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานให้เกิดความชำนาญ

3) ควรประยุกต์ใช้หลักจิตตะ-ความตั้งใจ เอาใจใส่ต่อนโยบายสรรพากรอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านในขณะที่ปฏิบัติงาน ต่อการใฝ่รู้ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานดิจิทัลอยู่ตลอดเวลา ทั้งในและนอกเวลางาน มีจิตใจแน่วแน่และมั่นคงต่องานหรือภารกิจโดยไม่คิดเรื่องอื่นจนกว่างานจะสำเร็จ ต่อผู้ร่วมงาน มีจิตอาสาเป็นมิตรกับผู้อยู่ใต้การปกครอง และคนรอบข้างด้วยความจริงใจ ต่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานและผู้อยู่ใต้การปกครอง และเมื่อพบปัญหาก็พร้อมที่จะร่วมกันแก้ไข ตั้งมั่นและตั้งใจจริงที่จะปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตรงตามเป้าหมายของนโยบายสรรพากรดิจิทัล ด้วยจิตใจอ่อนโยน สามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จได้โดยไม่ใช้

ความรุนแรงและไม่เกิดความขัดแย้ง ต่อการปฏิบัติงานด้วยความละเอียดอ่อน ไม่ปฏิบัติงานแบบขอไปทีหรือฉาบฉวย ต่อการรับรู้และมีความรับผิดชอบในงานอย่างเต็มที่แม้ว่าการปฏิบัติงานจะมีอุปสรรคต่อการเอาใจจดจ่อกับงานที่ได้ปฏิบัติโดยพัฒนาให้ถึงความสำเร็จของชิ้นงานมากกว่าจำนวนปริมาณงาน

4) ควรประยุกต์ใช้หลักวิมังสา-ความเข้าใจ พิจารณาใคร่ครวญหาข้อดี-ข้อด้อยเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานทุกครั้ง ตามนโยบายสรรพากรดิจิทัล ไตร่ตรองและตรวจสอบค้นหาข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา ซักซ้อมและทำความเข้าใจในเนื้อหาของงานก่อนที่จะวางแผนการปฏิบัติ คำแนะนำของบุคคลากร วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงาน ตรวจสอบ/ทดสอบคุณภาพ และประสิทธิภาพของผลงานที่ได้ปฏิบัติ คิดค้นหาแนวทางการปรับปรุงงานและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยเหตุผล ศึกษาไตร่ตรองระบบงานเพื่อให้เกิดกระบวนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ถึงแผนส่งเสริมการปฏิบัติงานเพื่อสร้างระบบ วิธีการ และขั้นตอนที่ชัดเจน ถึงการวัดผลประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม นำความรู้ที่ได้จากการทำงานที่ผ่านมาเพื่อมาพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน[64]

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 2 ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลัก “อิทธิบาทธรรม-หลักความสำเร็จ” ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2566 ไว้ว่า

“อิทธิบาท 4” มีความหมายกับคนรุ่นใหม่ที่ต้องการจะเดินทางไปในสู่ความสำเร็จในชีวิตและการงาน เพราะหากทำได้ตามกระบวนความแล้ว สังคมความรู้ ชุมชนความรู้ และปัจเจกชนความรู้ คงอยู่ไม่ไกลเกินฝัน ประการสำคัญ “อิทธิบาท 4” ไม่ได้เกิดขึ้นอย่างโดดเดี่ยวจากหลักธรรมข้ออื่นๆ อันเป็นองค์รวมและเชื่อมโยงถึงกัน เพียงแต่อธิบายคนละบทบาทเท่านั้น สิ่งสำคัญ เราได้ใคร่ครวญในเรื่องเหล่านี้มากน้อยเพียงใด เพราะ ในโลกปัจจุบัน โลกที่สั่งสม อวิชชามามากจนเกินล้น จึงกลายเป็นโลกที่ฉาบฉวยและวุ่นวายสูงสุด นั่นแปลว่าเราต้องฝึกฝนตนเองหลายเท่าตัวเพื่อจะเข้าใจและเข้าถึงหลักธรรมที่ก่อกำเกิดการพัฒนาที่จุดเริ่มต้นของตนเองอย่างแท้จริง มีรายละเอียดดังนี้

1) ฉันทะ คือ การมีใจรักในสิ่งที่ทำ ใจที่รักอันเกิดจากความศรัทธาและเชื่อมั่นต่อสิ่งที่ทำ จึงจะเกิดผลจริงตามควร การมีใจรัก ถือว่าสำคัญมาก ไม่ใช่ทำใจให้รักเพื่ออะไรสักอย่าง หรือห้ามใจไม่ให้รัก มันก็ยากยิ่งพอๆกัน เพราะรักดังกล่าวไม่ได้เกิดจากความรักความศรัทธาของเราจริงๆ ขืนทำไปก็มีแต่จะทุกข์ทรมานแม้จะได้บางสิ่งที่มุ่งหวังแล้วก็ตาม ประการสำคัญเป็นการแอบแฝงมาจากความคิดอื่นศรัทธาอื่นหรือความเป็นอื่นที่เราพยายามหาเหตุและผลมาอธิบายว่า มันคือสิ่ง

---

[64] สัมภาษณ์วันที่ 3 มีนาคม 2566.

เดียวกันเพื่อให้สามารถดำเนินไปได้หรือเพื่อให้ตัวเองสบายใจที่สุด แต่ถ้าเรามีใจศรัทธาอันแรงกล้าแล้ว พลังสร้างสรรค์ก็จะบังเกิดขึ้นกับเราอย่างมหัศจรรย์ทีเดียว พระพุทธองค์ได้สอนไว้ว่า มนุษย์เราต้องเลือกที่จะศรัทธาบางอย่างและหมั่นตรวจสอบศรัทธาของตัวเองว่าดีต่อตัวเองและดีต่อผู้อื่นอันรวมถึงสังคมโดยรวมหรือไม่ เมื่อดีทั้งสองอย่างก็จงมุ่งมั่นที่จะทำด้วยความตั้งใจ และหากไม่ดีก็จงเปลี่ยนแปลงศรัทธาเสียใหม่ซึ่งเราต้องเลือก ไม่เช่นนั้นเราจะกลายเป็นคนที่สับสนไม่มีแก่นสารและเป็นคนไร้รากในที่สุด เมื่อเป็นคนไม่มีแก่นสารก็จะถูกชักชวนไปในทางที่ไม่ดีได้ง่ายนั่นเอง หากจะฝึกฝนตนเอง อาจเริ่มจากการตั้งคำถามกับตัวเองว่าเราศรัทธาอะไรอยู่ เพราะคนเราเมื่อศรัทธาอะไรก็จะได้พบกับสิ่งนั้นเข้าถึงสิ่งนั้น ศรัทธาในเทคโนโลยีเราก็จะเข้าถึงเทคโนโลยี ศรัทธาต่อชาวบ้านเราก็จะเข้าถึงชาวบ้าน ศรัทธาต่อวัตถุก็จะเข้าถึงวัตถุ ศรัทธาต่อลาภยศสรรเสริญก็จะเข้าถึงลาภถึงยศเข้าถึงตำแหน่ง ศรัทธาต่อความรู้ก็จะเข้าถึงความรู้ หรือศรัทธาต่อหลักธรรมก็จะเข้าถึงธรรม หรือไม่ศรัทธาอะไรเลยก็ไม่เข้าถึงก็ไม่เข้าถึงอะไรเลย เพราะความศรัทธานำมาซึ่งมุ่งมั่นทุ่มเทเพื่อทำทุกอย่างให้ได้มาซึ่งสิ่งที่เราศรัทธานั่นเอง ขณะเดียวกันก็ลองตรวจสอบตัวเองดูว่าสิ่งที่เราศรัทธากับสิ่งที่องค์กรของเราศรัทธานั้นตรงกันหรือไม่ หากตรงกันก็เรียนรู้ที่จะเปลี่ยนแปลงตนหรือหากไม่ตรงกันก็เรียนรู้ที่จะให้โอกาสตัวเองไปสู่แห่งที่ที่เหมาะสมกว่า

2) วิริยะ คือ ความมุ่งมั่นทุ่มเท เป็นความมุ่งมั่นทุ่มเททั้งกายและใจ ที่จะเรียนรู้และทำให้เข้าถึงแก่นแท้ของสิ่งนั้น วิริยะนี้มาคู่กับความอดทนอดกลั้น เป็นความรู้สึกไม่ย่อท้อต่อปัญหาและมีความหวังที่จะเอาชนะอุปสรรคทั้งปวง โดยมีศรัทธาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจนำใจและเตือนใจ ความอดทนเป็นเครื่องมือสำหรับคนใจเย็นและใจงามด้วย ไม่ใช่มุทะลุดุดันรบเร้าและรุ่มร้อน เพราะจะทำให้มีโอกาสผิดพลาดได้ง่าย หรือสูญเสียความอดทนในที่สุด ดังนั้นความวิริยะอุสาหะ จึงเป็นวิถีทางของบุคคลที่หาญกล้าและท้าทายต่ออุปสรรคทั้งมวล ถ้าจะฝึกฝนเรื่องความวิริยะแล้วคงต้องเริ่มจากความคิดที่ว่า ต้องหมั่นฝึกฝนตนเองบ่อยๆ หมั่นทำ หมั่นคิด หมั่นเขียน หมั่นนำเสนอและอย่าขี้เกียจ อย่ากลัวความผิดพลาด จงกล้าแสดงออกซึ่งความรับผิดชอบต่อความล้มเหลวของตัวเอง อย่าท้อต่องานหนักและงานมาก ให้คิดว่าทำมาก รู้มาก เก่งมากขึ้น อย่าบ่นว่าไม่มีเวลา เพราะเวลายังคงมีเท่าเดิม

3) จิตตะ คือ ใจที่จดจ่อและรับผิดชอบ เมื่อมีใจที่จดจ่อแล้วก็จะเกิดความรอบคอบตาม คำนี้ยิ่งใหญ่มากปัจจุบัน สังคมซับซ้อน มีสิ่งใหม่เกิดขึ้นมากมาย แต่ละคนมีภาระหน้าที่ที่ต้องทำมากมาย ไม่รู้จะทำอะไรก่อน แต่ถ้าเรามีใจที่จดจ่อต่อสิ่งที่เราคิดเราทำและรับผิดชอบแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการเรียนหรือการงานก็ตาม ทุกอย่างก็จะดีขึ้นไปเอง เราก็จะมีความรอบรู้มากขึ้นเรื่อยด้วยใจที่จดจ่อตั้งมั่นและใฝ่เรียนรู้ของเรา เมื่อมีความรอบรู้มากขึ้นก็จะเกิดความรอบคอบตามมา เมื่อมีความรอบคอบแล้วการตัดสินใจทำอะไรก็จะเกิดความผิดพลาดน้อยตามไปด้วย ความรอบคอบนอกจากจะ

ดำรงอยู่คู่กับความรอบรู้แล้ว ยังต้องอาศัยความดีงามเป็นเครื่องเตือนสติด้วย ถึงจะสามารถใช้จิตของเราพินิจพิจารณาและตรึกตรองในเนื้อแท้ของสิ่งต่างๆนั้นได้อย่างเหมาะสม เพราะความดีงามตามแบบอย่างของคุณธรรมตามหลักศาสนาและจริยธรรมของสังคมนั้นเป็นสิ่งเดียวที่จะทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างปรกติสุข

4) วิมังสา คือ การทบทวนในสิ่งที่ได้คิดได้ทำมา อันเกิดจากการมีใจรัก (ฉันทะ) แล้วทำด้วยความมุ่งมั่น (วิริยะ) อย่างใจจดใจจ่อและรับผิดชอบ (จิตตะ) โดยใช้วิจารณญาณอย่างรอบรู้และรอบคอบ จึงนำไปสู่การทบทวนตัวเอง และทบทวนองค์กรหรือทบทวนขบวนการ ทบทวนในสิ่งที่ได้คิดสิ่งได้ทำผ่านมาว่าเกิดผลดีผลเสียอย่างไร ทั้งที่เป็นเรื่องส่วนตัวของเราเองและเป็นเรื่องที่ร่วมคิดร่วมทำกับคนอื่น เพื่อปรับปรุงปรับแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น ในการวิจัยและการพัฒนานั้นเรามักจะใช้คำว่า “สรุปบทเรียน” เป็นการสรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมาในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อดูว่าสิ่งที่คิดและทำมานั้นมันดำเนินไปในแนวทางที่วาดหวังหรือไม่ หรือว่าคิดไว้อย่างทำอีกอย่าง หรือคิดไว้แต่ไม่ได้ทำเลย หรือทำไปแล้วแต่ไม่ได้อย่างที่มุ่งหวัง ทั้งนี้จะได้วิเคราะห์ต่อไปว่า ที่มันสำเร็จมันเป็นเพราะอะไร และที่มันล้มเหลวมันเกิดจากอะไร เพื่อที่จะได้หาแนวทางแก้ไขหรือหาทางหลีกเลี่ยงผลเสียที่อาจเกิดขึ้น[65]

3. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 3 ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลัก “อิทธิบาทธรรม-หลักความสำเร็จ” ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2566 ไว้ว่า

อิทธิบาทหรืออิทธิบาทธรรมเป็นศัพท์ในพระพุทธศาสนานั้น หมายถึงฐานหรือหนทางสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน หรือคุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่ คุณเครื่องสำเร็จสมประสงค์ในการทำงาน ทางแห่งความสำเร็จ คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมายตามที่ได้ตั้งใจไว้ของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 มี ๔ ประการ คือ

1) ฉันทะ (ความพอใจ) คือ ความต้องการที่จะทำ ใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ และปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่งขึ้นไป พระพุทธองค์ได้ตรัสสอนภิกษุว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย เรามีความคิดอย่างนี้ว่า ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ย่อมเจริญอิทธิบาท อันประกอบด้วยฉันทสมาธิและปธานสังขาร ดังนี้ว่า ฉันทะของเราจักไม่ย่อหย่อนเกินไป ไม่ต้องประคองเกินไป ไม่หดหู่ในภายใน ไม่ฟุ้งซ่านไปในภายนอก และเธอมีความสำคัญในเบื้องหลังและเบื้องหน้าอยู่ว่า เบื้องหน้าฉันใด เบื้องหลังก็ฉันนั้น เบื้องหลังฉันใด เบื้องหน้าก็ฉันนั้น เบื้องล่างฉันใด เบื้องบนก็ฉันนั้น เบื้องบนฉันใด เบื้องล่างก็ฉันนั้น กลางวันฉันใด กลางคืนก็ฉันนั้น กลางคืนฉันใด กลางวันก็ฉันนั้น เธอมีใจเปิดเผย ไม่มีอะไรหุ้มห่อ

[65] สัมภาษณ์วันที่ 3 มีนาคม 2566.

อบรมจิตใจให้สว่างอยู่ ความต้องการที่จะทำ ใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ และปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่งขึ้นไป ซึ่งบุคลากรในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ต้องการส่งเสริมการปฏิบัติงานอยู่เสมอ และปรารถนาจะทำให้การปฏิบัติงานได้ผลดียิ่งขึ้นไปเช่นกัน

2) วิริยะ (ความเพียร) คือ ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระไม่ท้อถอย พระพุทธองค์ได้ตรัสสอนภิกษุว่า ภิกษุย่อมเจริญอิทธิบาทอันประกอบด้วยวิริยสมาธิและปธานสังขาร ดังนี้ว่า วิถานะยะของเราจักไม่ย่อหย่อนเกินไป ไม่ต้องประคองเกินไป ไม่มีอะไรหุ้มห่อ อบรมจิตให้ สว่างอยู่ จิตตะ (ความคิด) คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำ และทำสิ่งนั้น ๆ ด้วยความคิดเอาจิตฝักใฝ่ ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป ภิกษุย่อมเจริญอิทธิบาทอันประกอบไปด้วยจิตตสมาธิและปธานสังขาร ดังนี้ว่า จิตของเราจักไม่ย่อหย่อนเกินไป ไม่ต้องประคองเกินไป ไม่มีอะไรหุ้มห่อ อบรมจิตให้สว่างอยู่ ซึ่งบุคลากรในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 มีขยันหมั่นเพียรประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระไม่ท้อถอย ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานอยู่เสมอ และปรารถนาจะทำให้การปฏิบัติงานได้ผลดียิ่งขึ้นไปเช่นกัน

3) จิตตะ (ความคิด) คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำ และกระทำสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาจิตฝักใฝ่ ไม่ปล่อยจิตใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป พระพุทธองค์ได้ตรัสสอนภิกษุว่า ภิกษุย่อมเจริญอิทธิบาทอันประกอบด้วยจิตตสมาธิและปธานสังขาร ดังนี้ว่า จิตของเราจักไม่ย่อหย่อนเกินไป ไม่ต้องประคองเกินไป ไม่มีอะไรหุ้มห่อ อบรมจิตให้สว่างอยู่ ซึ่งบุคลากรในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำ และทำสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาจิตฝักใฝ่ ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานอยู่เสมอ และปรารถนาจะทำให้การปฏิบัติงานได้ผลดียิ่งขึ้นไปเช่นกัน

4) วิมังสา (ความไตร่ตรอง หรือทดลอง) คือ หมั่นใช้ปัญญา การพิจารณาใคร่ครวญ ตรวจหาเหตุผล และตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัดผล คิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง เป็นต้น พระพุทธองค์ได้ตรัสสอนภิกษุว่า ภิกษุย่อมเจริญอิทธิบาทอันประกอบด้วยวิมังสาสมาธิและปธานสังขาร ดังนี้ว่า วิมังสาของเราจักไม่ย่อหย่อนเกินไป ไม่ต้องประคองเกินไป ไม่หดหู่ในภายใน ไม่ฟุ้งซ่านไปภายนอก และเธอมีความสำคัญในเบื้องหลังและเบื้องหน้าอยู่ว่า เบื้องหน้าฉันใดเบื้องหลังก็ฉัน เบื้องหลังฉันใดเบื้องหน้าก็ฉันนั้น เบื้องล่างฉันใดเบื้องบนก็ฉันนั้น เบื้องบนฉันใดเบื้องล่างก็ฉันนั้น กลางวันฉันใดกลางคืนก็ฉันนั้น กลางคืนฉันใดกลางวันก็ฉันนั้น เธอมีใจเปิดเผย ไม่มีอะไรหุ้มห่อ อบรมจิตให้สว่างอยู่ ซึ่งบุคลากรในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญ ตรวจหาเหตุผล และตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัดผล

คิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง เป็นต้น ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานอยู่เสมอ และปรารถนาจะทำให้การปฏิบัติงานได้ผลดียิ่งขึ้นไปเช่นกัน[66]

4. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 4 ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลัก “อิทธิบาทธรรม-หลักความสำเร็จ” ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2566 ไว้ว่า

1) ฉันทะ (พอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น) หมายถึงมีความพอใจรักใคร่ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 คือ 1) พอใจในงาน 2) รักในงาน 3) ทำในสิ่งที่ดีงามถูกต้องต่อองค์กร 4) มีความสุจริต 5) มีความยุติธรรม 6) พยายามทำงานให้สำเร็จ 7) รักในองค์กร 8) รักผู้ร่วมงาน 9) ความปรารถนาดีต่อสิ่งที่ทำ

2) วิริยะ (เพียรประกอบสิ่งนั้น) หมายถึงมีความเพียรพยายามในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 คือ 1) ขยันหมั่นเพียร 2) ปฏิบัติงานด้วยความพยายาม 3) เข้มแข็งอดทน 4) ไม่ท้อถอยในการทำงาน 5) เพียงประกอบความดี 6) มีความบากบั่น 7) ใฝ่หาความรู้เสมอ 8) เพียรในการระวังอบายมุขอกุศล 9) มีจิตใจที่แน่วแน่

3) จิตตะ (เอาใจฝักใฝ่ในสิ่งนั้น) หมายถึงมีความเอาใจฝักใฝ่ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 คือ 1) ใส่ใจในงาน 2) เอาจิตฝักใฝ่ในงาน 3) ไม่ฟุ้งซ่านเลื่อนลอย 4) มีความกระตือรือร้น 5) ทำงานด้วยความสดชื่นมีชีวิตชีวา 6) จดจ่อกับงานที่ทำ 7) มีความรอบคอบ 8) ไตร่ตรองอยู่เสมอ 9) ป้องกันข้อผิดพลาดที่จะเกิดกับงาน

4) วิมังสา (หมั่นตริตรองพิจารณาหาเหตุผลในสิ่งนั้น) หมายถึงมีความหมั่นตริตรองพิจารณาหาเหตุผลในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 คือ 1) หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผล 2) ตรวจสอบข้อบกพร่องอยู่เสมอ 3) วางแผนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง 4) ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพของตนเอง 5) ไม่ละโมบในทรัพย์สินเงินทองของสมนาคุณ

ซึ่งแสดงให้เห็นถึงภาพรวมของการนำหลักอิทธิบาท 4 ไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 สู่ความสำเร็จตามหลักการ 4 ด้าน คือ 1) ฉันทะ (พอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น) 2) วิริยะ (เพียรประกอบสิ่งนั้น) 3) จิตตะ (เอาใจฝักใฝ่ในสิ่งนั้น) 4) วิมังสา (หมั่นตริตรองพิจารณาหาเหตุผลในสิ่งนั้น) โดยบุคลากรมีจุดมุ่งหมายที่

---

[66] สัมภาษณ์วันที่ 9 มีนาคม 2566.

ต้องการให้การทำงานบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด อีกทั้งการปฏิบัติงานดังกล่าวโดยนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในทุกขั้นตอนแล้ว ย่อมเป็นที่ชัดเจนว่าองค์การจะประสบความสำเร็จได้อย่างสูง[67]

5. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 5 ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลัก “อิทธิบาทธรรม-หลักความสำเร็จ” ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2566 ไว้ว่า

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ให้ประสบความสำเร็จนั้น ขอเสนอว่าต้องเริ่มจากความรู้ความเข้าใจในหลักอิทธิบาท 4 ของบุคลากรก่อน ทั้งนี้ การรู้หลักปฏิบัติที่ถูกต้องจะก่อให้เกิดเป็นเครื่องจูงใจผลักดันให้เกิดการปฏิบัติที่ถูกต้องจึงจะปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ให้พบกับความสำเร็จได้ ดังนั้น บุคลากรควรประพฤติปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาท 4 ดังนี้

1) ฉันทะ พอใจรักใคร่ในการปฏิบัติงานนั้น บุคลากรกรจำเป็นต้องพอใจในงานที่ตนเองปฏิบัติอยู่ หากบุคลากรขาดฉันทะ คือ ไม่ได้รักในงานของตน จะนำไปสู่ความล้มเหลวทั้งหน้าที่การงานของตนและความล้มเหลวขององค์กรได้ บุคลากรที่ต้องมีฉันทะ คือ ต้องรักในงานของตนอยู่เสมอเพื่อให้ตนมีจิตฝักใฝ่ที่จะให้งานของตนนั้นบรรลุผลสำเร็จ จึงต้องทำในสิ่งที่ดีงาม ถูกต้อง และมีความสุจริต ยุติธรรม เพียรทำในงานให้สำเร็จ ด้วยความรักในงาน รักในองค์กร และรักผู้ร่วมงาน มีความเต็มใจในการช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานในหน่วยงาน มีความปรารถนาดีต่อสิ่งที่ทำ ก็จะทำให้องค์กรนั้นประสบกับความสำเร็จได้

2) วิริยะ เพียรประกอบสิ่งนั้น ความขยันหมั่นเพียรเป็นพื้นฐานของผู้ที่ต้องการจะประสบความสำเร็จ บุคลากรจึงต้องมีความขยันหมั่นเพียร ปฏิบัติงานด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน ไม่ท้อถอย เพียรประกอบความดี ความบากบั่น ใฝ่หาความรู้หาประสบการณ์ใหม่เพื่อนำมาปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติงานด้วยความไม่เบื่อหน่าย ขณะเดียวกัน ต้องมีความเพียรในการระวัง และละอกุศล อบายมุข ให้มีจิตที่แน่วแน่เฉพาะสิ่งที่จะทำให้องค์กรบรรลุผลสำเร็จโดยไม่เบียดเบียนหรือก่อเกิดโทษภัยทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น

3) จิตตะ เอาใจฝักใฝ่ในสิ่งนั้น บุคลากรต้องใส่ใจในงานของตน เอาจิตฝักใฝ่ไม่ปล่อยจิตให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอย มีความกระตือรือร้น ทำด้วยความมีชีวิตชีวา สดชื่นขณะที่ทำงานเสมอ การมีใจที่จดจ่อกับสิ่งนั้น จะเกิดความรอบคอบ ทำให้คิดได้ ไตร่ตรอง หาเหตุผลที่เหมาะสมได้ ป้องกันการเกิดข้อผิดพลาดในการบริหารองค์กร ปฏิบัติงานโดยไม่ใช้ความรุ่นแรงและไม่เกิดความขัดแย้ง ผู้ใดที่

---

[67] สัมภาษณ์วันที่ 9 มีนาคม 2566.

ไม่จดจ่ออยู่กับงานที่ทำ ทำงานแบบผ่านๆ ขาดความรอบคอบ จะส่งผลเสียต่อองค์กรได้ ดังนั้น ต้องเอาจิตใฝ่กับงานที่ทำอยู่เสมอจึงจะบริหารองค์กรให้บรรลุผลสำเร็จได้

4) วิมังสา หมั่นตริตรองพิจารณาหาเหตุผลในสิ่งนั้น ผู้บริหารหมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผล และตรวจสอบข้อบกพร่องอยู่เสมอ เมื่อพบข้อผิดพลาดให้คิดวางแผนหาวิธีแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น ใช้ปัญญาไตร่ตรองสิ่งใดผิด สิ่งใดถูก ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมในวิชาชีพของตนเองมิให้ด่างพร้อย ไม่วอกแวก ไม่ฟุ้งซ่าน ไม่ละโมบในทรัพย์สินเงินทองของสมนาคุณอันเป็นเหตุให้ตนและองค์กรต้องด่างพร้อย คุณธรรมวิมังสานี้จะเป็นแรงผลักดันให้ผู้ประพฤติไปสู่ความสำเร็จผลตามที่มุ่งหมายได้โดยง่าย[68]

6. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 6 ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลัก “อิทธิบาทธรรม - หลักความสำเร็จ” ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2566 ไว้ว่า

มนุษย์เราเกิดมาเป็นคนเหมือนกัน ถึงแม้จะเลือกเกิดมิได้ แต่การดำเนินชีวิตเราสามารถลิขิตได้ แม้โลกจะกว้างไกลแสนไกล แต่การดำเนินชีวิตหรือการเดินทางไปสู่จุดหมายของแต่ละคนนั้นไม่มีใครนำเราไปหรอก แต่ละคนต้องวางแผนกันเอาเอง ฉันคนหนึ่งที่เชื่อว่า ถ้าเราได้วางแผนไว้อย่างสุขุมแล้วค่อยๆ เดินก็ย่อมสู่จุดหมายในชีวิตของแต่ละคน แต่ปัจจัยที่จะชี้นำให้ชีวิตถึงวัตถุประสงค์ของแต่ละคนนั้น ฉันว่าจะต้องมีคุณธรรมที่นำสู่ความสำเร็จ หรือที่เรียกว่าอิทธิบาท 4 ซึ่งพออธิบายได้โดยสรุปดังนี้

1) ฉันทะ ความพอใจ ใฝ่รักในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ที่จะทำอย่างสม่ำเสมอ คนเราถ้าทำด้วยใจรักย่อมมีความสุข เพลิดเพลิน ไม่รู้สึกเหน็ดเหนื่อย งานก็ย่อมสำเร็จด้วยดีเสมอ

2) วิริยะ ความเพียร ขยันหมั่นประกอบการในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ด้วยความอุตสาหะพยายามเข้มแข็ง อดทน ไม่ท้อถอย

3) จิตตะ ความคิด ตั้งจิตรับรู้ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ที่ทำและทำด้วยความคิด เอาจิตฝักใฝ่ จดจ่อ ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป

4) วิมังสา คือ ความไตร่ตรอง ทดลอง ใช้ปัญญาใคร่ครวญตรวจสอบหาเหตุผลข้อบกพร่องต่างๆ ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ที่ทำ โดยรวมก็คือมีการวางแผน การวัดผล การคิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง เป็นต้น

[68] สัมภาษณ์วันที่ 9 มีนาคม 2566.

ถ้าใครทำงานตามอิทธิบาท 4 ทั้ง 4 ข้อ ดังที่กล่าวมาแล้วนี้ ย่อมประสบความสำเร็จในงานที่ทำ ก่อให้เกิดผลดีแก่ชีวิต[69]

7. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 7 ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลัก “อิทธิบาทธรรม-หลักความสำเร็จ” ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2566 ไว้ว่า

การที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงานของบุคลากรสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 โดยปราศจากภัยอันตรายใดๆ ตามหลักพุทธศาสนานั้นต้องอาศัยธรรมภาษิตที่ว่า ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน (อตฺตาหิ อตฺตโน นาโถ) การที่จะปฏิบัติสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองนั้นต้องอาศัยหลักอิทธิบาทธรรม “อิทธิ” แปลว่า ความสำเร็จ ส่วนคำว่า “บาท” แปลว่า ทางหรือสิ่งที่ช่วยนำทาง เมื่อรวมกันแล้วจึงหมายถึงทางแห่งความสำเร็จ เป็นหลักธรรมหรือวิธีการที่คนจะพึงใช้เพื่อสร้างความสำเร็จในชีวิต ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 4 ประการ คือ ฉันทะ วิริยะ จิตตะและวิมังสา โดยแต่ละองค์ประกอบของอิทธิบาท 4 มีรายละเอียดดังนี้

1) ฉันทะ คือ ความพอใจ ซึ่งในการทำงานหรือทำภารกิจใดๆ ก็ตาม เราต้องมีความพอใจหรือมีความต้องการที่จะทำ ใฝ่ใจรักในสิ่งที่เราทำและปรารถนาที่จะทำให้ได้ผลดียิ่งๆ ขึ้นไป ซึ่งเป็นข้อแรกที่จะทำให้งานหรือภารกิจนั้นสำเร็จลุล่วงไปได้โดยง่ายต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี

2) วิริยะ ความเพียรในการทำงานหรือภาระกิจใดๆ ผู้กระทำจะต้องหมั่นขยันประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระ ไม่ท้อถอย ในการทำงานหรือกิจการต่างๆ นั้น ต้องประสบปัญหาและอุปสรรคบ้างไม่มากก็น้อย การที่เราจะฝ่าฟันปัญหาและอุปสรรคเหล่านั้นไปได้จำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะต้องมีความขยันหมั่นเพียร มีความอดทนเป็นที่ตั้งต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี

3) จิตตะ ความเอาใจใส่ ความคิดมุ่งมั่น เป็นการตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่กระทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาใจฝักใฝ่ไม่ปล่อยใจให้จิตใจฟุ้งซ่าน เลื่อนลอย อุทิศตัวให้แก่สิ่งที่ทำ ดังนั้น ในการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานีต่างๆ เราต้องเอาใจใส่ตั้งใจแน่วแนในสิ่งที่ทำหรือตั้งใจทำ ซึ่งจะทำให้งานนั้นบรรลุเป้าหมายในเวลาอันรวดเร็ว

4) วิมังสา คือ ความไตร่ตรอง ใคร่ครวญ ทดลอง เป็นการใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญ ตรวจหาเหตุผลและตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ปฏิบัติของบุคลากรในยุคดิจิทัลสังกัด

---

[69] สัมภาษณ์วันที่ 14 มีนาคม 2566.

สำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 นั้น มีการวางแผน วัดผล คิด ค้นหาวิธีการปรับปรุง ตรวจสอบสิ่งที่ทำให้ละเอียดถี่ถ้วนเพื่อให้ได้งานนั้นออกมาดีที่สุด[70]

สรุปผลการสัมภาษณ์ได้ว่า การส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ต้องประยุกต์ใช้หลัก “หลักอิทธิบาท 4” เพราะอิทธิบาทธรรม เป็นทฤษฎีแห่งความสำเร็จ คุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย คือ การส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ซึ่งเป็นพฤติกรรมภายในของบุคลากรสรรพากรให้สอดรับกับหลักพุทธทฤษฎีการสงเคราะห์ คือ สังคหวัตถุ 4 ซึ่งเป็นทฤษฎีเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจคนเข้าด้วยกันเป็นหมู่คณะ และประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี หลักการสงเคราะห์ช่วยเหลือกัน ประกอบด้วย 4 หลักการ คือ

1. มีความพึงพอใจในการส่งเสริมการปฏิบัติงาน ด้านการให้บริการเกี่ยวกับการต้อนรับ การให้คำปรึกษา การติดตามผล การสำรวจและการประเมินผล (ฉันทะ) คือ 1) พอใจในงาน 2) รักในงาน 3) ทำในสิ่งที่ดีงามถูกต้องต่อองค์กร 4) มีความสุจริต 5) มีความยุติธรรม 6) พยายามทำงานให้สำเร็จ 7) รักในองค์กร 8) รักผู้ร่วมงาน 9) ความปรารถนาดีต่อสิ่งที่ทำ

ฉันทะความพึงพอใจนั้น เป็นความต้องการที่จะทำ ใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ และปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่งๆ ขึ้นไป ของบุคลากรในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงาน โดยแสดงออกมาในลักษณะของความโอบอ้อมอารี การให้คือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน ช่วยเหลือกันด้วยสิ่งของ ตลอดถึงให้ความรู้และแนะนำสั่งสอน เรียกว่า ฉันทะคู่กับทาน

2. มีความเพียรพยายามในการปฏิบัติงานได้ต่อเนื่องยาวนานไม่เบื่อหน่ายต่อนโยบายด้านการให้บริการเกี่ยวกับการต้อนรับ การให้คำปรึกษา การติดตามผล การสำรวจและการประเมินผล (วิริยะ) คือ 1) ขยันหมั่นเพียร 2) ปฏิบัติงานด้วยความพยายาม 3) เข้มแข็งอดทน 4) ไม่ท้อถอยในการทำงาน 5) เพียงประกอบความดี 6) มีความบากบั่น 7) ใฝ่หาความรู้เสมอ 8) เพียรในการระวังอบายมุขอกุศล 9) มีจิตใจที่แน่วแน่

วิริยะความเพียรพยายามนั้น เป็นความขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายามเข้มแข็ง อดทน เอาธุระไม่ท้อถอย ของบุคลากรในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงาน โดยแสดงออกมาในลักษณะของวจีไพเราะ วาจาเป็นที่รัก วาจาดูดดื่มน้ำใจ หรือวาจาซาบซึ้งใจ คือกล่าวคำสุภาพไพเราะอ่อนหวานสมานสามัคคี ให้เกิดไมตรีและความรักใคร่นับถือ ตลอดถึงคำแสดงประโยชน์ประกอบด้วยเหตุผลเป็นหลักฐานจูงใจให้นิยมยินดี เรียกว่า วิริยะคู่กับปิยวาจา หรือเปยยวัชชะ

---

[70] สัมภาษณ์วันที่ 14 มีนาคม 2566.

3. เอาใจใส่ต่อนโยบายสรรพากรอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านในขณะที่ปฏิบัติงานด้านการให้บริการเกี่ยวกับการต้อนรับ การให้คำปรึกษา การติดตามผล การสำรวจและการประเมินผล (จิตตะ) คือ 1) ใส่ใจในงาน 2) เอาจิตฝักใฝ่ในงาน 3) ไม่ฟุ้งซ่านเลื่อนลอย 4) มีความกระตือรือร้น 5) ทำงานด้วยความสดชื่นมีชีวิตชีวา 6) จดจ่อกับงานที่ทำ 7) มีความรอบคอบ 8) ไตร่ตรองอยู่เสมอ 9) ป้องกันข้อผิดพลาดที่จะเกิดกับงาน

จิตตะความคิดมุ่งไปนั้น เป็นการตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาจิตฝักใฝ่ในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป อุทิศตัวอุทิศใจให้แก่สิ่งที่ทำตามภาระหน้าที่ของบุคลากรในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงาน โดยแสดงออกมาในลักษณะของการสงเคราะห์ประชาชน การประพฤติประโยชน์ คือ ขวนขวายช่วยเหลือกิจการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ตลอดถึงช่วยแก้ไขปรับปรุงส่งเสริมในทางจริยธรรม เรียกว่า จิตตะคู่กับอัตถจริยา

4. พิจารณาใคร่ครวญหาข้อดี-ข้อด้อยเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานทุกครั้งตามนโยบายสรรพากรดิจิทัลด้านการให้บริการเกี่ยวกับการต้อนรับ การให้คำปรึกษา การติดตามผล การสำรวจและการประเมินผล (วิมังสา) คือ 1) หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผล 2) ตรวจสอบข้อบกพร่องอยู่เสมอ 3) วางแผนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง 4) ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพของตนเอง 5) ไม่ละโมบในทรัพย์สินเงินทองของสมนาคุณ

วิมังสาความไตร่ตรองหรือทดลองนั้น เป็นความหมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญ ตรวจตราหาเหตุผล และตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน การวัดผล การคิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง เป็นต้น ของบุคลากรในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงาน โดยแสดงออกมาในลักษณะของการวางตนที่เหมาะสม ความมีตนเสมอ คือ ทำตนเสมอต้นเสมอปลาย กระทำเป็นประจำ ปฏิบัติตนแบบสม่ำเสมอกันในชนทั้งหลาย และเสมอในสุขทุกข์โดยร่วมรับรู้ ร่วมแก้ไข ตลอดถึงวางตนเหมาะแก่ฐานะ ภาวะบุคคล เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมถูกต้องตามธรรมในแต่ละกรณี กล่าวคือความเป็นผู้มีจุดหมายร่วมกัน หรือความคำนึงถึงประโยชน์อันร่วมกัน ความมีตนร่วมกันโดยเฉพาะมุ่งเอาร่วมสุขร่วมทุกข์ เรียกว่า วิมังสาคู่กับสมานัตตตาหรือสมานตฺถตา (สมานารฺถตา)[71]

[71] ผลการสัมภาษณ์ พระครูปริยัติธำรงคุณ (ดร.); พระครูธีรธรรมานุยุต; นายเกรียงศักดิ จุลานุพันธ์; นางสาวยินดี คงเกลี้ยง; นางกณิการ์ ภูตะมี; นางสาวทิพวัลย์ จันทร์ขาว; นางสาวจันทนา พัวภิรมย์, มีนาคม 2566.

ตารางที่ 4.14 สรุปผลการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1

ประเด็น	เชิงปริมาณ			เชิงคุณภาพ	ความคิดเห็นผู้วิจัย
	$\overline{X}$	SD	แปลผล		
1. การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1	4.33	0.65	มาก	-	ผู้วิจัยต้องการจะนำผลการศึกษาให้สำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี1 นำไปใช้เพื่อเป็นแบบอย่างการพัฒนาการส่งเสริมการปฏิบัติงานด้วยหลักอิทธิบาท4 ของบุคลากรในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นในองค์การ
2. ข้อเสนอแนะการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1	-	-	-	บุคลากรได้รับการส่งเสริมการปฏิบัติงานด้วยหลักอิทธิบาทเพื่อเป็นแบบอย่างลงสู่แผนพัฒนาบุคลากรในยุคดิจิทัล เป็นแนวทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมและมีการปฏิบัติตามแผนงานขององค์การโดยเริ่มตั้งแต่เบื้องต้นท่ามกลาง และท้ายที่สุด	บุคลากรได้รับการส่งเสริมการปฏิบัติงานด้วยหลักอิทธิบาท4 อย่างจริงจังจนจัดเป็นบุคลากรในยุคดิจิทัลที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพของสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 สมกับคำที่ว่า “แบบย่อมมีค่ามากกว่าบอก”

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1” ” ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาหลักอิทธิบาท 4 2) เปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 3) เสนอแนะการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 จำนวน 160 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ซึ่งมีคุณสมบัติที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ด้วยวิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผู้วิจัยสามารถสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1” นี้ ผู้วิจัยพบว่า

อิทธิบาทธรรมเป็นทฤษฎีแห่งความสำเร็จ คุณธรรมให้ประสบความสำเร็จ เป็นแนวทางที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมายไว้ เป็นหลักธรรมที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในด้านต่างๆ ได้มากมาย เช่น การปฏิบัติธรรม การทำงาน การจัดการเรียนการสอนหนังสือ การดำเนินชีวิต ตลอดถึงการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 หลักอิทธิบาทธรรม 4 ประการ ประกอบด้วย **ฉันทะ** เป็นความพึงพอใจ คือ ความต้องการที่จะทำใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ และปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่งๆ ขึ้นไป ของบุคลากรในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานีในการส่งเสริมการปฏิบัติงาน หมายถึงสร้างความพอใจในการ

ส่งเสริมการปฏิบัติงาน ประสงค์จะทำยิ่งขึ้น **วิริยะ** เป็นความเพียรพยายาม คือ ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข็มแข็ง อดทน เอาธุระไม่ท้อถอย ของบุคลากรในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานีในการส่งเสริมการปฏิบัติงาน **จิตตะ** เป็นความคิดมุ่งไป คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาจิตฝักใฝ่ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป อุทิศตัวอุทิศใจให้แก่สิ่งที่ทำของบุคลากรในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงาน กล่าวคือความมีจิตใจสู้ไม่ท้อถอยต่อปัญหาหรืออุปสรรค **วิมังสา** เป็นความไตร่ตรองหรือทดลอง คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผลและตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัดผล คิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง เป็นต้น ของบุคลากรในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงาน กล่าวคือการรู้จักใช้ปัญญา ใช้ความคิดพิจารณาอย่างรอบด้านในการทำงาน ให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย

ในครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบถาม บุคลากรสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 75.22 มีช่วงอายุมากกว่า 45 ปีขึ้นไป จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 59.30 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 35 - 45 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 30.97 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 64.60 รองลงมาคือ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 24.78 และมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานระหว่าง 15-30 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 61.95 รองลงมาคือมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานมากกว่า 30 ปีขึ้นไป จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 19.47

5.1.2 ผลการวิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านวิริยะ (ความเพียรพยายาม) รองลงมาคือ ด้านฉันทะ (ความพึงพอใจ) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านจิตตะ (ความเอาใจใส่)

เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน มีดังนี้

1) ด้านฉันทะ (ความพึงพอใจ) พบว่า การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ด้านฉันทะ (ความพึงพอใจ) มีค่าแปลผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับ

ตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านพึงพอใจในความรับผิดชอบและพร้อมให้คำปรึกษา และร่วมกันแก้ปัญหาของงานนั้นๆ ด้วยความเต็มใจ รองลงมาคือ ท่านพึงพอใจที่จะให้บริการและอนุเคราะห์ผู้มาขอความช่วยเหลือด้วยการยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านพึงพอใจในการเรียนรู้ระบบดิจิทัลและการมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงาน

2) ด้านวิริยะ (ความเพียรพยายาม) พบว่า การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ด้านวิริยะ (ความเพียรพยายาม) มีค่าแปลผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านมีความเพียรพยายามปฏิบัติงานทันทีที่ได้รับมอบหมายไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและไม่ละทิ้งงาน รองลงมาคือ ท่านมีความเพียรพยายามบากบั่นไม่เกียจคร้านต่อการปฏิบัติงานโดยยึดหลักความสำเร็จของงานเป็นที่ตั้ง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านมีความเพียรพยายามศึกษาค้นคว้าและใฝ่หาความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานให้เกิดความชำนาญ

3) ด้านจิตตะ (ความเอาใจใส่) พบว่า การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ด้านจิตตะ (ความเอาใจใส่) มีค่าแปลผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านเอาใจใส่ต่อผู้ร่วมงานมีจิตอาสาเป็นมิตรกับผู้อยู่ในการปกครอง และคนรอบข้างด้วยความจริงใจ รองลงมาคือ ท่านเอาใจใส่ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานและผู้อยู่ในการปกครอง และเมื่อพบปัญหาก็พร้อมที่จะร่วมกันแก้ไข และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านเอาใจใส่จดจ่อกับงานที่ได้ปฏิบัติโดยพัฒนาให้ถึงความสำเร็จของชิ้นงานมากกว่าจำนวนปริมาณงาน

4) ด้านวิมังสา (ความพิจารณาใคร่ครวญ) พบว่า การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ด้านวิมังสา (ความพิจารณาใคร่ครวญ) มีค่าแปลผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านพิจารณาใคร่ครวญซักซ้อมทดลองและทำความเข้าใจในเนื้อหางานก่อนที่จะวางแผนการปฏิบัติ รองลงมาคือ ท่านพิจารณาใคร่ครวญถึงแผนการส่งเสริมการปฏิบัติงานเพื่อสร้างระบบวิธีการและขั้นตอนที่ชัดเจน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านพิจารณาใคร่ครวญหาข้อดี-ข้อด้อยเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานทุกครั้งตามนโยบายสรรพกรดิจิทัล

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างตามสมมติฐาน พบว่า

1) ในภาพรวมการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ที่มีเพศต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ไม่แตกต่างกัน

2) ในภาพรวมการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ที่มีอายุต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ไม่แตกต่างกัน

3) ในภาพรวมการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ไม่แตกต่างกัน

4) ในภาพรวมการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ไม่แตกต่างกัน

5.1.3 ข้อเสนอแนะการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 สรุปผลการสัมภาษณ์ได้ดังนี้

หลักอิทธิบาท 4 หรือ อิทธิบาทธรรม เป็นทฤษฎีแห่งความสำเร็จ หรือ คุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย คือ การส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ซึ่งเป็นพฤติกรรมภายในของบุคลากรสรรพากร ได้สอดรับกับหลักพุทธทฤษฎีการสงเคราะห์ คือ สังคหวัตถุ 4 ซึ่งเป็นทฤษฎีเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจคนเข้าด้วยกันเป็นหมู่คณะ และประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี หลักการสงเคราะห์ช่วยเหลือกัน ประกอบด้วย 4 หลักการ คือ

1) ฉันทะ ความพึงพอใจ คือ ความต้องการที่จะทำ ใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ และปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่งๆ ขึ้นไป ของบุคลากรในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงาน โดยแสดงออกมาในลักษณะของความโอบอ้อมอารี การให้คือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน ช่วยเหลือกันด้วยสิ่งของ ตลอดถึงให้ความรู้และแนะนำสั่งสอน เรียกว่าทาน

2) วิริยะ ความเพียร คือ ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระไม่ท้อถอยย่อท้อ ของบุคลากรในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงาน โดยแสดงออกมาในลักษณะของวจีไพเราะ วาจาเป็นที่รัก วาจาดูดดื่มน้ำใจ หรือวาจาซาบซึ้งใจ คือกล่าวคำสุภาพไพเราะอ่อนหวานสมานสามัคคี ให้เกิดไมตรีและความรักใคร่นับถือ ตลอดถึงคำแสดงประโยชน์ประกอบด้วยเหตุผลเป็นหลักฐานจูงใจให้นิยมยินดี เรียกว่าปิยวาจา หรือเปยยวัชชะ

3) จิตตะ ความคิดมุ่งไป คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาจิตฝักใฝ่ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป อุทิศตัวอุทิศใจให้แก่สิ่งที่ทำ ของบุคลากรในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงาน โดยแสดงออกมาในลักษณะของการสงเคราะห์ประชาชน การประพฤติประโยชน์ คือ ขวนขวายช่วยเหลือกิจการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ตลอดถึงช่วยแก้ไขปรับปรุงส่งเสริมในทางจริยธรรม เรียกว่าอัตถจริยา

4) วิมังสา ความไตร่ตรองหรือทดลอง คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผลและตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัดผล คิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง เป็นต้น ของบุคลากรในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงาน โดยแสดงออกมาในลักษณะของการวางตนที่เหมาะสม ความมีตนเสมอ คือ ทำตนเสมอต้นเสมอปลาย ปฏิบัติสม่ำเสมอกันในชนทั้งหลาย และเสมอในสุขทุกข์โดยร่วมรับรู้ร่วมแก้ไข ตลอดถึงวางตนเหมาะแก่ฐานะ ภาวะบุคคล เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม ถูกต้องตามธรรมในแต่ละกรณี กล่าวคือความเป็นผู้มีจุดหมาย ร่วมกัน หรือความคำนึงประโยชน์อันร่วมกัน ความมีตนร่วมกัน โดยเฉพาะมุ่งเอาร่วมสุขร่วมทุกข์ เรียกว่าสมานัตตตา หรือสมานตฺตา

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 ผลการศึกษาวิจัยพบว่า อิทธิบาทเป็นทฤษฎีแห่งความสำเร็จ ที่จะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมายไว้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ได้เป็นอย่างดียิ่ง โดยบุคลากรมีฉันทะความพึงพอใจ วิริยะความเพียรพยายาม จิตตะความคิดมุ่งไป วิมังสาความไตร่ตรองอย่างง่ายดายได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 เป็นพุทธมามกะ สุราษฎร์ธานีเป็นเมืองแหล่งธรรมะ มีหลวงพ่อพุทธทาสเป็นผู้บุกเบิกการเผยแผ่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เข้าใจง่าย ทำให้พุทธบริษัททั้งหลายเข้าถึงธรรม ทั้งในแง่ของภาษาคนภาษาธรรม ที่เป็นตัวธรรมชาติหน้าที่ที่แท้จริง กฎหน้าที่ของธรรมชาติ การปฏิบัติตามหน้าที่ของธรรมชาติ และได้รับผลของการปฏิบัติหน้าที่ที่ถูกต้องตามกฎของธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมเด็จพระ

พุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตฺโต) เรื่อง “อิทธิบาท 4” ที่กล่าวว่า “อิทธิบาท 4 คุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ ที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย 1) ฉันทะ-ความพอใจ คือ ความต้องการที่จะทำใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ และปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่งๆ ขึ้นไป 2) วิริยะ-ความเพียร คือ ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระไม่ท้อถอย 3) จิตตะ-ความคิดมุ่งไป คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาจิตฝักใฝ่ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป อุทิศตัวอุทิศใจให้แก่สิ่งที่ทำ 4) วิมังสา-ความไตร่ตรอง หรือทดลอง คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผลและตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน วัดผล คิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง เป็นต้น”[72] และยังสอดรับกับแนวคิดของเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ เรื่อง “การประยุกต์ใช้” ไว้ว่า 1) การประยุกต์เป็นการนำภาคทฤษฎีสู่การปฏิบัติ ในการพัฒนางาน ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ เป็นการนำทฤษฎี หลักการ กฎเกณฑ์ แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งไป ปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในภาคปฏิบัติ 2) การประยุกต์เป็นการนำความรู้ในสาขาหนึ่งมาปรับใช้กับอีกสาขาหนึ่ง เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะเจาะจงบางประการ 3) การประยุกต์เป็นการนำสิ่งหนึ่งมาปรับใช้ในบทบาทหน้าที่ใหม่ เพื่อเป้าหมายใหม่ให้เกิดความเหมาะสมและตอบสนองวัตถุประสงค์การใช้งานต่อองค์การหรือหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 หรือการใช้นวัตกรรม AI ในสังคมดิจิตอล[73] และเข้ากันได้กับแนวคิดของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณวิทยาลัย ของพระพุทธโฆสเถระ ในคัมภีร์วิสุทธิมรรค และของพระคันธสาราภิวงศ์ ในอภิธัมมัตถสังคหและปรมัตถทีปนี สรุปใจความได้ว่า “อิทธิบาท 4 คุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ พระพุทธองค์ตรัสว่าภิกษุในพระธรรมวินัย มีการเจริญอิทธิบาทที่ประกอบด้วยสมาธิที่เกิดจากฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสาและความเพียรสร้างสรรค์”[74] “อิทธิบาทเป็นเครื่องสำเร็จแห่งสัตว์คือเป็นเครื่องรุ่งเรืองเจริญงอกงามแห่งปวงสัตว์”[75] “อิทธิ (ฤทธิ์) คือ ธรรมที่ทำให้เกิดการอธิษฐานเป็นต้นสำเร็จ หมายถึง อิทธิวิธญาณ อิทธิบาท คือ เหตุของฤทธิ์”[76] และอิทธิบาท 4 ในพระพุทธศาสนาเถรวาท เป็นคุณเครื่องที่นำไปสู่ความสำเร็จอันเป็นหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา และเป็นแหล่งยึดเหนี่ยวจิตใจสำหรับผู้ที่ต้องการความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

---

[72] สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ประยุทธ์ ปยุตฺโต), *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*, พิมพ์ครั้งที่ 34, (กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิการศึกษาเพื่อสันติภาพ, 2564), หน้า 160.

[73] เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, *การคิดเชิงประยุกต์*, อ้างแล้ว.

[74] มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณวิทยาลัย*, อ้างแล้ว.

[75] พระพุทธโฆสเถระ, *คัมภีร์วิสุทธิมรรค*, อ้างแล้ว, หน้า 651.

[76] พระคันธสาราภิวงศ์, *อภิธัมมัตถสังคหและปรมัตถทีปนี*, อ้างแล้ว, หน้า 666.

5.2.2 เพื่อเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

5.2.3 เสนอแนะการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ผลการศึกษาวิจัยพบว่า หลักอิทธิบาท 4 เป็นทฤษฎีแห่งความสำเร็จ ที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งเป้าหมายที่วางไว้ คือ การส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 เป็นพฤติกรรมภายในที่สอดรับกับหลักพุทธทฤษฎีสังคหวัตถุเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจคนเข้าด้วยกันเป็นหมู่คณะ และประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ได้ยึดหลักแนวคิดทฤษฎีทางพระพุทธศาสนาคืออิทธิบาท 4 เป็นพฤติกรรมภายในของของบุคลากรในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ที่ประกอบด้วยความรักความชอบใจปรารถนาต้องการให้การงานหน้าที่ที่ทำนั้นประสบความสำเร็จ ความขยันหมั่นเพียร การเอาใจฝักใฝ่จดจ่อต่อหน้าที่การงาน และหมั่นตรวจสอบ สอบทานหน้าที่การงานไม่ให้บกพร่อง และส่งผลออกมาในลักษณะของสังคหวัตถุเป็นพฤติกรรมภายนอกเป็นภาคปฏิบัติที่เกิดจากอิทธิบาท จึงส่งผลให้การส่งเสริมการปฏิบัติงานของของบุคลากรในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดียิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของราชบัณฑิต เรื่องการปฏิบัติงาน ไว้ว่า “ปฏิบัติ-ใช้” หมายถึง การดำเนินการไปตามระเบียบแบบแผน การกระทำเพื่อให้เกิดความชำนาญประพฤติ ปรนนิบัติรับใช้[77] แนวคิดของพุทธทาสภิกขุ เรื่องการปฏิบัติงานคือการปฏิบัติธรรม ไว้ว่า “งานหรือการงาน หมายถึง หน้าที่ หน้าที่คือสิ่งจำเป็นที่สิ่งมีชีวิตจะต้องปฏิบัติให้ถูกต้อง 2 ประการ คือ ทำหน้าที่บริหารชีวิตด้วยการทำกิจให้มีชีวิตรอด และทำหน้าที่พัฒนาชีวิตให้อยู่เหนือความทุกข์[78] แนวคิดของประภาเพ็ญ สุวรรณ เรื่อง “การปฏิบัติงาน” ไว้ว่า “เป็นปฏิกิริยาหรือกิจกรรมของสิ่งมีชีวิต ที่มีอยู่ภายในและแสดงออกมาภายนอกได้ พฤติกรรมด้านการปฏิบัติเป็นการใช้ความสามารถที่แสดงออกทาง ร่างกายรวมทั้งการปฏิบัติ[79] ยังสอดรับกับแนวคิดของสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตฺโต) เรื่อง “อิทธิบาทกับสังคหวัตถุ” ที่กล่าวว่า “อิทธิบาท 4 คุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ ที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย เป็นพฤติกรรมภายในบุคคลที่ประกอบด้วยฉันทะ-ความพอใจ วิริยะ-ความเพียร จิตตะ-ความคิดมุ่งไป 4) วิมังสา-ความไตร่ตรอง และแสดงออกถึงมา

---

[77] ราชบัณฑิตยสถาน, *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554,* อ้างแล้ว, หน้า 647.

[78] พุทธทาสภิกขุ, *การปฏิบัติงานคือการปฏิบัติธรรม,* อ้างแล้ว, หน้า 11.

[79] ประภาเพ็ญ สุวรรณ, *การจัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย,* อ้างแล้ว, หน้า 10-11.

ภายนอกในลักษณะของสังคหวัตถุ คือ ความโอบอ้อมอารี วจีไพเราะ สงเคราะห์ประชาชน และวางตนเหมาะสม แนวคิดทฤษฎีทั้งสองนี้ต้องไปด้วยกันเสมอจึงทำให้ประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน”[80]

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ควรนำผลของการวิจัยที่ค้นพบไปประยุกต์จัดทำโครงการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรเกี่ยวกับการนำหลักพุทธธรรมอื่นไปปรับใช้กับการดำเนินชีวิต และหรือการให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่บริการของตน เช่น หลักสังคมสงเคราะห์-สังคหวัตถุ 4, หลักธรรมาภิบาล-ทศพิธราชธรรม, หลักความยุติธรรม-อคติ 4 หรือหลักธรรมาธิปไตย เป็นต้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1) สำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปขยายผลสร้างเครือข่ายและเป็นต้นแบบในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล แก่สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี และที่อื่นๆ

2) สำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ควรส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี ให้ได้มีการรับรู้ เกิดความเข้าใจ และนำไปประยุกต์ใชกับทุกส่วนงานที่เกี่ยวข้องด้วยกระบวนวิธีแห่งวัฒนธรรมองค์กรของสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 คือการนำหลักอิทธิบาทธรรมและสังคหวัตถุธรรม มาเป็นเครื่องผูกมัดใจในการบริการ และพัฒนาภายในองค์กรไปพร้อมกันกับเทคโนโลยีดิจิทัล

5.3.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลของการนำหลักอิทธิบาท 4 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของบุคลากรในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1

2. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนที่มีผลต่อการนำหลักอิทธิบาท 4 ไปใช้ในชีวิตประจำวันของบุคลากรในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1

---

[80] สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ประยุทธ์ ปยุตฺโต), *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม,* อ้างแล้ว, หน้า 143 และ 160.

บรรณานุกรม

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ***พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณวิทยาลัย,*** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), 2539.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

1) หนังสือทั่วไป

คณะกรรมการยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี, ***แผนพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 -2579),*** (สำนักงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี), 2560.

ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ปราโมช, ***พระพุทธศาสนาและโลกในพระพุทธศาสนา***, (กรุงเทพฯ: สยามรัฐ), 2520.

ธงชัย สันติวงษ์, ***พฤติกรรมบุคคลในองค์การ,*** (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช), 2526.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ, ***การจัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย***, (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช), 2520.

พิธุวรรณ กิติคุณ, ***การบริหารจัดการภาครัฐรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (E-Government)***, กรุงเทพฯ: สำนักงานวิชาการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2558.

พุทธทาสภิกขุ, ***การปฏิบัติงานคือการปฏิบัติธรรม,*** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เลี่ยงเชี่ยง), 2530.

พระคันธสาราภิวงศ์, ***อภิธัมมัตถสังคหและปรมัตถทีปนี***, (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไทยรายวัน กราฟฟิค เพลท), 2546.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), ***พุทธธรรมฉบับปรับปรุงและขยายความ,*** พิมพ์ครั้งที่ 6, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2538.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), ***พุทธธรรม***, พิมพ์ครั้งที่ 8, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), 2542.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), ***พุทธธรรม,*** พิมพ์ครั้งที่ 11, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), 2552.

พระธรรมวิสุทธิกวี (พิจิตร ฐิตวณฺโณ), ***อุดมมงคลในพระพุทธศาสนา,*** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์), 2548.

พระพุทธโฆสเถระ, ***คัมภีร์วิสุทธิมรรค,*** แปลและเรียบเรียงโดยสมเด็จพระพุฒาจารย์(อาจ อาสภมหา เถร), (กรุงเทพฯ: บริษัท ประยูรวงศ์พริ้นติ้ง จำกัด), 2547.

พระราชธรรมนิเทศ (ระแบบ ฐิตญาโณ), ***โลกและชีวิตในวิถีแห่งธรรม,*** (กรุงเทพฯ: พรศิวการพิมพ์), 2542.

ราชบัณฑิตยสถาน, ***พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 เฉลิมพระเกียติพระบาทสมเด็จ พระเจ้าอยู่หัว***, (กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ จำกัด (มหาชน), 2556.

วิทย์ เที่ยงบูรณธรรม, ***พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย & ไทย-อังกฤษ ฉบับทันสมัย,*** ฝ่ายวิชาการ (กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น), 2545.

วีระ อำพันสุข, ***การประยุกต์พุทธธรรม,*** (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ B.E.C), 2551.

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ประยุทธ์ ปยุตฺโต), ***พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม,*** พิมพ์ครั้งที่ 34, (กรุงเทพฯ: มูลนิธิการศึกษาเพื่อสันติภาพ), 2564.

สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส, ***สารานุกรมพระพุทธศาสนา,*** (กรุงเทพฯ: มหามกุฏราชวิทยาลัย), 2539.

สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย, ***หลักการบริหารการศึกษาตามแนวพุทธศาสตร์***, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), 2550.

สวิง สุวรรณ, ***พฤติกรรมองค์การ,*** (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช จำกัด), 2540.

สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ,**รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด3 สิทธิและเสรีภาพ**, (กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาผู้แทนราษฎร), 2560.

อรุณ รักธรรม, *หลักมนุษยสัมพันธ์และการบริหาร*, (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช), 2527.

2) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์/รายงานการวิจัย

คชาธาร บุญอนันต์, “ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่”, **งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต,** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น), 2556.

ชัยยะ แสงจันทร์นวล, “ศึกษาวิเคราะห์หลักอิทธิบาท 4 กับการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจกองบังคับการสืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 4”, **วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต พุทธศาสนาและปรัชญา,** (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2563.

นิชานันท์ ชาวนา, “ปัญหาและอุปสรรคของการยื่นแบบและชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านอินเทอร์เน็ต ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่ชลบุรี 1”, **วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต,** (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา), 2559.

พูนสุข ภูสุข, “ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาท 4 ของข้าราชการฝ่ายอัยการสำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”, **วิทยานิพนธ์ปริญญา**

พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), 2555.

พระกีต้าร์ กิตฺติวุฑฺโฒ (วิไลวงศ์), “การบริหารแบบมีส่วนร่วมตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนมัธยมสงฆ์ แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิตการบริหารจัดการคณะสงฆ์,** (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), 2561.

พระอธิการประเสริฐ กานจโน (วงเวียน), “ศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต,** (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), 2559.

ยุพิน ขุนทอง, *การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศตามหลักอิทธิบาท 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25*, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารจัดการคณะสงฆ์,** (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), 2561.

วิไลวรรณ กลมมา, “การศึกษาปัญหาในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านอินเทอร์เน็ตกรณีศึกษาผู้เสียภาษีในเขตจังหวัดพะเยา”, **งานนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต , สาขาวิชาบริหารธุรกิจ,** (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยพะเยา), 2555.

สุนิศา เกตุแดง, “แรงจูงใจในการชำระภาษีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองชะอุ่น อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี”, **วิทยานิพนธ์การบริหารจัดการ,สาขาวิชาการจัดการ,** (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์), 2555.

3) วารสาร / เอกสารอัดสำเนา / สิ่งพิมพ์

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), “**ธรรมในใจของนักบริหารไฮโซ**”, ไทยรัฐ, (20 มิถุนายน 2551).

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), **“อิทธิปาทกถา” วารสารพุทธจักร,** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539.

ศศิกานต์ จัตุปา, **“การบริหารจัดเก็บภาษีอากรของกรมสรรพากร”.** วารสารนักบริหาร ปีที่ 34 ฉบับที่ 1, (2557), หน้า 40-50.

ษมาวีร์ จันทร์อารีย์, “**ระบบราชการไทยกับข้าราชการในประเทศไทย4.0”,**วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ ปีที่ 4 ฉบับที่ 2, (2562).

4) เว็บไซต์ (Website)

กรมสรรพากร. “**ยื่นแบบผ่านอินเทอร์เน็ต**”, 2559, สืบค้นเมื่อ 21 มิถุนายน 2565 <https://rdserver.rd.go.th/publish/index.php>.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, **“การคิดเชิงประยุกต์”,** 2560, สืบค้นเมื่อ 30 พฤษภาคม 2565 <https://www.novabizz.com/NovaAce/Intelligence/Thinking_Applicative.htm>.

ทศพร ศิริสัมพันธ์, “**ระบบราชการ 4.0 กับการสร้างนวัตกรรมและความเป็นผู้ประกอบการภาครัฐ**”, มีนาคม 2561, สืบค้นเมื่อ 11 มิถุนายน 2565 <https://www.opdc.go.th/psic/spaw2/uploads/ files/1_ doc2.pdf>.

บุษยมาศ แสงเงิน, “**พระบรมราโชวาทเนื่องในโอกาสวันข้าราชการพลเรือน ปีพุทธศักราช 2538**, 2552”, สืบค้นเมื่อ 21 มีนาคม 2565 <https://www.gotoknow.org/posts/316864>.

มนพะงา เล็กขาว, **นักพัฒนาระบบราชการชำนาญการ สำนักงาน ก.พ.ร.,“เปิดมุมมองระบบราชการไทยผ่านหน้าต่าง Society 5.0”,** 2561, สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2565 <https://wiki.ocsc.go.th. /uploads/ files >.

เมธินี เทพมณี, “**ข้าราชการ 4.0 ต้นทางการพัฒนาสู่รัฐบาลดิจิทัล”,** 2561, สืบค้นเมื่อ 18 มิถุนายน 2565<http://forbesthailand.com/th/commentaries-detail.php?did=2181>.

วาสนา ดวงดารา, **“การบัญชีภาษีอากร”,** 2559, สืบค้นเมื่อ 25 มิถุนายน 2565 <http://rdserver.rd.go.th/publish/index.php?page = Tax accounting>.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการและพลเรือน, **“ข้าราชการไทยกับการขับเคลื่อนสู่ประเทศไทย 4.0”,** 2561, สืบค้นเมื่อ 11 มิถุนายน 2565 <http://www.ocsc.go.th/sites/default/files/attachment/civil/officer/th4.0>.

สำนักบริหารการเสียภาษีทางอิเล็กทรอนิกส์, “**การยื่นแบบผ่านชาระภาษีผ่านอินเทอร์เน็ต**”, 2559, สืบค้นเมื่อ 21 มิถุนายน 2565 <http://rdserver.rd.go.th/publish/index.php?page=advice>.

หาญชัย ถาวงษ์กวาง, “**คุณธรรมช่วยให้สมหวัง”,** 2557, สืบค้นเมื่อ 30 พฤษภาคม 2565 <http://www.gotoknow.org/posts/355013?refresh_cache=true>.

5. หนังสือภาษาอังกฤษ

Frederick Herzberg, Bernard Mausner and Babara Snyderman, *Motivation to work*, (New York : John wiley and Sons), 1959.

Krejcie, Robert V.& Daryle W. Morgan, *Determining Sample Size for Research Scillities*, Education and Phychological Measurement, 1970.

Maslow, Abraham.h., *Motivation and personality*, 2nd (New York : Harper & Brothers), 1970.

Vroom, Victor H., *Hand book of personnel labour relation*, (New York : Mc GrawHill) ,1953.

6. บุคลานุกรม

พระครูปริยัติธำรงคุณ,ดร. เจ้าคณะตำบลคลองน้อย (ผู้ให้สัมภาษณ์),

ชุดาพร จรจรัส (ผู้สัมภาษณ์), *ที่วัดบุญบันเทิง*, เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2566.

พระครูธีรธรรมานุยุต เจ้าคณะอำเภอบ้านนาสาร (ธ) (ผู้ให้สัมภาษณ์),

ชุดาพร จรจรัส (ผู้สัมภาษณ์),*ที่ มมร.ห้องเรียนสุราษฎร์ธานี*, เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2566.

นายเกรียงศักดิ จุลานุพันธ์ สรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 (ผู้ให้สัมภาษณ์),

ชุดาพร จรจรัส (ผู้สัมภาษณ์), ที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1, เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2566.

นางสาวยินดี คงเกลี้ยง ผู้ช่วยสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 (ผู้ให้สัมภาษณ์),

ชุดาพร จรจรัส (ผู้สัมภาษณ์), ที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1, เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2566.

นางกณิการ์ ภูตะมี ผู้ช่วยสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 (ผู้ให้สัมภาษณ์),

ชุดาพร จรจรัส (ผู้สัมภาษณ์), ที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1, เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2566.

นางสาวทิพวัลย์ จันทร์ขาว สรรพากรอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี (ผู้ให้สัมภาษณ์),

ชุดาพร จรจรัส (ผู้สัมภาษณ์), ที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาเมืองสุราษฎร์ธานี ,

เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2566.

นางสาวจันทนา พัวภิรมย์ สรรพากรอำเภอกาญจนดิษฐ์ (ผู้ให้สัมภาษณ์),

ชุดาพร จรจรัส (ผู้สัมภาษณ์), ที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขากาญจนดิษฐ์,

เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2566.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. พระมหาวิชาญ กนฺตสีโล, ดร.

   ศน.บ. (ปรัชญา), ศศ.ม. (สันสกฤต), ศน.ด. (ศาสนาและปรัชญา)

   ประธานหลักสูตรพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

2. ผศ.ดร.ทิพมาศ เศวตวรโชติ

   อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช

   ประธานหลักสูตรการบริหารการศึกษา

3. นางสาวกนกวรรณ เกตด้วง

   บธ.ม. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (M.B.A.) มหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาเขตสงขลา

   นักวิชาการสรรพากรชำนาญการ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาดอนสัก

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๙

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๓ **วันที่** ๑๐ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน พระมหาวิชาญ กนตสีโล, ดร.

ด้วย นางสาวชุดาพร จรจรัส นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี ๓ (An Application of Iddhipada ๔ in Promotion of Work Performance of Personel in Digital Era Under Surat Thani ๓ Revenue Office)" โดยมี ผศ.ดร.ปัณณพงศ์ วงษ์ณาศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตรวจสอบให้เรียบร้อยแล้ว

(พระมหาวิชาญ กนตสีโล, ดร.)

25 ม.ค. 2566

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๐๗

๑๐ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร นางสาวกนกวรรณ เกตด้วง

ด้วย นางสาวชุดาพร จรจรัส นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี ๑ (An Application of Iddhipada ๔ in Promotion of Work Performance of Personel in Digital Era Under Surat Thani ๑ Revenue Office)" โดยมี ผศ.ดร.ปัณณพงศ์ วงษ์ณาศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

ขอบคุณมากนะ
20/01/66

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๙

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๐๗ **วันที่** ๑๐ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ผศ.ดร.ทิพมาศ เศวตวรโชติ

ด้วย นางสาวชุดาพร จรจรัส นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี ๑ (An Application of Iddhipada ๔ in Promotion of Work Performance of Personel in Digital Era Under Surat Thani ๑ Revenue Office)" โดยมี ผศ.ดร.ปัณณพงศ์ วงษ์ณาศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเจริญพรเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

-ทราบ

-ยินดีตอบรับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือ

ผศ.ดร.ทิพมาศ เศวตวรโชติ

24 มกราคม 2566

ภาคผนวก ค

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการทำวิจัยในคน

ที่ จว. ๒๗๙/๒๕๖๖

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการทำวิจัยในคน
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๑. ชื่อโครงการวิจัย

ชื่อเรื่อง : การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1

TITLE : AN APPLICATION OF IDDHIPADA 4 TO PROMOTE THE PERFORMANCE OF PERSONNELS IN DIGITAL ERA UNDER SURATTHANI AREA REVENUE OFFICE

๒. ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย

ชุดาพร จรจรัส

๓. ผลการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมการทำวิจัยในคน

คณะกรรมการจริยธรรมการทำวิจัยในคน สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๖ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖ มติที่ ๓๙๕/๒๕๖๖ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามหลักการของจริยธรรมการทำวิจัยในคน โดยที่ผู้วิจัยเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ ไม่มีการล่วงละเมิดสิทธิ และไม่ก่อให้เกิดภยันตรายแก่ตัวอย่างการวิจัยกลุ่มตัวอย่างและผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย

จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยในขอบข่ายของโครงการวิจัยที่เสนอได้ ตั้งแต่วันที่ออกเอกสารรับรองผลการพิจารณาการทำวิจัยในคนฉบับนี้ จนถึงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๗

ออกให้ ณ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖

ลงนาม

(พระมหามฆวินทร์ ปุริสุตฺตโม, ผศ.ดร.)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการทำวิจัยในคน
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (Try out)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๐๘

๑๐ มกราคม ๒๕๖๖

สำนักงานสรรพากรภาค ๑๑
เลขรับที่ 9-77000000-๓๘๕
รับวันที่ - ๗ พ.ย. ๒๕๖๖
เวลา.....น.

เรื่อง ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สำหรับ Try out)

เจริญพร สรรพากรภาค ๑๑

ด้วย นางสาวชุดาพร จรจรัส นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี ๑ (An Application of Iddhipada ๔ in Promotion of Work Performance of Personel in Digital Era Under Surat Thani ๑ Revenue Office)" โดยมี ผศ.ดร.ปัณณพงศ์ วงษ์ณาศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย (สำหรับ Try out) บุคคลากรในพื้นที่ของท่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ใช้ประกอบการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีจากท่าน จึงขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

☐ ผู้ช่วยฯ ๑ ☑ ผู้ช่วยฯ ๒
☑ บห. ว
☐ กม.๑ ☐ กม.๒
☐ ทท.๑ ☐ ทท.๒
☐ วผ.๑ ☐ วผ.๒
☐ ทีมปฏิบัติการพิเศษ

๗ พ.ย. ๒๕๖๖

☐ งานบริหารทั่วไป
☐ งานการเจ้าหน้าที่
☑ งานฝึกอบรม
☐ งานการเงินและพัสดุ

- ๗ พ.ย. ๒๕๖๖

ภาคผนวก จ

หนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๑๐

๑๐ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรียน พระครูปริยัติธำรงคุณ, ดร.

ด้วย นางสาวชุดาพร จรจรัส นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี ๑ (An Application of Iddhipada ๔ in Promotion of Work Performance of Personel in Digital Era Under Surat Thani ๑ Revenue Office)" โดยมี ผศ.ดร.ปัณณพงศ์ วงษ์ณาศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวชุดาพร จรจรัส ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๑๐

๑๐ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรียน พระครูธีรธรรมานุยุต

ด้วย นางสาวชุดาพร จรจรัส นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี ๑ (An Application of Iddhipada ๔ in Promotion of Work Performance of Personel in Digital Era Under Surat Thani ๑ Revenue Office)" โดยมี ผศ.ดร.ปัณณพงศ์ วงษ์ณาศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวชุดาพร จรจรัส ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๑๐

๑๐ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เจริญพร นายเกรียงศักดิ์ จุลานุพันธ์

ด้วย นางสาวชุดาพร จรจรัส นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี ๑ (An Application of Iddhipada ๔ in Promotion of Work Performance of Personel in Digital Era Under Surat Thani ๑ Revenue Office)" โดยมี ผศ.ดร.ปัณณพงศ์ วงษ์ณาศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวชุดาพร จรจรัส ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๑๐

๑๐ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เจริญพร นางสาวยินดี คงเกลี้ยง

ด้วย นางสาวชุดาพร จรจรัส นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี ๑ (An Application of Iddhipada ๔ in Promotion of Work Performance of Personel in Digital Era Under Surat Thani ๑ Revenue Office)" โดยมี ผศ.ดร.ปัณณพงศ์ วงษ์ณาศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวชุดาพร จรจรัส ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๙๐

๑๐ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เจริญพร นางกณิการ์ ภูตะมี

ด้วย นางสาวชุดาพร จรจรัส นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี ๑ (An Application of Iddhipada ๔ in Promotion of Work Performance of Personel in Digital Era Under Surat Thani ๑ Revenue Office)" โดยมี ผศ.ดร.ปัณณพงศ์ วงษ์ณาศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวชุดาพร จรจรัส ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

จันสิโน หรือ ขอความอนุเคราะห์ใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษา.
(นางกณิการ์ ภูตะมี)
๑๗ ม.ค. ๖๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๑๐

๑๐ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เจริญพร นางสาวทิพวัลย์ จันทร์ขาว

ด้วย นางสาวชุดาพร จรจรัส นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี ๑ (An Application of Iddhipada ๔ in Promotion of Work Performance of Personel in Digital Era Under Surat Thani ๑ Revenue Office)" โดยมี ผศ.ดร.ปัณณพงศ์ วงษ์ณาศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวชุดาพร จรจรัส ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

ยินดีให้สัมภาษณ์
ท.ว.
(น.ส.ทิพวัลย์ จันทร์ขาว)
๑๕ ม.ค.๖๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๑๐

๑๐ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เจริญพร นางสาวจันทนา พัวภิรมย์

ด้วย นางสาวชุดาพร จรจรัส นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี ๑ (An Application of Iddhipada ๔ in Promotion of Work Performance of Personel in Digital Era Under Surat Thani ๑ Revenue Office)" โดยมี ผศ.ดร.ปัณณพงศ์ วงษ์ณาศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวชุดาพร จรจรัส ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (สัมภาษณ์) เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

อนุญาตให้สัมภาษณ์
ด้วยความเต็มใจ
(น.ส.จันทนา พัวภิรมย์)
๑๕ ม.ค. ๖๖

ภาคผนวก ฉ

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

- แบบสอบถาม
- แบบสัมภาษณ์

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของท่านในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1”

คำชี้แจง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเป็นข้อมูลทางการศึกษาเชิงคุณภาพของการวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1” หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช

โดยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลด้านการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 จำนวน 40 ข้อ

ทั้งนี้ จะใช้ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของท่านสำหรับการศึกษาครั้งนี้เท่านั้น และจะเก็บข้อมูลของท่านเป็นความลับ มิได้ใช้เพื่อการอย่างอื่นที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าได้รับการอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามและขอขอบคุณขอบใจมา ณ โอกาสนี้

น.ส.ชุดาพร จรจรัส ผู้วิจัย
นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช

****

ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. ชื่อ ..... ฉายา .....นามสกุล .....

2. เพศ ( ) บรรพชิต ( ) ชาย ( ) หญิง

3. อายุ ..... ปี ..... เดือน ..... พรรษา

4. ตำแหน่งหน้าที่ภายในองค์กร .....

5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

6. สอบถามวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ..... เวลา ..... น.

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูล“การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของท่านในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1” จำนวน 40 ข้อ

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง □ ทางขวามือที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

5	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึงท่านเห็นด้วยกับข้อความมากที่สุด
4	เห็นด้วย	หมายถึงท่านเห็นด้วยกับข้อความมาก
3	ไม่แน่ใจ	หมายถึงท่านเห็นด้วยกับข้อความปานกลาง
2	ไม่เห็นด้วย	หมายถึงท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความ
1	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึงท่านไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความ

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของท่านในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1	**ระดับความพอใจ**				
	5	**4**	**3**	**2**	**1**
การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานด้านฉันทะ (ความพอใจ)					
1.ท่านพึงพอใจในการส่งเสริมการปฏิบัติงานตามนโยบายสรรพากรดิจิทัล อย่างเต็มที่โดยไม่ได้หวังผลตอบแทน					
2. ท่านพึงพอใจให้ความสนใจกับงานที่ปฏิบัติอยู่ แม้งานจะมีปัญหาอย่างมาก					
3. ท่านพึงพอใจในความรับผิดชอบ และพร้อมให้คำปรึกษาและร่วมกันแก้ปัญหาของงานนั้นๆ ด้วยความเต็มใจ					
4.ท่านพึงพอใจรับฟังความคิดเห็น จากบุคลากรหรือพระภิกษุสามเณร ที่อยู่รอบข้าง และพร้อมที่จะปฏิบัติตาม					
5.ท่านพึงพอใจและมีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานอย่างสุดความสามารถแม้งานนั้นจะเหนือความสามารถ					
6. ท่านพึงพอใจที่จะปฏิบัติงานด้วยความสมัครใจและมุ่งหวังในผลสำเร็จของงานเหนือสิ่งอื่นใด					
7.ท่านพึงพอใจที่จะให้บริการและอนุเคราะห์ผู้มาติดต่อขอความช่วยเหลือ ด้วยการยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง					
8.ท่านพึงพอใจในการเรียนรู้ระบบดิจิทัลและมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงาน					

9.ท่านพึงพอใจปฏิบัติงานด้วยความชื่นชอบโดยมุ่งหวังให้งานที่ได้รับบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายนโยบายดิจิทัล					
10. ท่านพึงพอใจรักที่จะปฏิบัติงาน และพัฒนางานอยู่ตลอดเวลาไม่หยุดนิ่ง เพื่อให้ผลงานที่ได้รับมีประสิทธิผล					

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของท่านในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1	**ระดับความพอใจ**				
	5	4	3	2	1
การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานด้านวิริยะ (ความเพียรพยายาม)					
11.ท่านมีความเพียรพยายามปฏิบัติงานได้ต่อเนื่องยาวนานไม่เบื่อหน่ายต่อนโยบาย e-revenue ของกรมสรรพากร					
12.ท่านมีความเพียรพยายามในการปฏิบัติงานได้สม่ำเสมอจนกว่างานจะสำเร็จโดยไม่คำนึงถึงความเหนื่อยยาก					
13.ท่านมีความเพียรพยายามปฏิบัติงานทันทีที่ได้รับมอบหมายโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและไม่ละทิ้งงาน					
14.ท่านมีความเพียรพยายามชี้แจงแนะนำผู้ร่วมงาน ในเขตปฏิบัติงานให้ทราบถึงนโยบายกรมสรรพากร					
15.ท่านมีความเพียรพยายามมานะ บากบั่นไม่เกียจคร้านต่อการปฏิบัติงาน โดยยึดหลักความสำเร็จของงานเป็นที่ตั้ง					
16.ท่านมีความเพียรพยายามในการปฏิบัติงาน แม้งานนั้นจะยากและต้องใช้ระยะเวลา					
17.ท่านมีความเพียรพยายามทุ่มเทเวลาและความสามารถในการส่งเสริมการปฏิบัติงานแม้เป็นงานที่ไม่ถนัด					
18.ท่านมีความเพียรพยายามอดทน และหมั่นเพียรที่จะหาประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานให้เพิ่มพูน					
19.ท่านมีความเพียรพยายามในการทำงาน ไม่ท้อถอยแม้ในขณะปฏิบัติงานนั้นจะเกิดภาวะกดดันอย่างมาก					
20.ท่านมีความเพียรพยายามศึกษาค้นคว้าและใฝ่หาความรู้ใหม่ๆ เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานให้เกิดความชำนาญ					

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของท่านในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1	**ระดับความพอใจ**				
	5	4	3	2	1
การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานด้านจิตตะ (ความเอาใจใส่)					
21.ท่านเอาใจใส่ต่อนโยบายสรรพากรอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านใน ขณะที่ปฏิบัติงาน					
22. ท่านเอาใจใส่ใฝ่รู้ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานดิจิทัลอยู่ตลอดเวลา ทั้งในและนอกเวลางาน					
23. ท่านเอาใจใส่มีจิตใจแน่วแน่และมั่นคงต่องานหรือภารกิจโดยไม่คิดเรื่องอื่นจนกว่างานจะสำเร็จ					
24. ท่านเอาใจใส่ต่อผู้ร่วมงาน มีจิตอาสาเป็นมิตรกับผู้อยู่ใต้การปกครอง และคนรอบข้างด้วยความจริงใจ					
25. ท่านเอาใจใส่ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานและผู้อยู่ใต้การปกครอง และเมื่อพบปัญหาก็พร้อมที่จะร่วมกันแก้ไข					
26. ท่านเอาใจใส่ตั้งมั่นและตั้งใจจริงที่จะปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตรงตามเป้าหมายของนโยบายสรรพากรดิจิทัล					
27. ท่านเอาใจใส่ด้วยจิตใจอ่อนโยน สามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จได้โดยไม่ใช้ความรุนแรงและไม่เกิดความขัดแย้ง					
28. ท่านเอาใจใส่การปฏิบัติงานด้วยความละเอียดอ่อน ไม่ปฏิบัติงานแบบขอไปทีหรือฉาบฉวย					
29. ท่านเอาใจใส่ต่อการรับรู้และมีความรับผิดชอบในงานอย่างเต็มที่แม้ว่าการปฏิบัติงานจะมีอุปสรรค					
30. ท่านเอาใจใส่จดจ่อกับงานที่ได้ปฏิบัติโดยพัฒนาให้ถึงความสำเร็จของชิ้นงานมากกว่าจำนวนปริมาณงาน					

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของท่านในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1	**ระดับความพอใจ**				
	5	4	3	2	1
การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานด้านวิมังสา (ความพิจารณาใคร่ครวญ)					
31.ท่านพิจารณาใคร่ครวญหาข้อดี - ข้อด้อยเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานทุกครั้ง ตามนโยบายสรรพากรดิจิทัล					
32. ท่านพิจารณาใคร่ครวญไตร่ตรอง และตรวจสอบค้นหาข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา					
33. ท่านพิจารณาใคร่ครวญ ซักซ้อม และทำความเข้าใจในเนื้อหาของงานก่อนที่จะวางแผนการปฏิบัติ					
34. ท่านพิจารณาใคร่ครวญคำแนะนำของบุคคลากร วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงาน					
35. ท่านพิจารณาใคร่ครวญ ตรวจสอบ /ทดสอบคุณภาพ และประสิทธิภาพของผลงานที่ได้ปฏิบัติ					
36. ท่านพิจารณาใคร่ครวญคิดค้นหาแนวทางการปรับปรุงงานและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยเหตุผล					
37.ท่านพิจารณาใคร่ครวญศึกษาไตร่ตรองระบบงานเพื่อให้เกิดกระบวนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น					
38. ท่านพิจารณาใคร่ครวญถึงแผนส่งเสริมการปฏิบัติงานเพื่อสร้างระบบ วิธีการ และขั้นตอนที่ชัดเจน					
39. ท่านพิจารณาใคร่ครวญถึงการวัดผล ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็น รูปธรรม					
40. ท่านพิจารณาใคร่ครวญนำความรู้ที่ได้จากการทำงานที่ผ่านมาเพื่อมาพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน					

ลงชื่อ.....

(.นางสาวชุดาพร จรจรัส.)

ผู้วิจัย

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อใช้ในการวิจัย (In-depth Interview)

วิทยานิพนธ์เรื่อง

“การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1”

คำชี้แจง

ชุดคำถามในแบบสัมภาษณ์นี้ เป็นข้อมูลทางการศึกษาเชิงคุณภาพของการวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1” หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช ผู้ตอบคำถามสัมภาษณ์ สามารถแสดงความรู้ ความคิดเห็นที่เป็นข้อเท็จจริง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยได้อย่างเต็มที่ ตามความเหมาะสม โดยไม่ส่งผลกระทบต่อบุคคล หรือหน้าที่การงานของผู้ให้สัมภาษณ์แต่อย่างใด แต่จะเป็นข้อมูลสำคัญที่สุด สำหรับใช้เพื่อการวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น

อนึ่ง คำตอบในแบบสัมภาษณ์นี้ใช้เป็นข้อมูลทางการวิจัยศึกษา มิได้ใช้เพื่อการอย่างอื่นที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ให้สัมภาษณ์ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ

1. เพื่อศึกษาหลักอิทธิบาท 4
2. เพื่อเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 ตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน
3. เพื่อเสนอแนะการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1

โดยผู้วิจัยได้กำหนดคำถามสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เป็นหลักกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยแบ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญออกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารในสังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 จำนวน 5 ท่าน และ 2) พระสังฆาธิการ จำนวน 2 รูป

หมายเหตุ แบบสัมภาษณ์นี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์, และส่วนที่ 2 คำถามสัมภาษณ์

ผู้วิจัย นางสาวชุดาพร จรจรัส
นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อใช้ในการวิจัย (In-depth Interview)

ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. ชื่อ ..... ฉายา .....นามสกุล .....
2. เพศ ( ) บรรพชิต ( ) ชาย ( ) หญิง
3. อายุ ..... ปี ..... เดือน ..... พรรษา
4. ตำแหน่งหน้าที่ภายในองค์กร .....
5. อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....
6. สัมภาษณ์วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ..... เวลา ..... น.

ส่วนที่ 2 คำถามสัมภาษณ์

1. การประยุกต์ใช้ “**หลักอิทธิบาท 4**” โดยรวม ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. การประยุกต์ใช้หลัก “**ฉันทะ**” (ความพอใจ) ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. การประยุกต์ใช้หลัก “**วิริยะ**” (ความเพียรพยายาม) ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. การประยุกต์ใช้หลัก “**จิตตะ**” (ความตั้งใจ) ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. การประยุกต์ใช้หลัก “**วิมังสา**” (ความเข้าใจ) ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

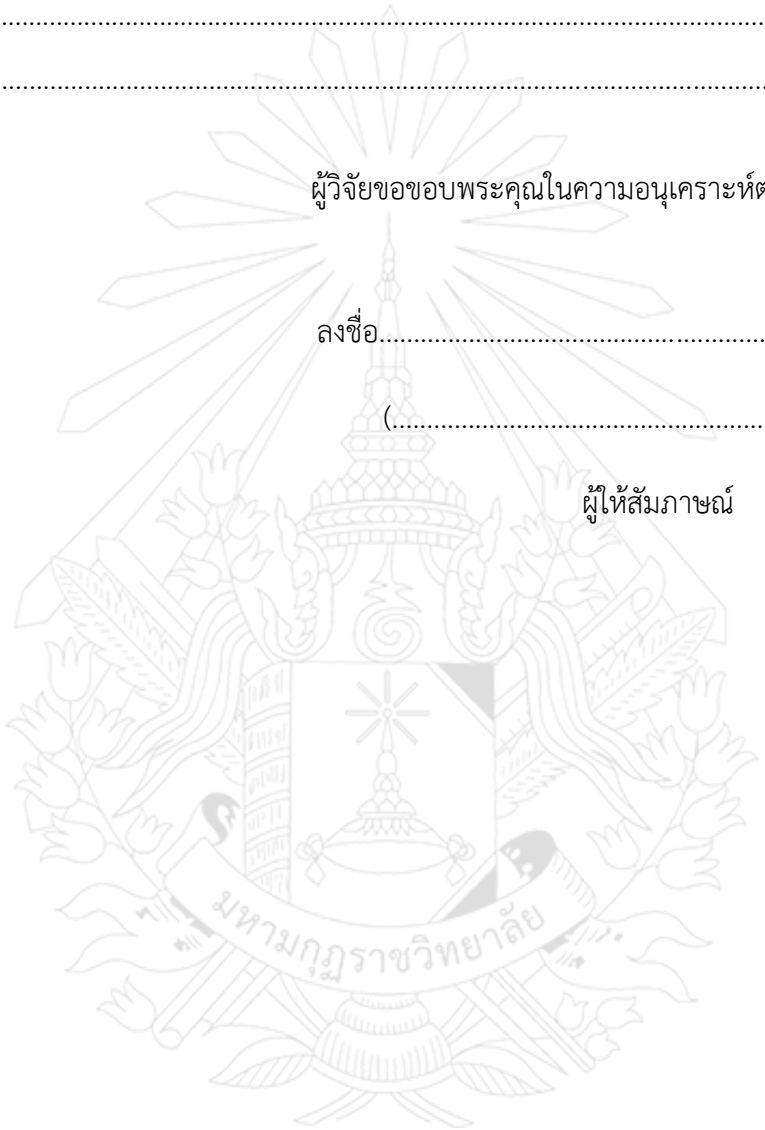
.....

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ตอบแบบสัมภาษณ์นี้

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ให้สัมภาษณ์

ภาคผนวก ช

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

แบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1”

การคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือการวิจัยโดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of Item Objective Congruence : IOC) จากผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย จำนวน 3 ท่าน ของแบบสอบถามงานวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1” เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความเหมะสมของภาษาและเนื้อหารายข้อ จากนั้นนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาที่ต้องการวิจัยและเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับวัตถุประสงค์ของการดำเนินการวิจัยดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน ผลการหาค่า (IOC) แบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1” ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาด้วยการหาค่าความตรงของเนื้อหา โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน มีดังนี้

คะแนน + 1 หมายถึง เมื่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามแล้วเห็นว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

คะแนน 0 หมายถึง เมื่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามแล้วไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

คะแนน - 1 หมายถึง เมื่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามแล้วเห็นว่าข้อคำถามนั้นไม่ได้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1”

ข้อที่	การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงาน ด้านฉันทะ (ความพอใจ)	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
1	ท่านพึงพอใจในการส่งเสริมการปฏิบัติงานตามนโยบายสรรพากรดิจิทัลอย่างเต็มที่โดยไม่ได้หวังผลตอบแทน				
2	ท่านพึงพอใจให้ความสนใจกับงานที่ปฏิบัติอยู่แม้งานจะมีปัญหาอย่างมาก				
3	ท่านพึงพอใจในความรับผิดชอบ และพร้อมให้คำปรึกษา และร่วมกันแก้ปัญหาของงานนั้นๆ ด้วยความเต็มใจ				
4	ท่านพึงพอใจรับฟังความคิดเห็นจากพระภิกษุสามเณร บุคคลรอบข้างและพร้อมที่จะปฏิบัติตาม				
5	ท่านพึงพอใจและมีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานอย่างสุดความสามารถแม้งานนั้นจะเหนือความสามารถ				
6	ท่านพึงพอใจปฏิบัติงานด้วยความสมัครใจและมุ่งหวังในผลสำเร็จของงานเหนือสิ่งอื่นใด				
7	ท่านพึงพอใจที่จะให้บริการ และอนุเคราะห์ผู้มาขอความช่วยเหลือด้วยการยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง				
8	ท่านพึงพอใจในการเรียนรู้ระบบดิจิทัลและการมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงาน				

9	ท่านพึงพอใจปฏิบัติงานด้วยความชื่นชอบมุ่งหวังให้ผลงานที่ได้รับบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายนโยบายดิจิทัล				
10	ท่านพึงพอใจรักที่จะปฏิบัติงานและพัฒนางานอยู่ตลอดเวลาไม่หยุดนิ่งเพื่อให้ผลงานที่ได้รับมีประสิทธิผล				

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม (ต่อ)

เรื่อง "การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1"

ข้อที่	การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงาน ด้านวิริยะ (ความเพียรพยายาม)	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
11	ท่านมีความเพียรพยายามปฏิบัติงานได้ต่อเนื่องยาวนานไม่เบื่อหน่ายต่อนโยบาย e-revenue ของกรมสรรพากร				
12	ท่านมีความเพียรพยายามในการปฏิบัติงานได้สม่ำเสมอจนกว่างานจะสำเร็จโดยไม่คำนึงถึงความเหนื่อยยาก				
13	ท่านมีความเพียรพยายามปฏิบัติงานทันทีที่ได้รับมอบหมายไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและไม่ละทิ้งงาน				
14	ท่านมีความเพียรพยายามชี้แจงแนะนำผู้ร่วมงานในเขตปฏิบัติทราบถึงนโยบายสรรพากร				
15	ท่านมีความเพียรพยายามมานะบากบั่นไม่เกียจคร้านต่อการปฏิบัติงานโดยยึดหลักความสำเร็จของงานเป็นที่ตั้ง				
16	ท่านมีความเพียรพยายามในการปฏิบัติงาน แม้งานนั้นจะมีอุปสรรคและต้องใช้ระยะเวลา				
17	ท่านมีความเพียรพยายามทุ่มเทเวลาและความสามารถในการส่งเสริมการปฏิบัติงานแม้เป็นงานที่ไม่ถนัด				

18	ท่านมีความเพียรพยายามอดทนและหมั่นเพียรที่จะหาประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานให้เพิ่มพูน				
19	ท่านมีความเพียรพยายามทำงานไม่ท้อถอยแม้ในขณะปฏิบัติงานนั้นจะเกิดภาวะกดดันอย่างมาก				
20	ท่านมีความเพียรพยายามศึกษาค้นคว้าและใฝ่หาความรู้ใหม่ๆ เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานให้เกิดความชำนาญ				

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม (ต่อ)

เรื่อง "การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1"

ข้อที่	การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงาน ด้านจิตตะ (ความเอาใจใส่)	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
21	ท่านเอาใจใส่นโยบายสรรพากรอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านในขณะที่ปฏิบัติงาน				
22	ท่านเอาใจใส่ใฝ่รู้ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานดิจิทอลอยู่ตลอดเวลาทั้งในและนอกเวลางาน				
23	ท่านเอาใจใส่มีจิตใจแน่วแน่และมั่นคงต่องานหรือภารกิจโดยไม่คิดเรื่องอื่นจนกว่างานจะสำเร็จ				
24	ท่านเอาใจใส่ต่อผู้ร่วมงานมีจิตอาสาเป็นมิตรกับผู้อยู่ในการปกครอง และคนรอบข้างด้วยความจริงใจ				
25	ท่านเอาใจใส่ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานและผู้อยู่ในการปกครองและเมื่อพบปัญหาก็พร้อมจะร่วมกันแก้ไข				

26	ท่านเอาใจใส่ตั้งมั่นและตั้งใจจริงที่จะปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตรงตามเป้าหมายของนโยบายดิจิทัล				
27	ท่านเอาใจใส่ด้วยจิตใจอ่อนโยนสามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จได้โดยไม่ใช้ความรุนแรงและไม่เกิดความขัดแย้ง				
28	ท่านเอาใจใส่การปฏิบัติงานด้วยความละเอียดอ่อนไม่ปฏิบัติงานแบบขอไปที				
29	ท่านเอาใจใส่ต่อการรับรู้และมีความรับผิดชอบในงานอย่างเต็มที่แม้ว่าการปฏิบัติงานจะมีอุปสรรค				
30	ท่านเอาใจใส่จดจ่อกับงานที่ได้ปฏิบัติโดยพัฒนาให้ถึงความสำเร็จของชิ้นงานมากกว่าจำนวนปริมาณงาน				

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม (ต่อ)

เรื่อง "การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1"

ข้อที่	การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงาน ด้านวิมังสา (ความพิจารณาใคร่ครวญ)	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	หมายเหตุ
31	ท่านพิจารณาใคร่ครวญหาข้อดี-ข้อด้อยเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานทุกครั้งตามนโยบายรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์				
32	ท่านพิจารณาใคร่ครวญไตร่ตรองและตรวจสอบค้นหาข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา				
33	ท่านพิจารณาใคร่ครวญซักซ้อมทดลองและทำความเข้าใจในเนื้อหางานก่อนที่จะวางแผนการปฏิบัติ				
34	ท่านพิจารณาใคร่ครวญคำแนะนำของพระภิกษุสามเณรด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงาน				

35	ท่านพิจารณาใคร่ครวญตรวจสอบ / ทดสอบคุณภาพ และประสิทธิภาพของผลงานที่ได้รับ				
36	ท่านพิจารณาใคร่ครวญคิดค้นหาแนวทางการปรับปรุงงานและแก้ไข้ปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยเหตุผล				
37	ท่านพิจารณาใคร่ครวญศึกษาไตร่ตรองระบบงานเพื่อให้เกิดกระบวนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น				
38	ท่านพิจารณาใคร่ครวญถึงแผนส่งเสริมการปฏิบัติงานเพื่อสร้างระบบวิธีการ และขั้น ตอน ที่ชัดเจน				
39	ท่านพิจารณาใคร่ครวญถึงการวัดผลประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม				
40	ท่านพิจารณาใคร่ครวญนำความรู้ที่ได้จากการทำงานที่ผ่านมาเพื่อมาพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน				

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1”

****

1. การประยุกต์ใช้ “**หลักอิทธิบาท 4**” โดยรวม ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. การประยุกต์ใช้ด้าน “**ฉันทะ**” ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

3. การประยุกต์ใช้ด้าน “**วิริยะ**” ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

4. การประยุกต์ใช้ด้าน “**จิตตะ**” ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

5. การประยุกต์ใช้ด้าน “**วิมังสา**” ในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่สุราษฎร์ธานี 1 เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ตอบแบบสัมภาษณ์นี้

ภาคผนวก ซ

ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์อัลฟา

ค่าความเชื่อมั่น สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient)

Item-Total Statistics

No	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted	n
a1	111.1667	483.592	.811	.981	30
a2	111.0667	482.685	.814	.981	30
a3	111.1000	477.541	.892	.980	30
a4	111.1667	477.730	.852	.980	30
a5	111.6000	487.283	.620	.981	30
a6	111.2333	483.357	.750	.981	30
a7	111.2667	485.651	.711	.981	30
a8	111.1333	479.154	.769	.981	30
a9	111.2333	480.185	.798	.981	30
a10	111.0000	485.931	.729	.981	30
b1	111.3667	482.240	.772	.981	30
b2	111.3333	489.057	.706	.981	30
b3	111.4333	491.151	.687	.982	30
b4	111.3667	477.551	.857	.980	30
b5	111.2333	475.220	.887	.980	30
b6	111.5000	487.845	.668	.981	30
b7	111.3333	482.230	.781	.981	30
b8	111.3667	481.620	.788	.981	30
b9	111.2000	483.200	.767	.981	30
b10	111.1333	479.706	.818	.981	30
c1	111.2667	476.754	.872	.980	30

No	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted	n
c2	111.3333	474.851	.898	.980	30
c3	111.3000	479.734	.820	.981	30
c4	111.5000	479.293	.691	.981	30
c5	111.3667	479.551	.842	.980	30
c6	111.2667	473.030	.896	.980	30
c7	111.1000	476.852	.839	.980	30
c8	111.1333	471.637	.859	.980	30
c9	111.1333	473.499	.844	.980	30
c10	111.2667	475.168	.792	.981	30
d1	111.2333	483.357	.750	.981	30
d2	111.2667	485.651	.711	.981	30
d3	111.1333	479.154	.769	.981	30
d4	111.2333	480.185	.798	.981	30
d5	111.0000	485.931	.729	.981	30
d6	111.3667	482.240	.772	.981	30
d7	111.3333	489.057	.706	.981	30
d8	111.4333	491.151	.658	.982	30
d9	111.3667	477.551	.857	.980	30
d10	111.2333	475.220	.887	.980	30

Scale Statistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
115.112	513.187	22.66754	30

Reliability Coefficients

Cronbach's Alpha	N of Cases
0.973	40

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล : นางสาวชุดาพร จรจรัส

วัน/เดือน/ปี เกิด : 27 กันยายน 2519

สถานที่เกิด : ตำบลนบพิตำ อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประวัติการศึกษา :

: ประถมศึกษา โรงเรียนบ้านนบ

: มัธยมศึกษา โรงเรียนคงคาประชารักษ์

: ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

: ปริญญาตรี พุทธศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยสงฆ์สุราษฎร์ธานี

ตำแหน่งงาน : เจ้าพนักงานสรรพากรชำนาญงาน

วุฒิการศึกษาพิเศษ : ธรรมศึกษาชั้นโท สำนักเรียนวัดพัฒนาราม

ผลงานวิชาการ :

2564 : “ไตรสิกขา : กระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีในสังคม” นำเสนอ ประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 4 “พุทธศาสนาและปรัชญา: แนวคิดและมุมมองสันติภาพ” มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

2564 : “อิทธิบาท 4 : หลักการดำเนินชีวิตด้วยเศรษฐกิจพอเพียงตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0” นำเสนอ ประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 4 “พุทธศาสนาและปรัชญา: แนวคิดและมุมมองสันติภาพ” มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ปีที่เข้าศึกษา : พ.ศ. 2564

ปีที่สำเร็จการศึกษา : พ.ศ. 2566

ที่อยู่ปัจจุบัน : 210/90 ถนนชนเกษม ซอย 38 หมู่ที่ 1 ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สถานที่ทำงาน : สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี